صايي : ١٥٢

يدنجى سنه

جريدهٔ عدليه

تشرين ثانى ١٣٣٢

قوانين منتشره

اسباب موجبه لايحه‌سى

حكامك انتخاب وترفيعى محاكم نظاميه تشكيلاتى قانونيله تأسيس ايديلەن انجمن انتخابه تفويض ايديلمش ايسەده انجمنى تشكيل ايدەجك اعضانك صورت انتخابى ومأموريتلرينك موقت ويا دائمى اولوب اولمامسى وبالخاصه اتخاذ ايدەجكى مقرراتك درجهٔ حكم وقوتى حقنده برصراحت موجود اولماديغندن خصوصات مسروده تفسيرات واجتهادات متخالفەيه ميدان ويرمشدر.

خصوصيله انجمن انتخاب اعضاسى ميانده ناظرك ذكرى سائر اعضاى انجمن گبى ناظرك دخى يالكز بررأيى اولدوغى ذهابنى توليد ايتمكدەدر. حال بوكه قانون اساسينك اوتوزنجى مادەسنك برنجى فقرەسنده «وكلاء حكومتك سياست عموميەسندن مشتركاً ودائرهٔ نظارتلرينه عائد معاملاتدن دولايى منفرداً مجلس مبعوثانه قارشى مسئولدرلر.» دنيلمسنه وامر تعيين وانتخابده تشكيل محاكم قانوننك ايجاب ايتديرديكى اكثريته ناظرك اتباعى قضيەسى قانون اساسينك فقرهٔ مسروده‌سيله قابل تأليف اولمامسنه مبنى مادهٔ مذكورەنك تعديلى كسب ضرورت ايتمش وانجمنك تشكيلى وانتخاباتك اجراسى خصوصنده معروض قالينان مشكلات طبيعتيله برچوق محاكمك عدد قانونى دائرەسنده تشكل ايدەمەمسنى وبوندن برچوق كيمسەلرك وبالخاصه مواد جزائيەده حقوق عموميەنك متأثر اولماسنى استلزام أيلەمكده بولونمش اولدوغندن ملاحظات سالفه نظر دقته آلينارق محاكم نظاميه تشكيلاتى قانونغك قرق آلتنجى مادەسى مقامنه قائم اولمق اوزره برلايحهٔ قانونيه قلمه آلينمشدر.

فى الحقيقه «دائرهٔ نظارتلرينه عائد معاملاتدن دولايى منفرداً مجلس مبعوثانه قارشى مسئوليت» كيفيتيله نا قابل تأليف اولان انجمن انتخاب اعضالغى ناظرك شخصنده جمع ايديلەمش وانجمن انتخاب عدليه مستشارى ومحكمهٔ تميز واستيناف رؤسا واعضالرندن وبرده كيفيت انتخاب وترفيعده مؤثر وعامل اولان شئون مسجلهٔ مأمورينه وقوفى اعتباريله سجل مأمورين مديرندن تركب ايدەجكى گوسترلمشدر.

ناظرك انجمن انتخاب مقرراتيله مقيد اولماسى انفاذنده مضطر قالديغى خصوصاتدن دولايى عندالحاجه

معروض استيضاح اولابيلمسى كبى خلاف منطق حالاتك احتمال حدوثنه سبيت ويرمكله برابر امر انتخاب وترفيعده ناظره صلاحيت غير محدوده اعطاسى بك ده شايان تجويز اولامايه‌جغندن قبول اولونمايان مضبطه‌لر حقنده انجمنك تكرار تدقيق مسأله‌يه وكيفيت انتخابى تعديله مجبوريتى اساسى وضع ايديلمشدر .

انجمن اعضالرينه قانوناً توجه ايدن بو وظيفه‌نك تمامىٔ انفاسى برقوهٔ مؤيده‌نك وجودينه وابسته اولوب حال‌بوكه تشكيل محاكم قانوننك اللنجى ماده‌سى حاكملرك يالكز محكمه‌يه عدم دواملرينى استهداف ايتمسنه مبنى مادهٔ قانونيه‌يه بوبابده بعض فقرات علاوه‌سى ضرورى گورولمشدر .

قانونه موقت

برنجى ماده — ١٩ جماذى‌الاخره ١٢٩٦ تاريخلى محاكم نظاميه تشكيلاتى قانوننك قرق آلتنجى ماده‌سى بروجه آتى تعديل ايدلمشدر :

« انتخاب انجمنى عدليه مستشارى ايله محكمهٔ تمييز ودرسعادت استيناف محكمه‌سى رؤسا واعضالرى ميانندن نظارتجه تعيين اولوناجق بش ذاتدن وسجل مأمورين مديريندن مركبدر .

مستشار وسجل مأمورين مديرى انجمنك اعضاى دائمه‌سندن اولوب رؤسا واعضاى محاكم برمدت موقته ايچون تعيين اولونورلر، ناظرك تعيين ايده‌جكى ذات انجمنه رياست ايدر .

انجمن، مقرراتنى اكثريتله اتخاذ أيلر . اتخاذ قرار ايچون لااقل بش اعضانك وجودى شرطدر . تساوىٔ آرا وقوعنده رئيسك التحاق ايتديكى طرفك رأيى مرجحدر . اسباب مخالفتك مضبطه‌يه درجى مجبوريدر . انجمن مقرراتنى عدليه ناظرينك رده صلاحيتى واردر . بوتقديرده انجمن برديكرينى انتخابه مجبور اولور . بلاعذر انجمنه كله‌ين اعضا اوچ كونلك معاشدن محروم اولور . على‌التوالى وبلا معذرة انجمنك اوچ اجتماعنده بولونمايان اعضا مأموريت اصليه‌سندن‌ده مستعفى عد اولونور . »

ايكنجى ماده — ٢٢ ذى‌الاخره ٣٠٥ تاريخلى حكام ومأمورين سائرهٔ عدليه‌نك اصول انتخاب وتعيينلرينه دائر اولان قانون ايله ٧ ربيع‌الاخر ٣٠٠ تاريخلى عدليه انتخاب انجمنى حقنده‌كى نظامنامه‌نك مادهٔ سالفه‌يه مخالف احكامى مفسوخدر .

اوچنجى ماده — اشبو قانون تاريخ نشرندن اعتباراً مرعيدر .

دردنجى ماده — اشبو قانونك اجراسنه عدليه ناظرى مأموردر .

مجلس عمومينك اجتماعنده قانونيتى تكليف‌اولونمق اوزره اشبو لايحهٔ قانونيه‌نك موقتاً مرعيتى وقوانين دولته علاوه‌سنى اراده ايلدم

١١ محرم ١٣٣٥ و ٢٦ تشرين اول ١٣٣٢

عدليه ناظر وكيلى	صدراعظم	محمد رشاد
خليل	محمد سعيد	

شوراى دولت مقرراتندن

شوراى دولت مالیه نافعه دائره‌سنك ٢٨٧ نومرلى مضبطه‌سنك صورتى

مالیه نظارتنك شوراى دولته حواله بويورولان ٢٣ مارت ١٣٣٢ تاريخلى وخصوصى بش نومرولى تذكره‌سى مالیه ونافعه دائره‌سنده قرائت اولوندى .

مألنده وقتنده تسويه ايديلمه‌يه‌ن تقاسيط عشريه فائضنك عفوى حقنده‌كى ٢٨ شباط ١٣٣١ تاريخلى قانونك يالكز فائضدن مديون اولان ملتزمينه‌ده شمولى اولوب اولماديغى قونيه‌ولايتى دفتردارلغندن استفسار اولوندوغنه وقانون مزبورك برنجى ماده‌سنده « بيك اوچ يوز اوتوز سنه‌سى غايه‌سنه قدر سنه‌لره عائد اعشار احاله بدلاتندن دينى بولونان ملتزملر رأس‌المالدن اولان دينلرينى ١٣٣٢ سنه‌سى نهايتنه‌قدر نقداً وتماماً تأديه‌ايلدكلرى تقديرده فائضدن اولان دينلرينك تمامى عفو ايديله‌جكى محرر اولارق دين منحصراً فائضدن منبعث بولوندوغى تقديرده مذكور قانونك دائرهٔ شمولنه داخل اولوب اولامايا جغى كسديريله‌مديكندن بحثله كيفيتك شوراى دولتجه تدقيقنه لزوم كوستريلمشدر .

ايجابى تأمل اولوندوقده تسويه ايدلمه‌ن تقاسيط عشريه فائضنك عفوى حقنده‌كى سالف‌الذكر ٢٨ شباط سنه ٣٣١ تاريخلى قانونده « اوچ يوز سنه‌سى غايه‌سنه قدر سنه‌لره عائد اعشار احاله بدلاتندن دينى بولونان ملتزملرك رأس‌المالدن اولان دينلرى اوچ يوز اوتوز ايكى سنه‌سى نهايتنه دكين نقداً وتماماً تأديه ايلدكلرى تقديرده فائضدن اولان دينلرينك تمامى عفو ايديله‌جكنك ذكر وبيان ايدلمش اولمسى ملتزمينك سنين مذكوره‌يه عائد رأس‌المالدن هنوز تأديه ايتمه‌مش اولدقلرى دينلرينك مدت معينهٔ مزبوره ظرفنده تأمين وتسهيل تسويه‌سى مقصدينه معطوف اولدوغنه كوره روح قانونك منحصراً فائضدن ترك ايدن دينه شمولى كوريله‌مامش وبناءً عليه يالكز فائضدن اولان دينك قانون مذكوراحكامنه توقيفاً عفوى جهتنه كيديله‌مه‌يه‌جكى دركار بولونمشدر . مع‌هذا كيفيتك بركره‌ده هيئات عموميه‌ده تدقيقى تذكر قيلندى اولبابده .

هيئات عموميه‌ده يازيلان ذيلك صورتيدر

مالیه نافعه دائره‌سنك اشبو مضبطه‌سى هيئت عموميه‌ده قرائت اولوندى . دائرهٔ مشارالیهاجه اتخاذ اولونان

قرار مصيب كورلديكندن اولوجه‌ايله ايفاى مقتضاسنك ماليه نظارتنه تبليغى اكثريتله تذكر قيلندى اولبابده .

اصله مطابقدر

صدارت
امور اداريه
مديريتى

صدر اعظم
محمد سعيد

شوراى دولت ماليه ونافعه دائره‌سيله هيئت عموميه‌سنك صورتلرى بالاده محرر مضبطه‌لرى موجبنجه ماليه نظارتى وكالت جليله‌سنك ايفاى مقتضاسنه همت بيورلمسى ٩ شوال ١٣٣٤ و ٢٦ تموز ١٣٣٢

تعميمات

امور حقوقيه

مواد صلحيه‌ده محكمه‌نك معاملات داخليه‌سندن معدود بولونان طلب دعوى ضبطيه‌لرينه بعض طرفلرجه تمغابولى وحجاز تيموريولى اعانه علم وخبرى الصاق ايديلكده اولدوغى لوايح تفتيشيه مندرجاتندن آكلاشيلديغى بيانيله بوخصوصده‌كى معاملاتك برصورت مطرده‌ده جريانى اسبابنك استكمالى هيئت تفتيشيه رياستى وكالتنه معطى مذكره‌ده افاده قيلنمشدر . محاكم صلحيه‌جه مدعى عليهلره كونده‌ريله‌جك ضبط دعوى صورتلرى يوم محاكمه‌يى مبين دعوتنامه ماهيتنده اولمق اعتباريله رسم تمغايه تابع ايسه‌ده اوراق دعوى ميانده قالاجق اصللرى محكمه‌نك معاملات داخليه‌سنه متفرع اولمسى حسبيله رسم مذكوره تابع اولمامق لازم كله‌جكى مطالعةً وتعميماً تبليغ اولونور .

امور حقوقيه

اخذ عسكر شعبه‌لرنجه احوال ظاهريه‌لرى سن مقيدلرندن فضله كورونه‌نلرك خدمت عسكريه‌يه الويريشلى بولوندقلرى تقديرده مكليفيت عسكريه قانون موقتنك يوز قرقنجى مادهٔ معدله‌سنك بخش ايتديكى صلاحيته بناءً تصحيح سنلرى ايچون محاكمه سوق ايديلكده‌در . اشبو افراده عائد دعاوينك آخر كونلره تعليق وكنديلرينك اعاده ايدلديكى وحال بوكه بونلردن اكثريسنك كفيل ويرمكدن عاجز قالدقلرى جهتله اولوناجق معامله طرفلرندن استفسار اولوندوغى وفى الحقيقه محكمه‌لر صره‌سيله تعقيب معامله مجبوريتنده بولونملرينه نظراً سالف الذكر تصحيح سن دعوالرينك‌ده تعليقه اوغراملرى طبيعى كورولورسه‌ده حال حاضر بوكا مساعد بولونماديغى جهتله بوكيلرك وجودلرندن استفاده اولنه بيلمك وبوصورتله بوخصوصده‌كى احكام موجوده‌نك تعقيب ايتديكى مقصد وغايه‌ده تأمين ايديلمش اولمق اوزره افراد مرقومه‌يه عائد دعوالرك ترجيحاً وتعجيلاً رؤيتيله مصلحتك مشكلاتدن قورتاريلمسى وسائلنك استكمالى حربيه نظارت جليله‌سندن اشعار قيلنمش ودعاوىٔ مبحوثه‌نك تسريع رؤيت وانتاجنده‌كى لزوم واهميت مستغنىٔ تذكار بولونمشدر. بناءً عليه بروجه اشعار ايفاى معامله‌يه بالخاصه اعتنا واهتمام اولونمسى تعميماً تبليغ وتوصيه اولونور .

امور حقوقيه

دوائر اجرائيه‌جه صاتيلاجق اموال غيرمنقوله قيدلرينك اول امرده طاپو اداره‌لرندن استفساريله آلناجق قيدك مقصده مطابقتى حالنده معاملهٔ لازمه‌يه توسل ايديلمش وقيد بولونماديغى تقديرده طاپو اداره‌لرنجه سندسز

تصرفات حقنده لازم‌الاجرا تحقيقاتك اكماليله اوراقنك احضارندن صوكرا مزايده‌نك ايفاسنى اقتضا ايلر ايكن بعض طرفلرجه بواصوله رعايت اولونمايه‌رق ويركو قيدينه استناداً دوغروودن دوغرويه مزايده واحاله معا-ملەسنك اجرا قيلنمقده‌اولمسى قيداً ايليشيك ظهوريله مشترى نامنه سند خاقانى ويريله‌مامش وبالنتيجه برطاقم تشوشاتى مستلزم اولدوغى بيانيله بعدازين دوائر اجرائيه‌جه خصوصات مبحوثه‌ده اصول موضوعه‌يه مراعات اولونمسى وسائلنك استكمالى دفتر خاقانى امانتندن اشعار قيلينيور.

مستنفىٔ ايضاح اولدوغى اوزره كيفيات تصرفيه‌ده قانوناً احتجاجه صالح اولان قيد انجق طابو قيوداتى اولمسنه كوره اول امرده طابو اداره‌لرندن استفسار كيفيتله آلناجق قيده وقيد بولونمايني تقديرده ٢ اغستوس ١٣٣٤ تاريخلى تحريرات عموميه ايله بيلديرلديكى وجهله محللرى مأمورين عائده‌سيله مجالس ادالرنجه نظامات موضوعه وتعليمات مخصوصه دائره‌سنده تدقيقات وتحقيقات اجراسيله كيفيتك مضبطه‌يه ربطندن صوكرا نتيجهٔ حاصله‌يه كوره اجراى مزايده واحاله‌لرى لازم كله‌جكندن خصوصات مذكوره‌ده بوجهتلره دقت واعتنا ايديلمسى تعميماً تبليغ اولونور.

امور حقوقيه

محاكم خصوصيه‌دن اولان ديوان حربلر محرراتنك ومحاكم اداره‌دن تضميناته متعلق صادر اولان اعلاماتك محاكم نظاميه‌يه مربوط دوائر اجرائيه‌جه تنفيذى ايله اجراآتنك بوصورتله تأمين وتوثيق ١١ حزيران ١٣٣٢ تاريخنده صادر اولان ارادهٔ سنيه مقتضاسندن واعادهٔ مشروطيتدن اوّل صدور ايدن ارادات سنيه خصوصات مماثله‌ده قانون حكم وقوتنده بولوندوغندن ومحاسب مسئوللرك برائت ويا ذمتى حقنده اعطاى حكم وقرار أيله‌يەن وبنابرين برمحكمهٔ حسابيه بولونان ديوان محاسبات محاكم اداره‌جه‌سندن اولارق اعلاملرى محاكم مذكوره اعلاماتى ماهيتنده اولمسى جهتله بونلرك دخى دوائر مذكوره‌جه تنفيذى لازم كله‌جكندن بحثله اول وجهله ايجابنك اجراسى وسائلنك استكمالى ديوان محاسبات رياست عليه‌سندن باتذكره اشعار اولونمشدر. اليوم مرعى اولان اجرا قانوننك برنجى ماده‌سى منطوقنجه بالجمله محاكم شرعيه وحقوقيه وتجاريه‌دن صادر اولان ومحاكم جزائيه‌دن ويريلوب حقوق شخصيه‌يى تضمن ايدن اعلاماتك وقوانين خصوصيه ايله تنفيذى اجرا دائره‌لرينه مودوع مقاولات ومقرراتك تنفيذ احكامى دوائر اجرائيه‌يه محوّل بولونمسنه ولازم التنفيذ وثائقك يالكز اجرا دائره‌لرنجه انفاذى باشقه برمراجعك بولونمسيله مؤيد اولمسنه و رياست مشاراليهانك مستند اشعارينه نظراً محاسب مسئوللرك ذمتى حقنده ديوان محاسباتجه متخذ مقرراتك امر انفاذى دخى دوائر اجرايه‌يه عائد اولاجغندن اوكا كوره مقتضاسنك ايفاسى تعميماً تبليغ اولونور.

امور جزائيه

تعقيبات قانونيه‌نك تأخير وتأجيلى احكام موضوعهٔ قانونيه‌يه ويا خود مجلس وكلا مقرراتنه توفيق اولونمق اوزره ايكى طرزده جريان ايتمكده اولوب بونلردن احكام قانونيه‌يه مستند اولان تأجيل تعقيبات معامله‌سى مكلفيت عسكريه قانونيله دارالحربه كيده‌جك اشخاص حقنده‌كى تعقيبات ومجازاتك تأجيلنه دائر اولان ١٩ شباط ١٣٣٠ تاريخلى قانون موقته توفيقاً ايفا اولونمقده‌در.

مكلفيت عسكريه قانوننك سكسان سكزنجى ماده‌سى حكمنجه سفربرلك وقوعنده قباحتله مظنون ومحكوم اولانلر ايله جنحه ايله مظنون و برسنه و دها آشاغى حبس ايله محكوم اولانلرك محاكملرينك اجرا ويا مدت محكومه‌لرينك اكمالى خصوصلرينك ترخيصلرينه تعليق اقتضا ايتمكده اولدوغى كبى ١٩ شباط ١٣٣٠ تاريخلى قانون ايجابنجه‌ده مظنون ومحكوملردن دارالحربه سوق واعزاملرينى طلب واستدعا ايدوبده قوميسيون مخصوصنجه اجرا قيلنان تدقيقات نتيجه‌سنده اخلاقاً وجسماً اوصاف لازمه‌يى حائز اولدوقلرى تبين ايدن وبالمخابره حربيه نظارت جليله‌سنجه‌ده مناسب كورولوب دارالحربه سوق ايديلك اوزره جهت عسكريه‌يه تسليملرينه نظارت ثناورى طرفندن مأذونيت اعطا قيلنان اشخاص قطعات عسكريه‌يه سوق وحقلرنده‌كى تعقيبات ويا مجازات قانونيه زمان عودتلرينه تأجيل ايديلمكده‌در.

تأجيل تعقيباته دائر مجلس وكلاجه اتخاذ ايديلش عمومى ماهيتى حائز مقرراته كلنجه: مقررات مذكوره ضابطان عسكرى ايله سلاح آلتنده بولونان افراددن جنايتله مظنون اولوبده هنوز توقيف ايديلمش بولونانلر حقنده‌كى تعقيبات قانونيه‌نك تأجيلنه دائر ٤ كانون ثانى ١٣٣٠ تاريخلى تذكرهٔ ساميه ايله مبلغ وضابطاندن سفربرلكك وقوعى تاريخنده جنحه وقباحتله مظنون بولونانلر حقنده‌كى تعقيباتك تأجيلنه دائر ١٩ تشرين‌اول ١٣٣١ تاريخلى تذكرهٔ ساميه ايله تبلغ بويورولان وادارهٔ عسكريه تحتنده‌كى تيمور يوللرى مستخدمينندن مظنوناً محاكمه‌لرى اقتضا ايدن اشخاصه متعلق تعقيباتك تأجيلنه دائر ١٩ تشرين‌اول ١٣٣١ تاريخلى تذكرهٔ ساميه ايله مبلغ و تبعيد ايديلان أرمنيلردن كرك جنايت وكرك جنحه افعاليله متهم ومظنون اولانلر حقنده‌كى تعقيبات قانونيه‌نك تأجيلنه دائر ٨ كانون اول ١٣٣١ تاريخلى تذكرهٔ ساميه ايله تبليغ اولونان مجلس وكلا قرارلرندن عبارتدر.

عمومى ماهيتى حائز اولان مقررات مبحوثه‌دن ماعدا اسباب اداريه وسياسيه‌دن دولايى شمدى‌يه قادار آرا صيرا بعض اشخاص حقنده‌كى تعقيباتك تأجيلنده مجلس وكلادن قرار استحصال اولونارق مقتضاسى ايفا ايديلكده بولونمشدر.

احوال حربيه الجاآتى ويا خود امن وآسايشك وقايه‌سى وسلامت مملكتك محافظه‌سى كبى ملاحظات مهمه‌يه استناداً شمدى‌يه قادار صورآنفه دائره‌سنده اجرا ايديلكده بولونان تأجيل تعقيبات معامله‌سنك

سبب وحكمت تطبيقنه نظراً بو معامله‌يه اساس اعتباريله دوام ايديلمسى ضرورى ومكلفيت عسكريه قانونى ايله ١٩ شباط ١٣٣٠ تاريخلى قانون موقت احكامنه توفيقاً اتخاذ اولونان تأجيل قرارلرى دخى حكم قانونه مبتنى اولمسنه كوره بونلرك شكل و اصول اعتبارى ايله‌ده موافقت قانونيه‌سى بديهى ايسه‌ده ذكر اولونان قانونلره مستند اولمايوب مجلس وكلاجه كرك عمومى ماهيتده وكرك بعضاً منفرد شكلده متخذ مقرراته معطوف بولونان تأجيل تعقيبات موادينك اصول واساساته دها زياده موفق بر شكله افراغى قابل اولوب اولمايجغى تدقيق وتأمل اولوندقده ايقاع ايديلن جرائمدن دولايى مدعىٔ عموميلكجه هنوز حقوق عموميه دعواسى اقامه ايديلمش اولان احواله مملكتك منافع عموميه‌سى ملاحظه‌سيله تعقيباتك موقاً تأخيرى حقنده نظرتدن تلقى ايده‌جكلرى تبليغاته مدعىٔ عموميلرك توفيق حركته مجبوريتلرى عموماً قبول وتسليم ايديلمش اصول وقواعد حقوقيه ايجاباتندن اولماسنه مبنى بوشقده موجب تردد برحال كورولمه‌مشدر . بناءً عليه فاعل جرمك منطقهٔ حربده بولونمسى و ياخود وظيفه‌سى باشندن انفكاكنك مهم محذورلرى داعى اولاجغنك دائرهٔ عائده‌سندن رسماً بيلديريلمسى گيبى اسبابدن دولايى برشخص حقنده‌كى تعقيباتك تأخيرينه‌دائر نظارتدن اشعار وقوعنده حقوق عموميه دعواسنك اقامه‌سى تأخير اولونمقله برابر ثبوت جرمه مدار اولاجق دلائل واماراتك وقت مروريله شيوعنه محل قالمامق اوزره بوقبيل دلائل و اماراتك جمع واستكمالنه اعتنا ايديلمه‌سى ايجاب ايدر .

فاعل جرم حقنده حقوق عموميه دعواسى اقامه اولوندقدن صوكرا حكومتجه تبين ايده‌جك لزوم حقيقيه بناءً تعقيباتك تأخيرى ايچون جريان ايتمسى اقتضا ايده‌ن معامله‌يه كلنجه : محكمه‌لر ذاتاً شهودك استماعى ويا خود مظنون ومتهمك احوال صحيه‌سنه عائد اسبابدن و بونلره مماثل ديكر بعض خصوصاتدن دولايى محاكماتى تعليق صلاحيتنه مالك اولدوقلرينه كوره بر شخص حقنده‌كى تعقيباتك تأخير وتعليقنه حكومتجه لزوم و ضرورت كوريله‌ن احواله نظارتدن واقع اولاجق اشعار اوزرينه مدعىٔ عموميلكلرجه اسباب موجبه‌سنك سرديله تعقيباتك تأخيرى خصوصنك محاكم و دوائر تحقيقيه‌دن طلب ايديلمسى وحكومتك احتياج حقيقيه بناءً نظارت واسطه‌سيله مدعىٔ عموميلره اجرا ايده‌جكى شو تبليغاتك محكمه‌لر ايله دوائر تحقيقيه‌جه‌ده نظره آلناجغى طبيعى اولمسى حسبيله تبليغات واقعه‌يه ومدعىٔ عموميلرجه سرد ايديله‌ن مطالباته نظراً اقتضاسنك تقديريله تعقيباتك تأخير وتعليقى كيفيتنك قراره ربط اولونمسى تقديرنده معامله‌نك دها زياده شكل قانونيده جريان ايتمش اولاجغى دركاردر .

تفصيلات مسروده‌يه كوره : اولاً ، مكلفيت عسكريه قانونى ايله دارالحربه كيده‌جك اشخاص حقنده‌كى ١٩ شباط ١٣٣٠ تاريخلى قانون احكامنه توفيقاً اجراسى لازم كله‌ن معاملاته كاكان دوام اولونماسى ؟

ثانياً ، مجلس وكلانك عمومى ماهيتى حائز اولان وتاريخ قراره قادار ابقاع جرم ايده‌نلره منحصر بولونان بالاده محكى قرارلرينه توفيقاً شمدى‌يه قادار اجرا ايديلمش اولان تأجيل معاملاتنك مرعيتى طبيعيدر ؟

مذكور قرارلره تماس ايدوبده هنوز تأجيل ايديلمش اولان قرارلره كلنجه : بو دعوالرك تعلق ايتديكى جرملرك مجلس وكلا قرارندن يا مقدم و يا مؤخر اولاجغى دركار اولوب تاريخ ايقاع جرم ، تاريخ قراردن مقدم اولدوغى تقديرده ذاتاً بوگيبى دعوالردن دولايى مظنون بولونانلرك حالاً بعقيب ومحاكمه‌لرنده‌كى محذور مجلس وكلا قراريله تأييد وتصديق ايديلمش اولمسنه كوره بونلر ايچون نظارتدن آيرى آيرى استيذان معامله‌يه محل اولماديغندن اسبابنك ايضاحيله تعقيباتك تأخيرى كيفيتنك محكمه ويا دوائر تحقيقيه‌دن طلب ايديلمسى و ايقاع جرم تاريخى مجلس وكلا قرارندن مؤخر بولوندوغى احواله‌ده فقرهٔ آتيه‌ده بيان قيلنديغى وجهله جانب نظارتدن آيريجه براشعار مخصوص بولونماديغى حالده فاعل جرم اولانلر حقنده على الاصول تعقيباته دوام اولونمسى ؟

ثالثاً ، ذكر اولونان قانونلر ايله ماهيت عموميه‌يى حائز مجلس وكلا قرارلرى خارجنده قالان اشخاصدن برى ويا بر قاچى حقنده‌كى تعقيباتك بالاده تفصيل قيلنديغى وجهله اسباب وملاحظات مهمه‌يه بناءً تأخيرينه حكومتجه لزوم كورولديكى حالده بو يولده آنجق مقام ثناوريدن واقع اولاجق تبليغ و اشعار اوزرينه مدعىٔ عموميلر طرفندن اسباب موجبه ومخصوصه‌سنك بيان وتفصيلى صورتيله تعقيباتك تأخيرى خصوصنك محاكم و يا دوائر تحقيقيه‌دن طلب ايديلمسى و بوگيبى مسائلده تقدير حال و كيفيته دها زياده حكومت مركزيه صلاحيتدار اولدوغندن مدعىٔ عموميلرك رأساً حركتدن مجانبت ايتملرى مقتضيدر .

مقام ثناورينك مدعىٔ عموميلره قارشى اولان حق نظارتنك ايجاباتنه ومعاملات عدليه‌نك احكام قانونيه‌يه دها موافق بر صورتده جريانى تأييد و تأمين مقصدينه مستند بولونان ايضاحات مبسوطه احكامنه تطبيق حركت ايديلمسنك و حقلرنده‌كى تعقيبات عدليه تأجيل ايديله‌ن اشخاصه متعلق معاملات قانونيه‌يه دائر اولان ١٥ مارت ١٣٣١ تاريخلى تحريرات ايله مبلّغ تعليماتنامه احكامنك دخى كاكان نظر دقتدن دور طوتولمامسنك بالعموم مدعىٔ عموميلكلره تبليغى و اشبو تحريرات عموميه‌نك نسخ مطبوعهٔ كافيه‌سنك ده براى معلومات محاكم ايله دوائر تحقيقيه‌يه تودىعى توصيه اولونور .

اجتهاد محاكم

درسعادت بلديه قانونى موجبنجه مجلس بلديه‌جه تحت حكمه آلينان جزاى نقديلردن دولايى علاقه‌دارنك محاكم عموميه حضورنده شكايت واقامهٔ دعوايه صلاحيتلرى وارميدر؟ـ سلطان احمد صلح محكمه‌سنك قرارى ـ محكمهٔ تمييزك نقطهٔ نظرى

تشكيل محاكم قانونلرينك مستند بولوندوغى اساساتدن برى محاكم عموميه صلاحيت قضاييه‌سنك عموميت و شموليدر . «Pleinitude de juridiction» نامى ويريلەن شو نظريه‌دن مقصد محاكم عموميه ـ حادهٔ تدقيقاتنه سوق اولونان مسائل و اختلافاتك حلّ وفصلنه صلاحيتدار اولوب اولماديغى حقنده امر صريح قانونى آرامغه محبور اولماقسزين علاالاطلاق رؤيت دعاوى‌يه حائز صلاحيت اولماسيدر .

شو صلاحيت شامله‌يى تقيدايده‌جك يكانه حال نهى صريح قانونيدر . يعنى محاكم عموميه تعيين و ظيفه وصلاحيت امرنده اوامر صريحهٔ قانونيه استناده غير محتاج وقوانين ونظامات خصوصيه ايله فصل ورؤيتى مجالس وهيئات خصوصيه‌يه مودوع ومحوّل بولونان مواد واختلافات محاكم عموميه‌نك دائرهٔ قضاسى شمولندن خارجدر.

شو ايكى قاعده‌يى مزج ايدرسه‌ك شمول قضا نظريه‌سى تعريف ايديلمش اولور. قانوناً محاكم و مجالس خصوصيه‌يه مودوع خصوصات مستثنا اولمق اوزره بالعموم دعاوى و اختلافاتك فصل ورؤيتى كيفيتك رأساً محاكم عموميه‌يه عائد وراجع اولماسى محاكم عموميه‌نك «شمول قضا ـ Pleinitude de juridiction» سنه مستنددر .

قوانين عثمانيه ايله‌ده قبول ايديلمش اولان شو قاعده‌يه كوره ادارهٔ عموميهٔ ولايات قانوننك يتمش دردنجى ماده‌سيله ١٢٩٤ تاريخلى درسعادت بلديه قانوننك ٦٤ نجى وولايات بلديه قانوننك قرقنجى ماده‌لرينى معدل اولمق اوزره ١٨ مايس ٣٢٨ تاريخنده نشر بويورولان مادهٔ قانونيه محاكم عموميه‌مزك شمول قضاسى حقنده موضوع استثنا آت قانونيه جمله‌سندندر. فى الحقيقه ادارهٔ عموميهٔ ولايات قانوننك يتمش دردنجى ماده‌سنده: «مجلس عمومى ومجلس اداره ويا رؤساى مأمورين ملكيه طرفندن اشبو قانونه توفيقاً اتخاذ اولونان مقرارت وتدابيرك تطبيق واجراسنه ايقاع مشكلات ويا مخالفت ايدنلر حقنده محللرى مجالس اداره‌سنجه قابل استيناف وتميز اولامق اوزره بر ليرادن اون بش ليرايه قادار جزاى نقدى حكم اولونور» ده‌نيله‌رك مجالس اداره‌يه خصوصات معلومه ومقرره‌يه دائر ـ محدود اولسه‌ده ـ بر حق قضا توجيه ايديلمش و شو توجيه صريح ايله خصوصات مزبوره محاكم عموميه‌نك دائرهٔ قضاسندن خارج بيراقيلمشدر .

قوانين خصوصيه ايله بعض خصوصاتك فصل ورؤيتى قضيه‌سنك محاكم خصوصيه نظرياتده توديعى اومسائلك محاكم عموميه دائرهٔ قضاسندن خارج طوتلماسنى مستلزم اولمقله برابر مادهٔ مذكوره‌نك فقرهٔ متعاقبه‌سنده «حكم ايديلەن جزاى نقدى‌يى ويرمكدن امتناع ايده‌نلردن جزانك تحصيلى حقنده مجالس اداره‌جه تنظيم

اولوناجق مذكره‌لر أك بويوك ملكيه مأمورينك اشارت تحريريه‌سيله لاجل التنفيذ مدعىٔ عموميلكه توديع اولوناجقدر» دنيله‌رك مجالس مذكوره مقرارتنه قابليت اجرائنه تقويض ايديلمش وشو قابليت اجرائيه‌نك تحصلى كيفيتنك باشقاجه هيچ بر قيدوشرطه تابع اولماديغى خصوصنده اصرار ايديلمشدر .

كذلك بلديه قانوننك مادهٔ معدلهٔ آنفه‌سنك بر فقره‌سنده «واردات غير مقننه‌نك تحصيلنده مأمورين متعلقه‌سيله ملتزم ويا مكلفلرى آراسنده مقدارجه اختلاف حدوثنده كيفيت مجالس بلديه‌جه بالتحقيق تحت قراره آلينور» دنيلديكى گيبى ديكر بر فقره‌سنده‌ده «بلديه‌لرجه حكم اولونان جزاى نقدى‌يى ويرمكدن امتناع ايده‌نلردن جزانك تحصيلى حقنده مجالس بلديه‌جه تنظيم اولوناجق مضبطه درسعادتده شهر امينك وطشره‌لرده أك بويوك ملكيه مأمورينك اشارت تحريريه‌سيله لاجل النفيذ مدعىٔ عمومى‌يه توديع اولونور.» دنيله‌رك واردات غير مقننه‌نك واو ميانده بلديه‌لره عائد مثلا ايجار واستيجار مقاولانندن وتولد جزاى نقديلرك تحقق وتحصلى امرنده مجالس بلديه‌يه نوعما بر حق قضا بخش ايديلمش وشو صراحت خصوصيه ايله محاكم عموميه‌مز بو نوع موادك فصل ورؤيتندن نهى ايديلمشدر .

موضوع بحثمزى تشكيل ايده‌ن قرار محكمه‌نك متفرع بولوندوغى قوانيندن كتيريلەن شو مثاللر تكثير ايديله‌بيلير :

اولبابده‌كى قوانين ايله رؤيت وتمشيتى ديوان حربلره مفوّض جرائم، محاكم عموميه‌نك شمول قضاسندن اخراج واستثنا ايديلمش خصوصات اولدقلرى گيبى محاكم اداره‌نك لغوندن مقدم نومحكمه‌لرده فصل ورؤيت اولونان دعاوى‌ده محاكم عموميه‌نك دائرهٔ قضاسنه ادخال ايديلەمش اولان مصالحدن ايدى .

تشكيل محاكم قانونلرينك دورهٔ تكامله وصول امرنده هردم تعقيبدن خالى اولمادقلرى وحدت قضا اساس سالمنك مستثنيات ضروريه‌لرى اولان بو قاعده‌لر هر مملكتده جارى وبالخاصه تشكيلات محاكمك مقتضيات عنعنويه وتاريخيه‌سنه مربوط فرانسه‌ده بالخاصه كثيردر .

وحدت قضا اساس سالمنه مستند بولونان شمول صلاحيت برمملكتده مرجع عدالتك براولماسى وهرنوع موادده احقاق حق قضيه‌سنك برمرجعدن صدورى گيبى علماً واداره‌ً پك بويوك منافع ومحسناتى موجب اولمقله برابر مراجع مذكوره‌نك افراطدن توقى ايديلمك شرطيله براز تعددى حاكمك بار مشغله‌سنى تخفيف امرنده ومواد متنوعه‌ده احاطهٔ تام مشكلنه قارشى پك فائده‌لى ومستحسن براصول وچاره اولابيلير.

وحدت قضا نظريه‌سنك أك حرارتلى مدافعلرنجه بيله قابل انكار كورولەمين شو ملاحظات مفيده هرمملكتده خصوصات معينه ومحدوده ايله مشغول اولمق اوزره محاكم عموميه‌دن ماعدا برطاقم هيأت حكميه تشكيل واحداثنه باعث اولمش وبو اصول بالخاصه هرايشك متخصصى طرفندن فصل ورؤيتنى تأمين ايتمك جهتيله شايان رغبت وتصويب بولونمشدر. ملاحظات سالفه‌يه مبنى موضوع شوهيئت حكميه‌نك دائرهٔ قضاسنه

تودیع ایدەن موادك عدم‌وظیفه incompétence جهتیله محاکم عمومیه‌ده فصل‌ورؤیته مساغ قانونی بولونمادیغی کبی هیأت مذ ورەدن صادر اولان احکام ومقرراتك موافقت‌وعدم موافقت قانونیه‌سنی تدقیق‌خصوصنده‌ده محاکم عمومیه‌یه برحق‌ویریله‌مز، زیرا، مرجع‌قانونیسندن صادر اولان برقرارك درجهٔ ثانیه‌ده تدقیقی قانوناً اومرجعك فوقنده اولمق اوزره تعیین ایدیلمش اولان دائره‌یه عائد اولابیلیر، بوخصوصده ایسه صراحت قانونیه‌یه احتیاج ظاهردر . بونك عکسنی قبول ایتمك یعنی دائره‌نك قرار ومضبطه‌سی‌حقنده محاکم عمومیه‌یه علی‌الاطلاق حق تدقیق وتنقید ویرمك شیرازهٔ انتظامی مخل وبالخاصه تقسیم قوی اساسنه مخالفدر .

بوبابده سلطان احمد صلح حاکمندن صادر اولوب محکمهٔ تمیزجه نقض اولونان مقرراتی بروجه آتی درج ایدییورز .

قرار ابتدائینك مطالعه‌سندن مستبان اولدوغی وجهله تنظیم اولونان برایجار واستیجار مقاوله‌نامه‌سنك تصدیق ایتدیریله‌مش اولماسندن ناشی دائرهٔ بلدیه‌جه موجره برجزای نقدی حکم اولونور.

موجر محکوم مقاوله‌نامه‌نك مصدق بولونماسنه‌رغماً جزای نقدی‌یه‌محکوم ایدیلمسی مخالف قانون‌اولدوغندن بحثله مذکور صلح محکمه‌سنه مراجعت ایده‌ر . صلح حاکمی مطالعات مبسوطه‌یی پیش نظره آلارق دوائر بلدیه‌نك بوقبیل جزای نقدیلری حکم وتحصیله صلاحیتدار اولدوغندن وصلاحیت قانونیه‌یه استناداً اصدار ایدیله‌ن‌مقررات مزبوره علیهنه مرجع‌اشتکانك ینه قانوناً معین‌اولان مراجع بلدیه بولوندوغندن‌ومحکمه‌لرجه بوبابده یاپیلاجق هر معامله‌نك خلاف وظیفه اولاجغندن بحثله دعوایی رد ایدر . ایش محکمهٔ تمیزه عرض اولوندقده « حقوق افراده متعلق بوکبی‌رسومه عائد دعاوینك رؤیتنك‌محاکم عدلیه‌یه» عائدیتندن بحثله قرار مذکور نقض ایدیلیر . مقررات‌مذکوره صورتلری بروجه آتیدر :

سلطان احمد صلح محکمه‌سی قراری :

ایجابی لدی‌التأمل : مدعی وکیلی آورام‌ناعوم افندی موکله‌سنك پوسته وتلغراف وتله‌فون نظارتی غلطه شعبه‌سی نامنه مدیری اسماعیل بکه ایجار ایله‌دیکی غلطه‌ده جامع جدید محله‌سنده مدرسه وسکود جاده‌سنده کائن یکرمی حصه اعتباریله اون برحصه‌سنه متصرف اولدوغی برباب خانه‌نك ایجار واستیجارینی مبین طرفین عاقدین بیننده تنظیم وتعاطی‌قیلنمش‌اولان ۲۶ شباط ۳۲۸ تاریخلی مقاوله‌نامه‌نك کویا غیر مصدق اولمسندن ناشی شهر اماتی بك اوغلی دائرهٔ بلدیه‌سی طرفندن درت بیك سکز یوز آللی غروش جزای نقدی حکم اولونارق بك اوغلی اجرا دائره‌سنه لاجل‌الانفاذ تودیع ومبلغ مزبورك اون لیراسی موکله‌سندن تحصیل اولونمش وحال بوکه مذکور مقاوله‌نامه بك اوغلو کاتب عدلی طرفندن مصدق اولوب بلدیه دائره‌سنك جزای نقدی حکم وتحصیلنه صلاحیتی بولونمامش اولدوغندن تحصیل اولونان اون لیرانك استردادیله مبلغ متباقی حقنده

بك اوغلو اجرا دائره‌سی معرفتیله شهر امانتنك وقوع بولان مداخله‌سنك منعنی طلب ودعوی واثبات مدعا ضمننده مارالذکر ایجار واستیجار مقاوله‌نامه‌سنی وبك اوغلی اجرا دائره‌سنك ۲۰ شباط ۳۳۱ تاریخلی ویتمش درت نومرولی اخبارنامه‌سنی ابراز واعطا ایله‌مش‌ایسه‌ده اولبابده‌کی ایجار واستیجار مقاوله‌نامه‌سی ۲۸ شباط ۳۲۸ تاریخنده تنظیم وتعاطی‌اولوندوغی و ۹ تموز ۳۳۰ تاریخنده کاتب عدللکه بالارائه قونطوراتو پوللرینك وضع والصاق ایدیلدیکی کورولمش وبوکبی ایجار واستیجار مقاوله‌نامه‌لرینه‌حین عقد وتعاطیسنده الصاقی‌متقضی پوللرك یاپیشدیرلمامش اولمسندن‌ناشی لازم کله‌ن‌جزای نقدی یی حکم بالجمله دوائر بلدیه‌نك صلاحیتدار اولوب دوائر مذکوره‌نك اتخاذ ایده‌جکلری بالجمله مقررات علیهنده سرد اولوناجق اعتراضاتك مجلس امانتده تدقیقی درسعادت بلدیه قانوننك آلتمش دردنجی مادهٔ معدله‌سی اقتضاسندن بولونمش اولمسنه نظراً دعوای واقعه‌نك رؤیت‌وتدقیقی وظیفه‌خارجنده اولدوغندن دعوانك ردینه وزیرده مفرداتی مرقم . . . الخ قرار ویریلدی .

محکمهٔ تمیز قراری

مادام قالو ایله شهراماتی بیننده متکون دعوایه دائر سلطان‌احمد صلح محکمه‌سندن لاحق اولان ۲۶ آغستوس ۳۳۱ تاریخلی فقرهٔ حکمیه حقنده تدقیقات تمیزیه اجرا وایجابی‌مذاکره اولوندقده حقوق افراده متعلق بوکبی رسومه عائد دعاوینك رؤیتی محاکم عدلیه‌یه عائد اولدوغی حالده خارج از وظیفه اولدوغندن بحثله رد دعوایه قرار ویریلمسی مخالف قانون اولدغندن نقضنه وزیرده‌کی یکرمی بش غروش مصارف تمیزیه‌نك ایلریده حقسز چقه‌جق طرفه عائد اولماسنه متفقاً قرار ویریلدی .

❀

بولیچه وامره‌محرر سندانك جیروسی - فرانسه قانون مدنیسنده‌کی حوالهٔ‌مطلوب‌ایله فرق- مجله‌نك ۶۸۱ وقانون تجارتك ۹۳نجی ماده‌لری- جیرونك وعده داخلنده اجراسی شرطمیدر؟- فرانسه‌تجارت قانوننك ۱۳۶ نجی ماده‌سی- بوبابده ممالك مختلفه قوانینی، بزده‌کی اجتهاد، درسعادت ایکنجی‌تجارت محکمه‌سنك برقراری.

عالم تجارتده بولیچه وامره محرر سندانك مستلزم اولدوغی‌فوائد ومحسناتدن أك مهمی‌معلومدرکه‌بونلرك واسطهٔ تداول‌اولمالریدر . بر بولیچه‌نك شووظیفه‌یی حقیله ایفا ایده‌بیلمسی‌ایسه جیرو ده‌نیله‌ن واساساً حوالهٔ مطلوبدن باشقا بر ماهیت حقوقیه‌سی اولمایان معامله سایه‌سنده‌در .

حوالهٔ مطلوب « Transport des créances » اساساً قودسیویلك ۱۶۸۹ و ۱۶۹۰ ماده‌لرنده قبول ایدیلمش بر معاملهٔ‌حقوقیه اولمغله برابر معاملات تجاریه‌ده التزامی ضروری اولان سرعت وسهولت غایه‌لری بولیچه وامره محرر سندات ایچون مواد مذکوره خارجنده اولمق اوزره خصوصی بر طرز حواله قبول ایتمك مجبوریتنی تولید ایتمش وشو عقدك مناسبات تجاریه‌یه مخصوص اولمق اوزره وضع وتأسیس ایدیله‌ن ومستلزم سرعت وسهولت اولان شکل واستثنائیسنه جیرو « Endossement » نامی ویریلمشدر .

فى الحقيقه قانون مدنينك ١٦٨٩ نجى ماده‌سنده « بر مطلوبك بر شخصدن ديكرى عهده‌سنه نقلى شخصين بيننده بو بابده تلاحق رضايه مترافق اولمق اوزره مطلوب مذكورى تضمن ايده‌ن سندك تسليميله اولور. » ده‌نيلمش ايسه‌ده نقل معامله‌سنك يالكز محال له ايله محال عليه اولان شخصين مزبورتين بيننده جارى ونافذ اولدوغى خصوصى‌ده علاوه ايديلمشدر. بو صورتله محال له اولان داين اول ايله محال عليه اولان ذات آره‌سنده حواله منعقد ونافذ اولورسه‌ده اشخاص ثالثه حقنده نافذ ولازم اولماز. مثلا مديونك ويا خود محال لهك دائنلرى بو حواله‌نك موجبيله تقييد ايديلمش اولمازلر. شو حكم مجله‌نك ٦٨١ نجى ماده‌سنك عينى وتماميدر مادهٔ مذكوره‌ده « يالكز محال له ايله محال عليه بيننده عقد حواله اولونا بيلير. » ده‌نيلدكدن صكره « مثلا بر كيمسه برينه بنم فلانده اولان شو قدر غروش آلاجغمى حوالةً سن اوزرينه آل ديوب او دخى قبول ايتدم ايسه ويا خود فلانده اولان شو قدر غروش آلاجغكى بنم اوزرمه حوالةً قبول ايت ديوب او دخى ايتسه حواله‌نك صحيح » اولدوغى بيان ايديلمشدر: شو صحت عاقدين اولان محال له ايله محال عليه حقنده اولوب عقد واقعه اصلا رضاسى تعلق ايتمه‌مش اولان محيل ـ كه مديوندر ـ بو معامله‌دن بى خبر اولمق اونكله مقيد جهتيله اولاماز وبناءً عليه محال عليه رجوعاً محيلى كنديسنه ايفاى دينه اجبار ايده‌مز.

ايشته بو صورتله مجلهٔ احكام عدليه ايله فرانسه قانونى بو نقطه‌يه قدر متحد ومتفق ايسه‌لرده فرانسه قانوننك ١٦٩١ نجى ماده‌سنده شو معامله‌نك مديون محيل حقنده‌ده لازم ونافذ اولماسى امكانى قبول ايديلمش وشو صورتك حصولى ايچون‌ده مادهٔ مذكوره حكمنجه يا مديون طرفندن شو نقل معامله‌سى قبولاً رسمى بر بياننامه ويريلمسى ويا خود دها قولاى بر چاره اولارق محال له ايله محال عليه بيننده عقد اولونان معامله‌نك رسماً مديونه اخبار اولونماسى شرط ايديلمشدر.

حواله‌نك محيل مديون حقنده‌ده نافذيتنى تأمين ايده‌ن شرائط مذكوره‌دن برنجيسى او حواله‌يه محيلك‌ده رضاسنك تعلق ايتمش اولماسيدر. يعنى محال له ايله محال عليه بيننده عقد ايديله‌ن حواله‌يه طرفين عاقدين حقنده نافذ ولازم ايسه‌ده آنك اشخاص ثالثه حقنده دخى نافذ اولماسى ايچون محيلك اونى التزام ايتمسى شرطدر. بو حكم امام قدورينك مطالعه‌سنده‌ده توافق ايديبور. (١)

محال عليه ايله محال له بيننده‌كى عقدك محيله يالكز اخباريله عقد مذكورك محيل حقنده‌ده كسب نفاذ ايتمش اولمسى خصوصنه كلنجه بو بابده قوانين موجوده‌مزده برمساغ بولونمامقله برابر حوالهٔ مطلوبك سرعت وسهولت اجراسى نامنه بو خصوصك‌ده قبول و ترويجى تمنى اولونماليدر. زيرا محيل حقنده بورج ويرمك قضيه‌سى اونى احمده ويرمكله محمده ويرمك شقلرنده حائز اهميت درجه‌ده متفاوت ده‌كيلدر. محيلك بورجى اولدقدن صوكرا اونى دائنه ويره‌جكنه دائننك امريله باشقه برينه ويرمكه اجبار ايتديرلمكده اوقادار

(١) على حيدر افندى ـ كتاب الحواله شرحى، اوچنجى طبع صحيفه ٢٨٣

حائز اهميت بر محذور متصور اولماز. احكام موجوده‌مزه نسبتله خيلى سهولت وسرعت تأمين ايتمش اولان شو اصول معاملات عاديه‌ده مهما امكن مقتضيات مصلحته تقابل ايتمش ايسه‌ده معاملات تجاريه‌ده دها ايلرى كيتمك ايجاب ايله‌مش ودين محال بهى حواله ايده‌ن ايله اونى حوالةً اوزرينه آلان شخصلرك ايجاب وقبوليله حواله‌نك انعقادى وبو عقد منعقدك معامله‌دن بى خبر اولان محيله بيله مؤثر اولماسى معاملات تجاريه‌نك سلامت جريانى نامنه قبول ايديلمشدر.

ايشته اوصاف سائره‌سندن صرف نظر اولونورسه جيرو معامله‌سى يالكز محال له ايله محال عليه بيننده منعقد وفقط عاقدينى ايله برابر على الاطلاق اشخاص ثالثه‌يه‌ده مؤثر بر حواله‌دن عبارتدر. معاملات تجاريه‌نك سرعت وسلامت جريانى وپوليچه وامره محرر سندات كبى وسائط تداوليه اولمق اوزره مؤسس سندات تجاريه‌دن منتظر فوائد ومحسناتك كماليله تحصل واقتطافى امليله تأسيس ايديله‌ن جيرو احكامنده‌كى استثنائيت ايشته بو نقطه‌ده‌در.

تعبير ديكرله امره محرر برسنده‌ده مندرج مبلغ مخاطبك ممضىٔ سند ذمتنده بر آلاجغى اولوب بو آلاجغنى حامل سند مديونك رضاسى حتى خبرى‌ده اولمقسزين برديكرينه حواله واوده قبول ايده‌رسه حواله معامله‌سى بالجمله علاقه‌داران عندنده نافذ ولازم اولوب صوك حامل اولان محال عليه اومبلغى نوعما محيل اولان مديون ممضىدن طلب وتحصيل ايده‌بيلير ومديون ممضينك اصل ذاتنه قارشى درميان ايده‌بيله‌جكى مدافعات، جيرانته ويا حامله قارشى درميان اولوناماز.

ديمك كه جيرونك استلزام ايتديكى احكام اولاً، مطلوبك شخصدن شخصه دور ونقلى؛ ثانياً، ممضى ويا مخاطبك حامل اوّله قارشى درميان ايده‌بيله‌جكى مدافعاتك ايكنجى واوچنجى حاملره قارشى مؤثر ومسموع اولماسى؛ ثالثاً، ممضى وكشيده‌جيدن باشلايه‌رق بوتون جيرانته‌لرك يكديكره كفالت متسلسله ايله مسئول اولمالريدر.

ايشته فرانسه قوانينده حوالهٔ عاديه ايله جيرو معامله‌سنك حكماً فرقلرى وجيروده التزام اولونان استثنائيت بودر.

حكم واقع فرانسه تجارت قانوننك ١٣٦ و ١٨٧ نجى ماده‌لرنده « پوليچه ايله امره ومحرر سنداتك ملكيتى جيرو طريقيله شخصدن شخصه دور ونقل اولنور » دنيله‌رك صراحةً وصورت مطلقه‌ده قبول ايديلش واوندن اقتباساً تجارت قانونمزك ٩٣ نجى ماده‌سنده « پوليچه‌نك تملك واستعمالى دور وحواله طريقيله بربرينه انتقال ايده‌ر » جمله‌سيله عين حال استثنائى قبول وتصويب ايديلمك ايسته‌نيلمش، و ١٤٤ نجى ماده ايله‌ده حكم مزبور امره محرر سنداته تشميل ايديلمشدر.

مجرد جيرونك اوسند حقنده على الاطلاق دور ونقل معامله‌سنى منتج اولدوغى قانونده مذكور اولماسنه

رغماً بعض مؤلفين جيرونك كرك ماوضع لهى اولان دور و نقل حكمنى مستلزم اولابيلمسى و كرك بوحكمك لوازمندن اولان احكام سائرهٔ معلومه‌يى انتاج وافاده ايده‌بيلمسى ايچون برشرطك داهاوجودينه لزوم كورمشلردر : جيرونك وعدهٔ سند داخلنده اجرا ايديلمش اولمسى . يعنى جيرو تمام اولمق ايچون سندك ويابوليچه‌نك وعده‌سى حلول ايتمه‌مش اولماليدر .

هيچ برامر قانونى‌يه بنا ايتديريله‌مين وحتى صراحت مطلقه‌يه قارشى برقيد عندى واجتهادى ماهيتنده بولونان بوادعا معلم شهير Thaller طرفندن ادعا ايديلكده وفرانسز عالم حقوق تجاريسنك قطب ديكرى اولان معلم لئوقان طرفندن‌ده جرح وابطالنه چاليشيلمقده‌در .

معلم Thaller ك فكرنجه ، جيرانته‌يه قارشى مديونك جيرو ايله مدافعات معلومه درميانندن محروم اولماسى جيرونك وعدهٔ سند داخلنده اجرا ايديلسيله مقيددر .

وعده‌سى خارجنده ياپيلان جيرو برحوالهٔ عاديه‌دن عبارت قالير . زيرا وعده ختام بولدقده ميدانده تداولى تسهيل وتسريعه سزا امره محرر برسند ويابوليچه يوقدر . بلكه وعدهٔ معينه‌ده تسويهٔ ماده ايديلمش اولمق جهتيله پوليچه‌نك ويا امره محرر سندك ماهيت تجاريه واستثنائيه‌سى ختامه ايرمش وميدانده اولسه اولسه شو امره محرر سندن متولد بر وجيبه قالمشدر .

حال‌بوكه جيرو ماده‌سنده اختيار اولونان استثناء قانونى يالكز سندات تجاريه حقنده‌در . ميدانده سند قالمايجه اوكا مخصوص اولارق موضوع بولونان حكم استثنائينك‌ده مرفوعيتى ايجاب ايده‌ر. تأديه ايديلمش اشبو سندن متولد وجيبه وذمتك ايسه آنجق احكام عموميه يعنى قانون مدنينك حوالهٔ دين حقنده موضوع سالف‌الذكر ١٦٨٩ و ١٦٩٠ نجى ماده‌لرينه توفيقاً حواله‌سى ممكن اولابيلمسى لازم كلير .

ختام وعده ايله سندات تجاريه موجوديتلرينك‌ده ختام بولاجغى فكر اساسيسنه مستند بولونان شو مطالعه ايچه‌لكنه رغماً صراحت موجودهٔ قانونيه ايله قابل تأليف ده‌كيلدر . مواد قانونيه جيرونك شرائط صحتنى تعداد صره‌سنده زمان اجراسندن بحث ايتمه‌مش وبوخصوصى مطلق براقمش اولمغله بوبابده اجتهاداً تقيدات وضعنه امكان اولاماز . برده وعده حلولنده سندات تجاريه‌نك ماهيت واهميتلرينك مرفوع بولوناجغى ادعاسى عندى برمطالعه ده‌كيلميدر ؟..

اسباب مشروحه‌يه مبنى مؤلف لئون‌قان ايله برابر ديكر برقسم علما جيرونك صحتنده وعده داخلنده اولوب اولمامسنك حائز تأثير اولامايجغنه قائع اولمشلر وفرانسه محاكمنك اجتهادى دخى بونلره حق ويرمشدر . يعنى جيرو كرك وعده داخلنده كرك ختام وعده‌دن صوكرا ياپيلسون حكماً وماهيتاً عينى وبوبابده تفريق مسئله غير جائز اولدوغى قناعتنده بولونمشدر .

بوفكره مخالف اولارق فرانسه محكمهٔ تمييزندن پك اسكى زمانلرده بعض قرارلر صادر اولمشدر . مقررات مذكوره موجبنجه بعدحلول وعده ياپيلان جيرو ايله Purge des exceptions حكمى يعنى مديونك حامل اخيره قارشى مدافعاتدن محروميتى قضيه‌سى تحصل ايده‌ميه‌جكى قناعتى التزام ايديلمشدى .

بوصورتله وعده خارجنده اولسه بيله جيرو ايله حواله‌نك نفاذى قبول ايديلور ؛ فقط جيرويه مربوط اولان امتيازات استثنائيه‌نك أك مهملرندن برى اسقاط ايديلمش اولويوردى .

بلچيقا محاكمنك اجتهادى دخى بو مركزده اولدوغندن ١٨/٢ تاريخلى تجارت قانوننك ٢٦ نجى ماده‌سنده « جيرو وعده‌دن اول ويا صوكراده ياپه‌بيلير . فقط وعده‌دن صوكرا اولورسه مديون ويامخاطب ختام وعده‌ده سنده مالك اولان دائنه قارشى درميان ايده‌بيله‌جكى اسباب مدافعه‌سنى وعده‌دن صوكراكى جيرانطه‌يه قارشى‌ده ايراد ايده‌بيلير . » ده‌نيله‌رك اجتهاد واقع صراحةً تصويب وتقنين ايديلمشدر.

قوانين سائرهٔ اجنبيه‌دن هولاندا ، اسپانيا ، وآرژانتين قانونلرى بو بابده پك اساسلى براصول وضع ايتمشلردر . قوانين مذكوره احكامنجه سندات تجاريه وعده‌لرى حلولندن صوكرا جيرواولونامازلر. ياپيلان جيرولر هيچ برحكمى مفيد دكلدر ؛ وعده‌سى حلول ايدن سندات قوانين مدنيه‌نك تعريفاتى دائره‌سنده ومطلوبات عاديه‌نك حواله‌سنه متدائر اولان احكامه توفيقاً نقل ودور اولونابيليرلر .

احكام مذكوره ايله سندات تجاريه‌نك وعده‌لرى حلولنده امره محرر سندات اولمق مزيتندن اسقاط ايديلرى قصد ايديلمشدر . بلچيقا قانونى آنفاً ايضاح ايديلديكى وجهله وعده خارجنده‌كى جيرو ايله حكم حواله‌يى قبول ايديور وفقط وعده خارجنده‌كى جيرانته‌يى Purge des exceptions يعنى اوندن اولكى جيرانته‌لره راجع مدافعاتك كنديسنه قارشى مسموع اولامامسى امتيازندن محروم ايديور . هرايكى طرفك اجتهادات قطعيه‌سى آره‌سنده اخذ موقع ايده‌ن نو وسطى اصول مجاز ايتاليا ورومانيا وپورتكيز وشيلى وانكليز قوانين تجاريه‌سنجه اتخاذ ايديلمش اولان اصولدر .

آلمان پوليچه‌لر قانوننك ١٦ نجى ماده‌سيله اسويچره ديونات ووجائب قانوننك ٧٣٤ نجى ماده‌لرنده دردنجى بر اصول اتخاذ ايديلمشدر .

مواد مذكوره احكامنجه اكر عدم تأديه پروتستوسى اولمقسزين بر سند وعده‌سندن صوكرا جيرو اولونورسه او جيرانته‌نك يالكز كندى جيرانته‌سنه وپوليچه‌يى قبول ايتمش اولان مخاطبه قارشى حق مطالبه‌سى واردر .

بوشخصلر اولكى حاملره قارشى درميانه صلاحيتدار اولدقلرى مدافعاتى بويولده استعمال ايده‌مزلر. اكر پروتستو كشيده ايديلمشسه خارج وعده جيرو ايله حامل اولان ، پوليچه‌يى قبول ايده‌ن مخاطبه ، كشيده‌جى‌يه وبالجمله جيرانته‌لره مراجعته صلاحيتداردر .

بو بابده بزده تجارت قانوننك ٩٣ نجى ماده‌سى احكام مطلقه‌سندن باشقه بر حكم بولونمامق اعتباريله مادهٔ مذكوره‌نك اطلاق عباره‌سى حل مسأله ايديلمك يعنى فرانسه محاكمنك اجتهادى كيبى جيرونك صحتنده وافادهٔ حكمنده وعده داخلنده ويا خارجنده اولماسى حائز تأثير واهميت اولمامق ايجاب ايده‌جكى وارد خاطر اولابيلير .

خيلى زمانلر بو گيبى جيرونك ناقص جيرو عد وتلقيسى لازم كلەرك اول صورتله وكالت قانونيه حكمنى مفيد اولاجغى قناعتنده بولونلمش ايسەده ناقص جيرونك تعريفات واوصافى قانوناً معين ومعلوم اولمق ونقائص قانونيه مياننده وعده مسألەسى موضوع بحث بولونمامق جهتيله بومطالعه براساس سالم قانونيه مبتنى دكلدى.

ايكنجى محكمهٔ تجارتك آتيده صورتى مندرج برقرارندن آكلاشيلاجغى وجهله بوكون جيرونك صحتنده محكمهٔ مزبورەجه وعده داخلنده اجرا ايديلديكى حائز تأثير كورولمەمكده ايسەده اصول محاكمهٔ حقوقيەنك ٢٧٤ نجى مادەسى فقرهٔ اخيرەسندن استنباط معنى ايدەرك شو اجتهاده معارض ومخالف حكمده واردر.

فقرهٔ مذكورەده «عدم تأديەسندن دولايى عليهنه پروتستو اولونمش ويا خود بر محكمهٔ رسميەده حاملرى كيملر اولدوغى اعلان وتعيين ايديلمش يعنى تداولدن قالمش بولونورسه پوليچه بدلاتنك حجز وتوقيفى جائز اولابيلەجكى» ذكر ايديلەرك شرائط مذكوره وجودنده پوليچەلرك «تداولدن قالمش» اولاجقلرينه اشارت ايديلمشدر.

جيرونك وعده خارجنده يابلسى حالى مادهٔ مذكوره مندرجاتنه داخل اولابيلوب اولاميەجغى جاى بحث وتأمل اولمغله برابر قرار مذكوره اسباب سالفەدن دولايى بر رأى مخالفت ايتمشدر.

قرار مذكورك صورتى بروجه آتيدر:

ايجابى لدى المذاكره مدعى وكيلنك ابراز أيلديكى طقوز قطعەسنده قارشو مدعى عليه وكيلى بونلردن ٣٠ حزيران ١٩١٤ تاريخنى وقرق آلتى ليرا ويكرمى سكز چندى حاوى برنجى و١ نيسان ١٩١٤ تاريخنى وقرق سكز ليرا ويتمش چندى شامل ايكنجى سندلردەكى جيرولر تاريخدن عارى وبدللرينك جيرانطەلر طرفندن اخذ ايديلديكنى غير حاوى اولمسنه و٣٠ نيسان ١٩١٤ تاريخيله مورخ و٣٠ ليرايى ناطق اوچونجى و١ نيسان ١٩١٤ تاريخ وسكسان درت ليرا واوتوز يدى چندى و٣٠ نيسان ١٩١٤ تاريخ وآلتمش بش ليرا وقرق طقوز بچق چندى و١٥ نيسان ٣٣٠ تاريخ واللى ليرايى محتوى دردنجى وبشنجى وآلتنجى سندات ظهرلرندەكى جيرولرده بدللرينك نقداً آلينديغى محرر اولمايوب بدلى تأميناتده وحسابده دنيلمسنه وشو حالده مذكور جيرولر ناقص بولونمسنه مبنى اشبو سندلرده مدعينك صفتى قبضه وكالتدن عبارت وقبضه وكالت ايسه خصومته وكالتى غير متضمن اولدوغى و٢٥ نيسان ٣٣١ تاريخلى واللى سكز ليرايى و١٦ مايس ٣٣٠ تاريخى وقرق بش ليرايى محتوى يدنجى وسكزنجى سندلرده حلول وعدەدن صوكرا جيرو ايديلمكله اشبو جيرولر قانوناً معتبر اولماديغى و١٢ اغستوس ٣٢٩ تاريخيله مورخ واللى بش ليرايى ناطق دوقوزنجى سند وعدەدن وبنابرين جيروسى غير جائز بولوندوغى جهتله مدعينك كنديلرينه قارشى خصومتى غير متوجه اولدوغنى بيان ايتمكده ايسەده قانون تجارتك يتمشنجى مادەسنه نظراً پوليچەنك يالكز قارشولغنك بيانى كافى وسندات

مذكورەدن بعضلرينك جيرولرنده بدللرينك تأميناتده ويا حسابده صورتنده محرر اولمسى بو امنيەيى كافل اولمسنه وطقوزنجى سندەده وعده محرر اولدوغى گيبى حلول وعدەدن صوكرا سندات تجاريەيى جيرونك جائز اولامايجغنه دائر قانون تجارتده بر فقره موجود اولماسنه ونقصان جيرو ايله برسندك حاملى اولان شخص كنديسنه دور ايدەن كيمسەنك وكيل قانونيسى حكمنده اولمغله اوندن ماعدا سندده امضالرى بولونان كسان حقنده حق دعوايى حائز بولونمسنه مبنى خصوصات مزبوره حقنده مسرود دفع غير وارد اولوب انجق ناقص جيرو ايله مدعى يه مدور سنداتدن دولايى مدعى عليهك مدعينك جيرانطەسنه قارشى حق دفعى بولوندوغنه واوچنجى سندەده مدعى عله جيرانطه اولمغله مدعينك اوكا قارشى حق دعواسى اولمق ايچون صاحب امضا حقنده پروتستو كشيدەسى قانوناً مقتضى اولدوغى وايكنجى واوچنجى تأجيل ديون قانونلرى بو لازمهٔ قانونيەيى اكتساب معجليت ايدەن اقسام ايچون ابقا ايديلديكى حالده اشبو امر قانونى ايفا ايديلمەمش وفقط دردنجى واونى ولى ايدەن تأجيل ديون قانونلرى بالاخره بومراسم قانونيەيى تأجيل ايتمش اولدوغندن مدعينك يالكز اشبو سندك يوزده اون بشى حقندەكى حق دعواسى ساقط ومتباقيسى حقنده موجود ايدوكنه اكثريتله قرار ويريلدى.

موضوعات قانونیه‌مز حقنده‌کی مطالعه‌لر

صلح قانونك تعدیلی مناسبتیله [1]

صلح حاکملری حقنده‌کی قانون موقتك اوکمزده‌کی دورهٔ اجتماعیه‌ده مجلس مبعوثانه تودیع ایدیله‌جکنی خبر آلدیغمدن قانون مذکورك بعض موادی حقنده بیان مطالعه‌یه تجارب واقعه‌مه بناءً مجبوریت حس ایدییورم . انکار اولوناماز که صلح قانونی کبی مهم بر قانون ایکی‌اوچ سنه موقتاً موقع تطبیقه‌قونلدقدن‌صوکرا قوهٔ تشریعیه‌یه ویریلسی آرزو ایدلدیکی زمان اوقانونك ساحهٔ تطبیقنده‌دولاشمق، براقدیغی ایزلری مشاهده ایتمك ضروریات اموردن اولور . ماضی ـ ولوکه ایکی اوچ سنه اولسون ـ بزی و اجرا اتمزی مستقبله کوتوره‌ن بر کذرکاهدر : او کذرکاه اوزرنده‌کی مشهوداتمزدن عبرتین اولاماز ایسه‌ك ضررلی چیقارز .

مطالعهٔ چاکرانه‌م صلح حاکملری حقنده‌کی قانونك تأمین ایتدیکی فوائده و بو فوائدی آتیاً درجهٔ کفایه ومطلوبه‌یه ایصال ایده‌جك احکام وقواعده تعلق وتماس ایده‌جکدر . کرك بوراده وکرك آطنه‌ده صلح قانونی ایکی سنه‌یی متجاوز بر زماندنبری تطبیق ایتمش اولمق اعتباریله کوردم وآکلادم‌که قانون مذکورك خلقه تأمین ایتدیکی فائده پك بویوکدر. بو قانون ، محاکمدن سریع بر عدالت بکله‌ین خلقك بوآرزوسنی محاکم سائره‌یه قیاس قبول ایتمه‌یه‌جك درجه‌ده اجرا و تطمین ایتمشدر . صلح محکمه‌لری خلقك دعوی عرضحالی یازان هانکی کون کله‌جکنی هانکی اوراقنی هانکی شاهدلرینی کتیره‌جکنی خبر ویره‌ن وقیصه بر زمانده محاکمه‌سنی اکمال ایله حقنی آلیویره‌ن بر قوت اولارق طانمشدر . شو تلقینك دوغرولغنی اثبات ایچون ـ تطویل کلامدن احترازاً ـ بر تك مثال ایراد ایده‌جکم .

کچن اوچیوز اوتوز بر سنه‌سنده خداوندکار مرکز بدایت بدایت محکمه‌سی حقوق دائره‌سنك اصدار أیله‌دیکی مقررانك یکونی یالکز یوز اوتوز ایکی عدد وتحت حکمه آلدیغی مبالغك مقداری یوز سکسان اوچ بیك غروشدر . بوکا مقابل بزم صلح محکمه‌سنك سنهٔ مذکوره ظرفنده رؤیت أیله‌دیکی دعاویٔ حقوقیه‌نك عددی درت بیك یدی یوز قرق سکز وتحت حکمه آلدیغی مبالغك مقداری یدی یوز اللی بش بیك غروشدر . مقادیر مذکوره هر ایکی محکمه‌نك سنهٔ مذکوره ختامنده تنظیم ایتدیکی ایستاتستیق

[1] خداوندکار مرکز صلح حاکم معاونی طرفندن کونده‌ریلمشدر .

سؤن

امور حقوقیه مدیریتنك ترتیب ایتدیکی صلح حاکملری قانوننك موادحقوقیه‌یه متفرع لایحه‌سنی تدقیق ایتمك اوزره برقومیسیون تشکیل ایدلدی :

رئیس : رفعت بك محکمهٔ تمیز اعضاسندن
اعضا : احمداسعد بك امورحقوقیه مدیری
« : اکرم بك امین اوکی صلح حاکمی
« : بهجت بك اسکدار صلح حاکمی
« : تحسین‌بك امین‌اوکی صلح حاکمی
« : سینابیان افندی دعوی‌وکیلی

جداولندن آلنماسنه ورقلردن دها بلیغ وقطعی برهان اولامایاجغنه کوره صلح محکمه‌سنك ناصل بر سقف فیضدار اولدوغی کندیلکندن تظاهر ایده‌ر. مسائل جزائیه‌نك‌ده بو نسبتی محافظه ایتدیکنده اشتباهه محل یوقدر . استصغاری قابل اولمایان شو نتیجه‌نك کرك خلقه وکرك خزینه‌یه اوقادار بار اولمقسزین استحصال ایدیلیورمه‌سی داها زیاده موجب ممنونیتدر . بر سنه ایچنده حکماً مستحقنه تأمین ایتدیکی مبالغك نصفندن زیاده معاش آلان بدایت محکمه‌سی شو اعتبار ایله‌ده صلح محکمه‌سنه نسبتله داها آز فائده‌لیدر . بناءً علیه محاکم صلحیه‌نك حال‌حاضر فیضنی آتیاً آلاجغی شکل تکامله‌دلیل اتخاذ ایده‌رك امین ومستریح اولابیلیرز.

بالاده عرض أیلدیکم فوائدی آتیاً بر حال تکمله ایصال ایده‌جك احکام وقواعده کلنجه بوجهته تعلق ایده‌ن مطالعات چاکرانه‌م :

۱ ـ صلح حاکملری ؛ ۲ ـ دائرهٔ‌قضالری ؛ ۳ ـ سیار حاکملکك درجهٔ شمول وامکانی ؛ ٤ ـ وظائف حقوقیه ؛ ٥ ـ وظائف جزائیه ؛ ٦ ـ اصول محاکمه کبی خصوصاتی موضوع بحث ایده‌جك ومتن قانونده‌کی احکامك هانکیلری محتاج تعدیل اولدوغنی کوستره‌جکدر .

۱ ـ صلح حاکملری ؛ صلح حاکملری اوچ صنف اوزرینه ترتیب وسنلری یکرمی بشدن دون اولمامسی تصریح وبرنجی صنفه اوچ بیك بش یوز، ایکنجی‌صنفه اوچ بیك، اوچنجی صنفه ایکی بیك بش یوز غروش معاش تخصیص وهرحاکمه ترفیق اولوناجق برر معاونك معاش ودرجه اعتباریله اوچنجی صنفدن عد واعتبار ایدیلمسی واوچنجی صنف حاکملرله علی‌الاطلاق معاونلرك دارالفنون عثمانی حقوق شعبه‌سندن ویا مکتب قضادن اعلی وعلی‌الاعلی شهادتنامه‌یی حائز ولااقل ایکی سنه صفت حاکمیتی احراز ایده‌رك وظیفه‌سنده لیاقتی مشهود اولمش ذواتدن وایکنجی صنف حکامك اوچنجی صنف حکام ایله معاونلردن وبرنجی صنف حکامك‌ده ایکنجی صنف حکامدن بالتفریق با ارادهٔ سنیه تعیین قیلنمسی مشروط اولمالیدر .

معلومدرکه صلح حاکملری تشریك قضا صورتیله تأسس ایده‌ن بدایت حکامی کبی ده‌کیلدر . او ، یالکز دوشونمك ویالکزایش یاپمق‌وخلقده اونك یالکزدوشونمسنه ویالکزایش یاپمسنه تسلیم‌نفس وانقیاد ایتمك مجبوریتنده بولونویور . شوایکی‌مجبوریتك هدفنی تشکیل ایده‌ن نفس واحدك انکشاف ایتمش متین بر دماغ اولماسی ضروری ده‌کیلمیدر ؟ بویله بر دماغه صاحب اولاجق کیمسه‌یی بولوب‌ده صلح حاکمی تعیین ایتمك قولای ظن ایدیله‌ملیدر . اونی جذب ایده‌جك رفاه ، اونك نظرینی استقباله اماله ایده‌جك درجات ترقی ارائه‌سی ایجاب ایده‌ر.

صلح حاکمی اولاجق ذاتك سنی ـ اوتوز دیمیورم ، هیچ اولمازسه ـ یکرمی بشدن دون اولمامسی‌ده مشروط اولمالیدر . چونکه صلح حاکمی متمدن شهرلیلردن زیاده نیم متمدن کویلولرله تماس ایده‌جك واوغراشاجقدر . کویلو قارشیسنده‌کی حاکمی پك کنج کورورسه احترامده قصور ایده‌ر. خلقك حرمت ومحبتنی جلب ایده‌مه‌یه‌ن صلح حاکملری مشکل موقعده قالمش دیمکدر . مثلا بر دعواده طرفینی صلحه

موفق اولامز . صلح محكمه‌لرينك ايسه أك ممتاز موقع عدليسى دعاوى‌يى صلحه ربطله هم ايشك ايچندن قولاى چيقمق وهم‌ده طرفينى ممنون ايتمكدر . بونده بر آزده سنك وتجربه‌نك تأثيرى انكار اولونامز . حاكم صلح تكليفنده طرفينك حالنى ، بدل صلحك مقدارينى بدلك ـ معجل ويا مؤجل مثلى ويا قيمى ، عين ويا نقد دفعةً ويا مقسطاً ـ اولمسنى امكان صلح ايچون نصل سريع بر نفوذ نظرله تقديره واو صورتله تكليفه مجبور ايسه تكليفنى اصغا ايتديربيلمك ايچون‌ده حرمت اولونابيله‌جك بر حال وسنده بولونماسى لابددر .

ايكنجى ماده‌ده بحث ايديلەن باشكاتبلرله آووقاتلرى صلح حاكملكنه كتيرمه‌ملى : برنده مطلق اطاعت ديكرنده اكتساب ثروت حسلرى سوكولمز برر طبيعت حالنده‌در .

بو ايكى حال صفت حاكميتله امتزاج ايده‌مز .

١ ـ صلح حاكملرينك دائرهٔ قضالرى ؛ صلح حاكملرينك دائرهٔ قضالرينى تعيين ايدركن تشكيلات ملكيه‌يى نظر دقته آلمامق ايجاب ايده‌ر . معلومدركه بزده تشكيلات ملكيه غرابتله ماليدر كويلرك قضا مركزلرينه ربطنده نه طريق مواصله نه قربيت مسافه نه معاملات تجاريه خلاصه هيچ برشى نظر دقته آلنمامشدر . مثلا بر كوى بوتون محصولاتنى كتيروب صاتديغى بوتون مالزمهٔ بيتيه وزراعيه‌سنى صاتون آلديغى قضابه ده‌كيل؛ هيچ آليش ويريشى، اولمايان آراده برطريق مواصله‌سى بولونمايان باشقه بر قضايه ربط ايديلمك فلاكتنه اوغراتيلمشدر . بو حال يا بر متغلبه‌نك سوق منفعتله اعمال نفوذ ايتمسندن ويا خود كويلرك كليشى كوزدل تأسس أيله‌مسندن ويا بر قضانك هيچ بر اساس علمى‌يه مستند اولمايه‌رق ايشنك تنقيصى ويا تكثيرى آرزو ايديلمسندن ايلرى كلمشدر ؛ سبب هرنه اولورسه اولسون ضرر ازاله اولونور. شوحالده صلح حاكمنك دائرهٔ قضاسنى تعيين ايدركن عقل و منطقك ايجاباتنه اتباع ايتملى ـــ بر ولايت داخلنده اولمق شرطيله ـــ معقول و منطق تقسيمات ايله صلح حكامنك دوائر قضائيه‌سنى تحديد أيله‌ملى، و مثلا مدانيه قضاسندن بعض كويلرى بروسه مركز قضاسى صلح حاكمنه ربط و علاوه‌ده تردد كوسترمه‌ملى‌يز بو صورتله كويلونك بر چوق روابط ايله باغلانديغى انسيت ايتديكى مراكزى انتخاب ايتمش اولورزكه بو حالك بزم وكويلونك حقوق وظائفمزى تعيين وتأمينده سهولت بخش بر عامل مهم اولاجغنه شبهه جائز دكلدر. يالكز بو دوائر قضائيه‌يى بوتون نفع وضررى نظر دقته آلارق تعيين وتحديد قولاى برشى اولماديغندن بو وظيفهٔ تفريقى مدعىٔ عموميلره ، رؤساى مأمورين ملكيه‌يه ، ژاندارمه و بلديه دائره‌لرينه ده‌كيل ؛ ولايات و الويهٔ مستقله مجلس عمومى‌لرينه توديع واحاله ايتمك مناسبدر . نظارت جليله‌جه فرضا خداوندكار ولايتنه درت صلح حاكمى تعيينى تقرر ايدنجه بو قرارى خداوندكار مجلس عموميسنه بالتبليغ بو درت حاكمك نه‌ره‌لرى مركز انتخاب ايتمسى و هر مركزده هانكى قرا و نواحينك ربطى لازم كله‌جكى سؤال و اسباب موجبه مضبطه‌سنه مربوط برر قطعه مصدق دفتر طلب بويورولمالى ونظارت جليله‌جه بعدالتصديق برر نسخه‌سى حاكمه توديع قيلنماليدر .

مجالس عموميه‌نك هر سنه اجتماع ايتمسنه و مجالس مذكوره‌يى تشكيل ايده‌ن ذواتك خلقله تماس ايتمش قرا و نواحى‌يى كزمش ذوات منوره‌دن بولونماسنه كوره بوصورتى اختيار ايتمه‌مز موافق اولاجغنى قناعتنده‌يم شو مطالعهٔ چاكرانه‌م تصويب بويورولديغى تقديرده قانونك برنجى ماده‌سنك شكل حاضرينى محافظه ايتمه‌مسى لازم كلير .

٣ ـــ سيار حاكملكك درجهٔ شمول واسعه‌سى ؛ صلح حاكملرينك سيار بر حالده اولاجغنه متدائر بولونان امر قانونى ايله عجبا حاكملرك معين زمانلرده يالكز قضا مركزلرينى‌مى يوقسه بوتون نواحى وقرايى‌مى كشت وكذار ايتمسى لازم كله‌جكى خصوصاتى نظر دقته آلناجق مسائل مهمه‌دندر . نظارت جليله قانونك احداث أيله‌دبكى سيارلغى تحديد ايده‌رك حاكمى يالكز معين زمانلرده قضا مركزلرينى دولاشمقله مكلف طوتار ويا خود بو سيارلغى توسيع ايده‌رك بوتون نواحى و قرايى دولاشمسنى حاكمه امر ايده‌ر . اكر سيارلغى معين زمانلرده قضا مركزلرينى دولاشمقدن عبارت عد ايده‌رسه مراكز مذكوره‌ده دائما مقيم معاونلر بولوندورارق اوزون اوزادى‌يه تدقيقاته محتاج اولمايان مسائل حقوقيه و جزائيه‌يى رؤيت ايتديررر و مسائل مهمه‌نك رؤيت وانتاجنى معين وقتلرده قضايه ورود ايده‌جك حاكمه براقير بو صورت حركت اوصاف لازمه‌يى حائز حاكم بولمقده وعدليه بودجه‌سنده تأمين تصرفده وكشت وكذارك بالنسبه سهولتنده موافق كبى ظن ايديلير سه‌ده تطبيقاتده بوندن داها مشكل برشى يوقدر . بر دفعه رؤيتى معاونه مودوع دعاوىٔ جزئيه وبسيطه‌نك بويوك دعوالر قدر مهم برر شكل آلمايه‌جغنى بره كيم تأمين ايده‌ر ؟ محكمه‌يه كلير كن پك عادى و بسيط كورولەن بر دعوانك اثناى محاكمه‌ده ايچندن كوچ چقيلير مهم بر شكله انقلاب ايتديكنى بالدفعات كورمش وتجربه ايتمشم. بالفرض يوز غروش قيمتى حائز بر اينكك معيب ظهور ايتمسى اوزرينه خيار عيبله ردى طلب ايديلير سه بو دعوانك عندالمحاكمه مهم برشكل آلماسى مستبعد ده‌كيلدر. چونكه خيار عيب دعوالرنده ثمن مبيع نه اولورسه اولسون مراسم عينى و مهمدر . هر دعواده آز چوق فرقله بويله . شوحالده معاون مشكلات كوردوكى، ايچندن چيقامادينى دعاوئ جزئيه‌يى طوپلايه‌رق دعاوىٔ مهمه ايله برابر حاكمك ورودينه انتظار واوكا دور ايده‌ر . صوكرا حاكم كيتديكى قضاده هفته‌لرجه و بلكه آيلرجه تمديد اقامته مجبور قالير. حاكم هر دعوى ايچون بر ايكى جلسه عقد ايتدكدن صوكرا صاووشوب كيتسه عودتنده وظيفه‌سنك داها آغيرلاشديغنى كورور . بو وجهله ايشلر تراكم ايده ايده ايچندن چيقلماز بر حاله كلير . دعوالرك طول مدت سورونمسى كبى شايان تأسف حاللر ظهور ايده‌ر . حاكم عجله ايتمه‌رك بر قضاده بالفرض ايكى اوچ آى تمديد اقامت ايتسه بلكه قضالرده‌كى دعوالرك ايام محاكمه‌سى مرور ايده‌رك تكرار تبليغات ايفاسى وسائره كبى مشكلات حادث اولور . بناءً عليه سيارلغى بو محدود شكلده قبول و تطبيق ايتمه‌نك فائده‌يرينه مضرتى انتاج ايده‌جكى جاى شبهه ده‌كيلدر .

صلح حاكملرينك دائرهٔ قضاسنده‌كى بوتون كويلرى كشت وكذار ايتمسى شكلنه كلنجه، بونك هم قابل تطبيق واجرا هم‌ده فائده‌سى بى‌پايان اولدوغنى شمديدن تعيين وتقدير ممكن‌در . بر صلح حاكمنه ايكى يوز قريه ويرلديكنى فرض ايده‌لم حاكم بو قريه‌لرك كيمنده اوچ كيمنده درت ساعت و بعضيسنده سكز اون ساعت قالمق وبعضيسنده‌ده كورولەجك ايش اولماديغنى آكلايه‌رق همان كچمك صورتيله ايكى يوز قريه‌يى

یکرمی کونده دولاشه‌رق مرکزه کلیر. مرکزده اون کون اقامت ومعاوننك حسب‌الایجاب تأخیر أیله‌دیکی محاکمه‌نی اکمال ورؤیتله ینه قرایه عزیمت ایده‌ر. بو ترتیب اوزره حاکم دائرهٔ قضاسنده‌کی کویلرك هر برینه آیده بر دفعه وهر کویه سنه‌ده اون ایکی دفعه مواصلت ایتمش اولور؛ حاکم بر قریه‌یه سنه‌ده اون ایکی دفعه کیدرسه امین اوله‌لم که او کویده استحصال حقوقه تام بر امنیت، وکسر حقوق جرأ تکارلرینه‌ده ندرت کلیر. بو وجه ایله سیر وسفرك بویوك بر مشکلاتی یوقدر؛ یالکز یولسزلق حاکمه بر آز زحمت ویریرسه‌ده وطننی سه‌وه‌ن وبویوکجه بر معاش آلان حاکم بو اوفاق زحمته تحمل کوسته‌ریر. صلح حاکمنك سنه‌ده اون ایکی دفعه برکویه مواصلتنك تولید ایده‌جکی محاسن و فوائد دعوالری رؤیت کبی اولدقجه بسیط بر نتیجه‌نی استحصالدن عبارت قالماز: کوی یاواش یاواش مدنیته آلیشیر، بر صلح حاکمی کویلرده اویله شیلر وجوده کتیره‌بیلورکه او شیلرك تأملی بیله ذوق آوردر، مثلا حاکمك عادل و شفیق نظرلری، بی غرضانه علمی وصایاسی بر دفعه کوی خلقی آراسنده حسن مناسباتی، معارفه رغبتی، نظافت وطهارته اعتنای، خسته‌لغه قارشی مجادله‌یی یوللر قالدیرملر وجوده کتیرلمسنی، لغملر یاپلمسنی مسعود بر کوی حیاتنك داها پك چوق لوازم ضروریاتی تأسیس و تحصیل ایتدیریر. کویلونك حاکمی بللی و او حاکمك مسلك و حرکاتی سفیله و سفلیته قارشی قاهر و أبیلره و أبیلکه قارشی صیانتکار بولونورسه کویلرده شمدی‌یه قادار انکشاف ایده‌مین قابلیت و استعدادی بو سایه‌ده آلده ایتمش اولورز. کویلیلرمز قابلیتسز ده‌کیلدر. حلبده آطنه وبروسه‌نك کویلولرله کویلولرینه‌چوق‌دفعه‌لر تماسده‌بولوندم کویلویی‌اوزه‌ن، حکومتدن صوغوتان أك بویوك عاملك محکمه‌لرده ایشلرك سورنمسی مدعی، مظنون، شاهد اهل وقوف وسائره نامله‌ریله قادین، چوجوق، اختیار، علیل خلاصه برچوق بیچاره‌لرك محکمه‌لرده سوروندورولمه‌سی‌در. مظنون علیهمه تبلیغات یاپیلامدیغندن مواجهه ایجاب ایتدیکندن، وجاهی محاکماتده شاهدك یوم معیندن اول احضار ایدیلمسندن وداها برچوق اسبابدن‌دولایی چوجنی قوجاغنده برقادینك سکز ساعتلك کویدن غایت عادی برمسأله‌ایچون اوچ دفعه محکمه‌یه کلدیکنی کوزمله کوردم. بونلر برکویلو ایچون اوقادار بویوك فجایعدرکه بوفجایع آنجق بوحالده معروض قالان برکویلو روحیله قابل افاده‌در.

ایشته بو فجایعی قالدیرمق و کویلری برآن اول تمدین ایتمك ایچون حاکمی کویلره قدر سوق ایتمکدن باشقه چاره‌مز یوقدر.

شوحالده قانونك برنجی ماده‌سنك فقرهٔ اولاسی تعدیل ایدیلمك مقتضی‌در.

٤ — *صلح محاکمنك وظائف حقوقیه‌سی*؛ صلح حاکملرینه ویریله‌ن وظائف حقوقیه عجبا آغیرمیدر، خفیف‌می؟ بناءً علیه موجب تخفیف‌می یوقسه لازم‌الابقامی؟ بوجهتی تدقیق ایده‌لم. معلومدرکه حالاً صلح حاکملرینه مودوع وظائف حقوقیه (۱) بش بیك غروشه قدر اولان عین ودین دعوالری. (۲) حق‌مسیل، حق شرب وحق مرور دعوالری (۳) ماهیت ومقداری نه اولورسه اولسون دعاویٔ متقابله (٤) دعوای اصلیه‌یه متفرع علی‌الاطلاق فائض ومصرف وضرر وزیان و منافع دعوالری (٥) دعوای اصلیه‌دن متحدث ضرر وزیان دعاویٔ متقابله‌سی (٦) اعادهٔ ید (۷) علی‌الاطلاق تخلیهٔ مأجور دعاویسی اولمق اوزره یدی‌یه

ارجاع وتلخیص اولونابیلیر. بودعاویدن حق‌مسیل، حق‌مرور، حق شرب واعادهٔ ید دعوالری شهرلردن زیاده کویلرده تکون ایده‌ن مزمن بر خسته‌لق یولونماسنه ومستعجلاً حل وحسمی بر چوق ضرر مادی ومعنویتك تحدثنه میدان براقمایه‌جغنه نظراً صلح حاکملری عهده‌سنده ابقاسی الزم وضروریدر صو کسمك تارلاسنه کچیرمه‌مك ویا زور ایله کچمك طامله‌سنی آقتمامق ویا زور ایله آقتمق حدودینی ایلری سورمك ویاخود برظن توارثه بکزر برسوز وسائر برصورتله قومشوسنك تارلاسنه وضع ید ایتمك کویلرده برمسئلهٔ دائمه، بردرد، برآفت حالنده‌در. کویلرده تحدث ایدن جرح وقتل وسائر جرائمك بادیسی وکویه تعلق ایده‌ن نافع ایشلرده عدم اتفاق خلاصه، نه‌زمك ونه‌زدیرمك حسلرینك والدی شوعرض ایتدیکم تجاوز ناحقدن وبو تجاوزلرك سریع ومحق برصورتده حل ایدیلمه‌سندن باشقه برشی ده‌کیلدر. بناءً علیه بونوع دعاوی‌یی صلح حاکملرینك عهده‌سنده ابقا ایتمك مجبوریتنده‌یز. دعاویٔ متقابله و دعوای اصلیه‌یه متفرع فائض ومصرف وضرر وزیان دعاویسنی باشلی باشنه بردعوی عدیله دعاویٔ اصلیه‌دن آییرمق اساساً دوغرو برشی اولمادیغندن بونلری دعاویٔ اصلیه‌ایله رؤیت ایتمك موجب فوائد اولدوغی جهتله بوکبی‌دعاوینك صلح حاکملرندن آلنمسی جای بحث بیله ده‌کیلدر. ختام مدتده مأجورك تخلیه وتسلیمی بالطبع سریع براجراآت اقتضا ایتدیکندن صلح حاکمنه ویریلمسی موافقدر.

اصل نظر دقته آلاجغمز شی بش بیك غروشدن عبارت حدود صلاحیتده تقصیریمی یوقسه عدم تغییریمی‌در.؟

بزده امور ومعاملات جسیمهٔ تجاریه وتعهدات عظیمه جرأت‌وجسارتلری هنوز یرلشه‌مامش وشمدیلك دعوالرمزك یوزده طقسانی بش بیك غروشدن دون بولنمش اولماسنه و بالخاصه کویلولر آراسنده تحدث ایده‌ن منازعات حقوقیه‌نك همان کافه‌سی یوز غروشله اوچ بیك غروش آراسنده اخذ موقع ایتمسنه نظراً صلح حاکملرینه ویریله‌ن حدود صلاحیتی اوچ بیك ایله تقید ایتمك ظن عاجزانه‌مه قالیرسه موافقدر. چونکه خداوندکار بدایت محکمه‌سی حقوق دائره‌سیله صلح محکمه‌سی حقوق قسمنك بر سنه‌لك مقرراتی عددینی و تحت حکمه آلدقلری مبالغك مقدارینی تصحیح اوله‌رق ارائه ایده‌ن و بالاده عرض و اتیان قلنان مثال بزده دعاوینك آنجق یوزده بشنك بش بیك غروشی تجاوز ایتدیکنی کوسته‌ره‌ن جانلی بر مثالدر. بویوك دعوالرك أك زیاده شهرلرده تکون ایتمسنه وشهرلرده بدایت محاکمی بولونماسنه باقیلیرسه اوچ بیك غروشی متجاوز دعاوینك بدایت محاکمنه تودیعی تقسیم وظائف قاعدهٔ مهمه‌سنده عدالت ونصفتی تأمین وبالنتیجه برقوتك ایشسز دورمقدن دیکرینك زیاده یورلمقدن دوچارعطالت اولمارتی مانع برموازنه تشکیل ایدر. کرچه بالتجربه نظرمده ثابت اولمش بر حقیقت وار: محاکم صلحیه‌نك مراسم واجراآتندن ممنون قالان خلق مطلوبنك مقداری قاچ بیك غروش اولورسه‌اولسون اونی متفاوت وعده‌لی متعدد سنداته ربط ایتمك وشو وسیله ایله یوزلرجه لیرالق مطلوبنی متفرق زمانلرده صلح محکمه‌سنه عرض ایله‌مك چاره‌لرینی دوشونمشلردر. بوچاره صلح حاکملرینك ایشنی تزیید ایده‌ن بر حیله اولمغله برابر اوکنه کچیله‌مز. چونکه انسانلر حس منفعتك طبعاً اسیریدر دنیاده هرشیئه بر أل وجود ویریور او أل‌ده سوق طبیعیٔ منفعتدر. بویله اولمغله برابر ینه صلح حاکمنك دائرهٔ صلاحیتنی اوچ بیك غروش ایله تقید ایتمك بالکلیه فائده‌سز صاییلامز.

معروضات واقعه‌م قبول بویورولدوغی تقدیرده قانونك اوچنجی ماده‌سنی تعدیل ایتمك ایجاب ایده‌ر. قانونك سكزنجی ماده‌سنده تعداد وتصریح اولونان بو وظائف تدقیق ایدیلیرسه كورولورکه أك زیاده كثیر الوقوع جرائم صلح محكمه‌لرینه ویریلمش ؛ بدایت محاكمنه ایش براقیلمامشدر . بوحال دعاوینك لابقیله تدقیقنه مانع تشكیل ایده‌ر . حال‌بوكه حقوق عمومیه‌یه متعلق دعاویده مجازاتك اساس مهمنی وحریت شخصیه كبی مقدساتی ابطال ایده‌ن تطبیق مجاوزاتی معاً درپیش ایده‌رك جدی تدقیقات یاپمق مجبوریتی واردر . أك تهلكه‌لی حاكم ایشی أك چوق اولان حاكمیدر .

صلح حاكملرینه سكزنجی ماده‌نك تحمیل ایتدیكی وظائف اولجه مرعی اولان وپیدرپی نشر ایدیلان نظامات خصوصیه ایله او قادار آرتمشدركه تحملفرسادر دنیلسه مبالغه ایدیلمش اولماز . بز صلح حاكملرینه ویریله‌جك مسائل جزائیه‌یی تحدید وتعیین ایدركن حاكمك سیار اولماسی، تدقیق ایده‌جكی جرائمك شهرلردن زیاده قراده كثرتله تحدث ایده‌ن نوعدن وحبسدن زیاده مجازات نقدیه‌یی مستلزم بولونماسنی نظر دقته آلمالیز. شوحالده جیوان سرقتی كبی ثبوتی جدی واوزون تدقیقاته محتاج وفاعللرینك موقوفاً محاكمه‌سی لازم وبرسنه اوچ سنه‌یه قدر حبس مستلزم بولونان بر جرمك وچوق كره قتل قصدینه مقارنتی تقدیر ایدیله‌ن ووهله اولاده قانون جزانك ۱۷۸ نجی ماده‌سنه مطابق كورولەن آغیر جرحلرك صلح حاكمنه تودیعی موافق ده‌كیلدر قناعتنده‌یم كویلردن زیاده شهرلرده‌ویدایت محاكمی موجود اولان یرلرده تحدث ایده‌ن یان كسیجیلك‌ده بویله. اوحالده صلح حاكملرینه ویریله‌ن مسائل جزائیه‌دن برقسمی بدایت محاكمنه‌وبدایت محاكمنه مودوع مسائل جزائیه‌دن برقسمنی ده‌صلح حاكمنه ویرمك ایجاب ایدییور. بونك ایچون اساسلی برقاعده وضع ایدیلمه‌لیدر. «صلح حاكملری قانون عمومیٔ جزاده وقوانین خصوصیهٔ جزائیه‌ده مندرج كافهٔ قباحت افعالیله منحصراً مجازات نقدیه‌یی مستلزم ویاخودحبسیله جزای نقدی‌یی محتوی اولوبده بونلردن بریسنك حكم و ترتیبی حكامك تقدیرینه محول اولان جنحه افعالنی وكذلك حضورنده ایقاع ایدیلمش یلان یره یمین ویلان یره شهادت جرملرینی قابل تمییز اولمق اوزره رؤیت ایده‌ر » مألنده برماده وضع وتأسیس بویورولورسه‌ظن ایدرم كه‌اساسلی برقاعده اتخاذ ایدیلمش اوله‌جقدر . بونده بر محذور كورمه‌ملی‌یز : صلح حاكملری اولا ، بوتون قوانین‌ونظاماتمزده مندرج قباحت افعالنی ؛ ثانیاً ، مجازات نقدیه‌یی مستلزم جنحه افعالنی؛ ثالثاً ، جزای نقدی‌ایله حبسك هر ایكیسنی تردید صورتیله شامل بولونان جنحه افعالنی ؛ رابعاً ، كندی حضورنده ارتكاب ایدیلمش یلان یره یمین ویریلان‌یره شهادت جرملرینی قابل تمییزاولارق تدقیق وردیت ایده‌جكدر. قاعدبسیط، فقط اساسلیدر. بعدما نشر ایدیله‌جك نظاماتده دعوانك مرجعنی تعیینه احتیاج قالمایاجنی كبی‌مواد موجوده‌نك تعیین مرجعنده دخی اشتباه وتردده كلیاً محل وامكان قالمایاجقدر .

بو صورتی اختیار ایله سیار صلح حاكملرینه سیارلقلرینی كوزه‌تەرك موقوفلی ایشلر ویرمه‌مك ، وقوعی وانواعی كثیر وبالنسبه ثبوتی سهیل جرائمی اونلره احاله ایتمك، وتوزیع عدالتده اونلردن سرعت وانتظام بكله‌مكه حق قزانمق غایه‌لرینی تعقیب واستهداف ایتمش اوله‌جغز . ذاتاً ابی بر تخمینه كوره صلح حاكملرندن نه قادار ایش آلیرسه‌ق بدایت محاكمنده‌ده‌او قادار ایش آلوب مبادله‌ایده‌جكز . بروجه محرر شكلده صلح حاكمنك صلاحیت جزائیه‌سنی تحدید وتعیین ایدركن غایت مهم وقاعدهٔ عمومیه‌دن مستثنا بر شكل قبول ایدییورزکه

اوده صلح حاكمرینه ویریله‌جك جنحه مسائلنك قابل استیناف اولمیه‌رق یالكز قابل تمییز اوله‌سیدر ؛ قناعتلر كبی .

حقیقةً بو جهت مهم ومستثنا اولمغله برابر تهلكه‌یی داعی ده‌كیلد . صلح حاكمنه ویره‌جكمز جنحه‌افعالی یاصرف جزای نقدیی شاملدر ویاخهد جزای یقدی ایله حبس متضمن اولوب بونلردن بریسنی حكم وترتیبده حاكم مخیردر . حاكم بو ایكی جزادن بریسنی ترتیبده مخیر اولونجه جزای نقدی‌یی حبسه ترجیح ایده‌جكدر . شوحالده جزای نقدی حكملرینك یالكز قابل تمییز اولماسی نه‌دن جائز اولماسین ؟

جزای نقدی حكملرنده حریت شخصیه‌یی ابطال كبی غیر قابل تلافی ضرر یوقدر جزای نقدی‌یه محكوم اولان كیمسه محكوم بهی یا نقداً ویاخود حریت شخصیه‌سنی فدا ایتمك صورتیله جبراً اوده‌یه‌جكدر. بونده هر وقت‌پاره‌سیله حریتی قورتارمق‌طریقی موجوددر. شو اعتبارله بو احكامك استینافه تابع طوتولماسی دعوانك سوندیرلمسنی وحكمك خادم انتباه اولامامسنی اتباح ایده‌رك فائده یرینه مضرتی موجبدر .

حاكمك حضورنده ارتكاب ایدیله‌ن یالان یره‌یمین‌ویالان‌یره‌شهادت‌دعوالری نادراً وقوع بولور جرائمدن اولمغله‌منحصراً حبس مستلزم بولونمغله‌برابر ـ فاعللرینی بردرجه‌دن محروم‌ایتمه‌نك ذكره ده‌كه‌ری‌بیله یوقدر .

مواد جزائیه‌ده اصول محاكمه‌یه كلنجه :

شمدی‌یه قدر بو اصول محاكمه‌دن هیچ محذورتولد ایتمه‌مش وبالعكس صلح محاكمنده سرعت وانتظامی تأمین ایتمشدر . یالكز نواحی‌مدیرلرینه متعلق بعض خصوصاتك استثناسی لازم كلیر : قانونك بشنجی‌فصلنده مندرج اولدوغی‌اوزره‌ناحیه‌مدیرلری امر قضایه اشتراك‌ایتدیرلمك‌صورتیله انتظام‌مذكوری اخلال‌ایتمشلردر. ناحیه‌مدیری‌اداره‌مأموریدر. بر اداره‌مأمورینه‌صلاحیت‌قضائیه‌ویریله‌سی‌دوغرو اولماسه‌كركدر. مدیره‌مدعی‌یی مدعی‌علیهی مظنون‌علیهی استجواب ایده‌رك دعوی‌ودفع‌دعوی‌اعتراض علی‌الحكم‌استیناف وتمییز ضبطنامه‌لری تنظیمی توقیف وتخلیه واقامتكاه تحریسی صلاحیتلری ویرلمشدر .

بونلرك هپسی وبالخاصه توقیف وتخلیه وتحریٔ اقامتكاه خصوصلری مدیردن نزع ایدیلمیدر . فی‌الواقع بزده ناحیه تشكیلاتی اكمال ایدیلمش اولدوغندن بوآنه دكین یالكز بعض محللرده ناحیه مدیرلری قانونك بخش أیله‌دیكی شو صلاحیتی استعماله ایده‌بیلمشلر واكثر محللرده مواد مذكوره‌نك مدیره تعلق ایده‌نلری هیچ تطبیق اولونمامشدر . بز تطبیق ایده‌ن مدیرلرك بوبابده‌كی حركاتنی مقیاس اتخاذ ایده‌رك اكلایورزکه‌توقیف وتخلیه‌وتحریٔ اقامتكاه‌خصوصلرنده‌مدیرلر دائماصلح حاكملرینی‌مشكل موقعده براقمشلردر.

عادی بر مسئله‌ده مدیرك مظنون علیهی كونلرجه توقیف ایتدیكی واعزام ایچون فقدان وسائطی سررشته اتخاذیله بو حركتنی معذور كوسترمكه چالشدیغی ، توقیف ایتدیكی مظنون علیهمك اقامتكاه دائمی اصحابندن اولمدیغی وسائره بیانیله تخلیه طلبنی رد أیله‌دیكی وپك عادی مسائلده مثلا بش ، اون ألما سرقتی ادعاسی اوزرینه أولره كیره‌رك صندوقلره وارنجیه‌یه‌قدر تحریانده بولوندوغی كورولمشدر . بر اداره مأموردن بر حاكم كبی حس عدالته، تحدث ایده‌ن بر جرمك ویره‌جكی نتیجه‌یی ادراكه ، دلائلك قوت

وشمولنى تقديره انتظار ايديله‌مز . بوكيبى شيلر مسلك واختصاص آثاريدر . صلح حاكملرينك مواد جزائيه‌ده‌كى صلاحيتلرى وبو ماده متعلق اصول محاكمه حقنده‌كى معروضاتم معقول كورولديكى تقديرده قانونك سكزنجى ، قرق طقوزنجى ، أللى يدنجى ، أللى سكزنجى ، أللى طقوزنجى ، آلتمشنجى ، آلتمش برنجى ، آلتمش دردنجى ماده‌لرينك اوكا كوره تعديلى ايجاب ايده‌ر .

حكملرك صورت اجراسى وصلح محاكمنده آلنه‌جق خرج ورسوم موافق و معتدل كورولديكندن شو ايكى شق ايچون عرض مطالعه‌يه‌لزوم كورلمامش وجهات سائره حقنده‌كى مطالعهٔ چاكرانه‌مك تصويب وقبولى رأى سامىٔ جناب نظارتپناهيلرينه منوط بولونمشدر .

بسط مخصوص

آلمانه تشكيلات عدليه‌سنه ومحاكمنك طرز تكملهٔ سريع بر نظر

المان تشكيلات عدليه‌سى ، آلمان تشكيلات سياسيه وملكيه‌سنه پك قوى علاقه حلقه‌لريله مربوط بولونماسنه نظراً برنجينك صفحاتنى تعقيب ايده‌بيلمك ايچون ايكنجينك كچيرمش اولدوغى ادوارى يقيندن وبر بر كورمك ضروريدر .

حكومته مترتب ومتحتم وظائفدن أك مهمى — شبهه سزدركه — خلقه تعميم عدالت ايله اونلرك حكومته اولان روابط ماديه ومعنويه‌لرينى تزييددر . محاكمك انتظامى وعدالتك بوتون افراد ملت آراسنده كمال انتظام ايله وحامىٔ وحق اولان ايكريلز وبوكولمز برأل ايله توزيعى بووظائفك جدى برصورتده ايفاسيدر .

قوهٔ عدليه متين واستقلال تامى حائز اولمادينى حالده — يالكز باشنه اشغال ايتمسى قوانين طبيعيه اقتضاسندن اولان موقع بلندنده — كنديسنه برچوق رقيب بولونماسنى قبول ايتمش اولاجقدر . حال بوكه خلقك مملكته اولان حرمت ومحبتى ، قوانينه اطاعت وامتثالى آنجق متين ورصين وعين زمانده جاب قلوب ايده‌بيله‌جك برقوهٔ عدليه‌يه مفتقر اولوب بوايسه حقك آنجق بو قوت نامنه ويالكز بوقوت طرفندن توزيعيله ممكندر .

قرون اولاده متعدد آلمان اقوامى يكديكره تابعيت ومربوطيت علاقه‌لريله متحسس اولمايه‌رق برآره‌ده باشامشلردر . مملكتك بعض ناحيه‌لرى حريت وسيعه‌يه مالك اولدقلرى كبى حق قضاى تامى‌ده حائز ايديلر . تعاقب ازمان ايله بو اقوام ايچنده باوييه‌را ، ساقسونيا ، شواب وفرانق لر تميز واقوام سائره‌يه تفوق ايتمشلر وبالخاصه مركز سلطنتلرى رن نهرى حوضه‌سنده بولونان فرانقلر شمالى غاليايى يد استيلالرينه كچيرمك وجرمان اقوامنى دائرهٔ اطاعتلرينه آلمق صورتيله عصرلرينك فريدى اولمشلردر .

فرانق حكمدارلرى ايچنده أك زياده بنام اولان شارلمان (بيوك قارل ٧٦٠ — ٨١٠ بعدالميلاد) ملكنى رن نهرندن تاباوييه‌رايه قدر توسيع و (قاپيتوله‌ر) قانونلرى ناميله مشهور ومعنون اولان قانونلرى وضع ايله سرير سلطنتك آياقلرينى واضع قانون أللريله ترصين أيله‌مشدر .

تشكيل ايديله‌ن فرانق — آلمان ايمپراطورلغده قوهٔ حكومت قرالك يد سطوتنده جمع ايديلمش ايدى . مملكت متعدد ناحيه‌لره بالتقسيم اداره‌سى قرالك مأمورلرى بولونان قونتلره توديع اولونمش ايدى . مملكتك احتياجات عسكريه‌سنى تطمين ايتمك ودشمن خارجينك تجاوزاتنه قارشى قويه‌بيلمك اوزره وجود بولان بوتأسيسساتك رأس كارينه كتيريله‌ن قونتلر ابتدالرى صاحب امر عسكرى قوماندان ماهيتى حائز اولمغله برابر زمان ايله ادارهٔ ملكيه ووظيفهٔ عدليه ايله اشتغال ايتمكه باشلامشلردر . آززمان صوكرا قونتلر كندى دائره‌سى داخلنده

بولونان نواحی‌یی زیارت‌ایله خلقك شکایاتنی استماعه واصحاب مصالحك ایشلرینی تسویه‌یه مبادرت ایتمشلردر .

قونتك نفوذینك بالفعل حکمران اولدوغی اراضی واسع ووظیفهٔ حاکمیتی شخصاً ایفا احتمالی مستبعد بولوندوغی حالده نفوذی ونظارت عالیه‌سی باقی قالمق اوزره قونت اراضیسنی متعدد دائره‌لره تقسیم ایدردی . بونلرك رأس‌کارینه اقامه ایتدیکی ذوات کوچوك دعوالری فصل ورؤیت أیلر ومصالح جسیمه ومهمه‌نك حلی ینه قونتك محکمه‌سنه عائد بولونوردی. قونتلر دوغرودن دوغرویه قراله تابع بولونورلردی قرال بونلری دیله‌دیکی یره تعیین وایستر ایسه عزل وباشقه طرفه اقعادویاخوددها بویوك محله‌نصب ایله قسریر وترفیه أیلردی. قونت محکمه‌لری اوّللری قرال محکمه‌لری ایدی . شارلمانك ایمپراطورلغی تشکیلندن صوکرا ایمپراطورلق محکمه‌لری اولدی . وایمپراطورلق محکمه‌لرندن باشقه حکم ویرمکده اولان دیکر محکمه‌لرده اورته‌دن قالقدی.

آلمانیانك بوصورتله تأمین ایدیلمش اولان وحدت قضائیه‌سی قرون وسطاده Lehnsnvesen تعبیراولونوب ممالك عثمانیه‌ده تیمار وزعامت نامیله مقدما موجود بولونان اصوله یقین برطرز ایله یکیدن سکته‌یه اوغرامش وقوای حکومت انقسام ایتمشدر .

Lehnswesen دینله‌ن اراضی اعاره‌سی آلمان تاریخی وآلمان تشکیل محاکمی ایچون اهمیت عظیمه‌یی حائز براصول وجوده کتیرمشدر .

حکمدار اثنای حربده خدمات فوق‌العاده‌ده بولونان صادق قهرمانلرینی تلطیف ایتمك وایلریده بوکبی خدماتده قوللانه بیلمك اوزره حکومتك اراضیسندن بر قسمنی اونلره توزیع ایدردی . بو اراضی توزیعی ارضك رقبه‌سنك تملیکیله اولمایوب بلکه آنجق اعاره صورتیله وقوع بولور وارضك رقبه‌سنه ینه حکومت متصرف اولوردی . بو صورتله ممالك عثمانیه‌ده موجود اراضیٔ امیریه کبی بر نوع ارض احداث ایدیلمش اولیوردی . ارضی اعارةً ألده ایده‌ن کیمسه‌نك یعنی صاحب تیمارك ویاخود معیرك یعنی حکمدارك وفاتیله عقد مقاوله منفسخ عد اولونارق ارض حکومته عودت ایدردی . شکل اصلیسی اعاده اولونان بو مقاوله زمان ایله نه معیر ونه مستعیرك وفاتندن متأثر اولمامغه یعنی مستعیرك وفاتنده اراضی ، صاحبنه انتقال ایتمکه باشلادی وعین زمانده ارضك منافعنی صاحب تیمار اقتطاف أیلمش وحکمدارك حقی ایسه ساده بر عنوان اولارق ارضك رقبه‌سنه منحصر قالمش ایدی .

حکمدارك بخش ایتمش اولدوغی اراضی ایله لطف وعاطفته مظهر اولان ذوات میانده أك بویوك موقع احراز ایدنلر بالطبع قونتلردی . قونتلر مأموریتلرینه نظراً اراضی‌یه نائل اولورلردی . قونتك فروعی اراضی‌یه توارث ایتدیکی تقدیرده مأموریتنده دخی اوکا خلف اولیوردی .

بو اصولك نتیجه‌سی اولارق اراضی ایله مأموریت برلشمش و اراضی ایله برلکده مأموریت دخی توارث ایدلمکه باشلانمش اولوب کرك اراضی وکرك مأموریت اوزرنده حقوقی یواش یواش زوال بولمغه یوز طوتان ایمپراطوره آنجق قوری بر نظارت قالمش وکندیسنه رقیب برچوق قونتلر بو حقی‌ده طانیمامغه جهد ایتمشلردر .

استعاره صورتیله ارضدن استفاد ایتمکده اولوب بویوك اراضی‌یی بو شکلده اداره ایتمکده اولان صاحب

تیمارلر اعاره طریقیله کندی یدلرنده‌کی اراضی‌یی بندکانی آراسنده تقسیم ایتمشلر وبوصورتله کندیلرینك دخی ایکنجی درجه‌ده تابعلری وجوده کلمشدر .

حکومات موجودهٔ حاضره‌یه مقیس بر حکومتك اوزمانده موجودیتی بالطبع موضوع بحث اولاماز. حکمدارك دوغرودن دوغرویه تبعه‌سی اولاجق کسان محدوددی : چونکه کندیسندن ارض استحصال ایده‌رك دوغرودن دوغرویه تابعیتده بولونان کسان استثنا ایدیله‌جك اولورسه دیکر کسان حکمداره تابع واشخاص ثالثه، متبوع اولان ایکنجی برصنف خلقه یعنی صاحب تیمار قونتلره تابع بولونیوردی. اراضی‌ایله علاقهٔ وسیعه‌سی بولونان مأموریتلرده بیع، اجاره کبی یواش‌یواش حقوق مدنیه‌دن معدود معاملات میاننه کیرمش وبونلرك فراغ وایجاری ویاخود حجزی‌ده جائز بولونمش ایدی.

دیکر طرفدن صنوف خلقك طبقه‌لری ومثلا زراع حریت وسربستیسنی یواش یواش غائب ایدییور وبوتون‌معناسیله ارضك اوزرنده تصرف ایتمکده اولان قونتلره باغلانیوردی. احوالك بو صورتله انکشافی آلمان تشکیل محاکم قانونی اوزرنده بویوك تأثیراتی موجب اولمشدر. حکومتك قوای عمومیه‌سنك زوالیله ایمپراطورلق قوهٔ عدلیه‌سی‌ده انحلاله اوغرامشدر. بر ارضده حکمران اولمغه باشلایان قونت ملکده‌ساکن بولونانلر اوزرنده قوهٔ عدلیه‌سی‌ده احساس ایتمکه باشلامشدر .

آرالرنده موجود روابط تابعیتی قیرمق وممکن اولدوغی قدر سربست قالمق اوزره قرالدن قونتلر و بونلردن کندی تابعلری آیرلمغه چالشمشلر و بوصورتله بر هرج ومرج حصوله کتیرمشلردر . برکویده مختلف قوتلرك حکم أیلدیکی هر یرده کورولەن خصوصات عادیه‌دن اولمش ، و بعضاً محل اعتباریله، بعضاً صنوف خلقه نظراً وبعضاً اشیانك نوعنه کوره حکمك محل صدوری تخالف ایتمشدر . قونت کندی مملکتی داخلنده هیچ بر قاعده و اصوله تابع اولمایه‌رق دیکر مختلف قوتلرایله برلکده حق‌قضایه اشتراك ایدیبیلیردی . برمحلده هم آغیر و هم خفیف جرائمی یالکز باشنه رؤیت ایده‌ن ایکنجی برمحلده یالکز خفیف جرائمی فصل‌ایده‌بیلن و آغیر جرائمی قرالك محکمه‌سنه کوندرمك مجبوریتنده بولونان و نهایت اوچنجی بر محلده مثلا بر شهرده اصلا حق قضاسی بولونمایان قونتلرك عددی صاییلامیه‌جق قدر چوق ایدی .

حق قضای دنیوی ایله برلکده برده حق قضای اخروی موجوددی ؛ بالخاصه بوحق قضای اخروی پاپا اوچنجی اینوسان (١١٩٨ - ١٢١٦) زماننده فوق العاده نفوذ واهمیت کسب ایتمش ایدی . حق‌قضای اخرویك موضوعنی مأمورین و جماعات روحانیه ، ایتام ، ارامل و فقرایه متعلق خصوصات ایله کلیسا ، مناستر و سائره کبی عبادتخانه‌لر مسائلی و نهایت اعتقادات و انضباط روحانی‌یه متعلق مواد تشکیل ایتمکده ایدی . بو صوك قسم مواد میاننده نکاح ، یمین ، وصیت ، آداب عمومیه‌یه مغایر ارتکاب اولونان افعال ، اعتقاددن انحراف کبی خصوصاتده بولونوردی .

بعض رؤسای مذاهب کندی حق قضالرینی توسیع ایچون دوغرودن دوغرویه ایشلنمسی دیناً جرم تشکیل ایده‌ن موادی‌ده بو مواد میاننه ادخاله‌ساعی اولمشلردر . حق قضای اخروی ایچون بالطبع آیری برقسم محاکم میدانه چیقدیغی کبی بو محاکمده تطبیق ایدلمك اوزره آیری براصول محاکمه‌ده وجود بولمشدر.

ایمپراطورلر دوغرودن دوغرویه کندی نفوذ و حاکمیتلرینه برضربه اولان بو قوتلری، معیتك حق قضاسنی ازاله ایتمکه بلاموفقیت چالشمشلر و بو مقصدله ۱۴۹۵ تاریخنده ایمپراطورلق مرکز محکمه‌سی نامیله اولا فرانقفورتده (ماین نهری اوزرنده‌کی) مؤخراً ده اشپایرده ونهایت ونزلاردە اجتماع ایله‌یه‌ن بر محکمهٔ عالیه وجوده کتیرمشلر ایسه‌ده بو مؤسسه دخی مقصدك حصولی امرنده بر خدمتده بولونمامشدر .

۱۸۰۶ تاریخنده ایمپراطورلق ایله برابر بو محکمه‌ده اورته‌دن قالقمش اولوب ذاتاً صوك زمانلرده کمه‌ده ایشلرك بولونمامسی وحاکملرینك عدم موجودیتی بو محکمه‌یی لزومسز بر مؤسسه شکلنه قویمش ایدی .

قرون وسطاده واون بشنجی عصر میلادیده آلمانیانك تشکیلات داخلیه‌سی وبالخاصه قوهٔ عدلیه‌سی غایت مشکل وقاریشیق بر وضعیتده ایدی . حکومات حاضره‌نك شیمدیکی اشکالی حقنده افکار قوت بولمغه ومملکتی تأسیس واداره ایده‌ن قوانك یدواحدده طوپلانمسی احتیاجی ظاهر اولمغه باشلادیغی کون مملکتك بالجمله تبعه‌سی بو قوهٔ مرکزیه‌یه تابع اولمغه وبوندن باشقه بر قوت طانیامغه باشلامشدر .

حکومات حاضره فکرلری المانیاده أك زیاده دوقتور مارتنس لوتر (۱۴۸۳ - ۱۵۴۶) طرفندن وجوده کتیریله‌ن اصلاحات دینیه ایله وجود پذیر اولمشدر .

آلمان اصلاحاتی ابتدالری یالکز کلیسا اموریله باشلامش ایسه‌ده مؤخراً ملتك حیات واقتصادیاتی کبی خصوصات سائره‌ده جلوه‌کر اولمشدر .

لوتر، مؤسسات دینیه‌نك ، کلیسالرك خصوصات دنیویه‌یه عائد مواد ایله اشتغال ایده‌میه‌جکنی منطقی وطبیعی بر صورتده اثبات ایتمشدر . لوتر کلیسانك اشتغال ایده‌جکی خصوصات احرویه‌یی لایق اولدوغی موقع رفیع وبلنده ایصالك ضروری اولدوغی وشوقدرکه خلقك احتیاجات دنیویه‌سنك ترتیب وتنسیقنك وبونلر آره‌سنده احقاق حق وظیفه‌سنك حکومته عائد خصوصات آره‌سنده أك مهم بر وظیفه بولوندوغنی درمیان ایتمشدر .

لوتر کلیسانك موقعنی ترمیم وترصینه همت ایتدیکی کبی حکمدارلرك جناب حقدن اخذ قوت أیلدیکنی واو قوهٔ عالیه‌یه استناداً ادارهٔ امور ایتدکلرینی بیان ایده‌رك حکومتك موقعنی تقویه وقوتنی تزییده چالشمشدر. لوترك بو مساعیسی سایه‌سنده ارادهٔ الهیه تحتنده حکم ایتمکده اولان قرالك حق قضاسی یاننده آرتق کلیسانك حق قضاسنه میدان قالمامشدر .

بالاده بسط وتمهید اولونان افکار وملاحظاتك حکومتك قوتنی تقویه ایتمسی ایجابات منطقیه‌دن اولمغله برابر افول ایتمکده اولان ایمپراطورلق بوندن لایقی درجه‌ده استفاده ایده‌مه‌مش یالکز آلمانیایی تشکیل ایده‌ن حکومات مختلفه ومؤخراً یکی آلمان ایمپراطورلغی بو قوتدن أخذ فیض أیلمشدر .

یوقاریده بیان اولونان Lehnowesen تیمار و زعامت اصولی آلمانیاده برچوق قوی و ضعیف پرنسلکلر وجوده کتیرمشدر . قوی پرنسلر یواش یواش ایمپراطوری طانیامغه و کندتدن کوچکلرینی‌ده بلع و مص ایتمکه باشلامشلردر . بو پرنسلر حکومات حاضره حقنده طوغان نظریه‌لردن استفاده ایله ملکلری داخلنده‌کی قوای عمومیه‌یی ید اقتدارلرینه آلمعه و بو صورتله الیوم موجود حکوماتی میدانه کتیرمکه ساعی

بو متمادی انقلاب ومساعی بوکون آلمانیاده موجود پروسیا، باوییه‌را ، ساقسونیا، وورتمبرغ قراللقلری ومختلف غراف دوقلکلر ایله دوقلکلری و پرنسلکلری ربرم ، هامبورغ ، لوبه‌ك سربست شهرلرینی وجوده کتیرمشدر .

آلمان پرنسلری حکومتك قوای عمومیه‌سی میاننده أك مهم موقع اشغال ایده‌ن قوهٔ عدلیه‌نك لایق اولدوغی اهمیتله متناسب اولمق ارزره ایمپراطورلغك حق قضاسنه هر درلو وسائط ایله مخالفت وکندی اراضیسی داخلنده اولوب حکومات ملکیه‌سی اولمایان سائر قوتلرك قضاسنی‌ده بلع ایده‌رك مملکتلری داخلنده حق قضانك وحدتنی تأمینه موفق اولمشلردی .

بو انقلابات وتکملات اسکی ایمپراطورلغك صوك حکمداری اولان ایکنجی ژوزفك ۱۸۰۶ تاریخنده ایمپراطورلق تاجنی براقدیغی زمانده خاتمه پذیر اولمش و ایمپراطورلغك زوالی ایله حکومات مختلفهٔ محلیه‌ده کسب استقلال تام ایتمشدر .

او زمانکی حکوماتك قوهٔ عدلیه‌سی بولوندقلری عصره نسبت ایدلدیکی تقدیرده منتظم، درجات محاکم واصول محاکمه‌لری تنقید ایدیله‌میه‌جك برحالده ایدیلر .

مؤخراً تشکیلات عدلیه‌نك زمان ایله متناسب اولارق دها منتظم برحاله افراغنه چالیشلمش و عصر حاضرك نصفنه طوغرو رؤسای روحانیه‌نك آنجق بعض مواددە ومثلا میراث خصوصاتنده حق قضالری قالابیلمشدر.

آلمان پرنسلرندن بعضلرینك مثلا برنجی فره‌دریق ویلهلم ایله (۱۷۱۳ - ۱۷۴۰) بیوك فره‌دریقك (۱۷۴۶ - ۱۷۸۶) اوزون سنه‌لرله وقوع بولان مساعیٔ مشکله و متمادیه‌سی سایه‌سنده متین وجدی بر طبقهٔ حکام وجوده کتیریله‌رك بونلرك وجدانی، ناموسی و استقامتی سایه‌سنده خلقك امن و اعتمادی‌ده جلب ایدیلش ینه بو عالی همت حکمدارلرك وجوده کتیردکلری تشکیلات عدلیه هر کسه حقنی تأمین ایله حکامك قرارلرینی هرکس ایچون واجب الاطاعه برر دستور حالنه صوقمشدر .

۱۸۷۰ - ۱۸۷۱ ده فرانسه‌یه قارشی وقوع بولان غالبانه محاربه‌یی متعاقب بسمارقك ثمرهٔ درایت وفطانتیله یکیدن حیات بولان ایمپراطورلغك تأسسنده تشکیلات عدلیه حکومات مختلفه‌ده منتظم دینیله‌بیله‌جك برحالده ایدی.

یکی ایمپراطورلق آلمان حیات سیاسیه‌سنی باشقه برشکله افراغ ایتدیکی کبی تشکیلات عدلیه‌یی‌ده بوتون ایمپراطورلق اراضیسی ایچون توحید ایله برشکل بسیطه افراغه چالیشلمشدر .

آلمانیایی تشکیل ایده‌ن حکومات مختلفه آلمان ملیت وموجودیتنی قورتارمق اوزره پروسیانك ریاستی تحتنده اولارق منتظم ومعظم براثر وجوده کتیرمشلردر : بو اثر آلمانیا ایمپراطورلغیدر . آلمان قانون اساسیسی ۲۷ کانون ثانی ۱۸۷۷ تاریخلی تشکیل محاکم قانونی ، تشکیلات سیاسیه‌یه موافق اولارق آلمانیا ایمپراطورلغنه دوغرودن دوغرویه قوهٔ عدلیهٔ عالیه‌یی بوتون مملکت داخلنده تطبیق ایتمك حقنی بخش ایتمش اولوب حکومات مختلفهٔ محلیه ایسه ایمپراطورلغك وضع ایتدیکی قوانینك ویاخود وضع ونشری ایمپراطورلغه عائد اولمایان خصوصات ایچون قانون وضعی حقنی محافظه ایتمکده بولونمشلردر .

آلمان قانون اساسیسنك مواد مخصوصه‌سنه خصوصات عدلیه‌دن نه کبی مواد حقنده قوانین وضع ونشری ایمپراطورلغه عائد اولاجغی تصریح ایدیله‌رك اختلافه میدان براقیلمامشدر . بوتون معناسیله حکومت تلقی

ايتديكمز آلمانيا ايمپراطورلغى قانون اساسى موجبنجه وضعنه مأمور اولدوغى قوانينى نشر واعلان أيلر وحكومات مختلفه محاكمنك مافوقنده اولارق لايپزيقده تجمع ايتمكده بولونان ايمپراطورلق محكمهٔ عاليه‌سى معرفتيله هم وحدت قضايى تأمين وهم‌ده احكام قانونيه‌نك حسن تطبيقنه مقتدر بولونور .

درجهٔ اولى واخيره‌ده حق قضالرينه دوغرودن دوغرويه حكومات مختلفه محاكمنه براقيلمشدر . (قضا محكمه‌لرى ـ بزم صلح محاكمنه معادل . بدايت محكمه‌لرى ، استيناف محكمه‌لرى) .

تشكيل محاكم قانوننه نظراً بالعموم محاكم حكومت محكمه‌لرى اولوب يا حكومات مختلفه‌يه ويا ايمپراطورلغه تابعدرلر . خصوصات اخرويه ايله اشتغال ايده‌ن محاكم اخرويه ايمپراطورلق قوانينى ايله اورته‌دن قالقمشدر . آلمان حقوقى عموميتله آلمان ايمپراطور طرفندن وضع اولونان قوانين ايله تنظيم ايديلير ، شوقدركه آلمان حاكملرى پروسيا باوييه‌را وسائره گبى حكومات مختلفهٔ محليه حاكملرى اولوب ايمپراطورلق محكمهٔ عاليه‌سنده ايسه بوتون حكوماتك حاكملرى تابعيتلرى نظر دقته آلينمقسزين آلمان حاكمى اولارق ياك ياكه بولنورلر .

آلمان تشكيل محاكم قانوننك اوتوز بوقدرسنه تطبيقندن حاصل اولان نتيجه قانونك وضع ونشرنده كوزه‌تيله‌ن غايه‌لره تماماً موافق اولوب آلمان حقوقنك ترقى وتكملنه خادم نتايج تأمين ايتمش وآلمان حقوقنك بوكونكى موقعنى احرازنده مهم برعامل اولمشدر .

عدليه نظارتى مشاورى

دوقتور رودولف هاينزه

احضار قوانين قوميسيونلرى

سنهٔ حاضره مايسنك اون آلتينجى پازارايرته‌سى كونى عدليه نظارت جليله‌سى كتبخانه صالوننده بعدالظهر ساعت ايكيده قانوننامهٔ تجارت قوميسيونى رئيسى واعضاسى اجتماع ايده‌رك مستشار واركان نظارتك دخى حاضر بولوندقلرى هيئته خطاباً عدليه ناظر وكيلى خليل بك افندى بيانات آتيه‌ده بولونديلر :

«جمله‌كزك بوصورتله تشريفكزدن دولايى بيان تشكرات ايده‌رم . معلوم عاليكزدركه حقوق ، ترقيات اقتصاديه‌نك أك مهم عامليدر . مناسبات حقوقيه‌سى ، معاملات ناسى تسهيل وتاييد ايديجى صورتده تنظيم ايدلمه‌مش اولان مملكتلرده ترقيات مطلوب وجهله انكشاف ايده‌مز .

هيئت عليه‌كز معاملات ناسك بالخاصه سرعتى عين زمانده امنيتى استلزام ايده‌ن قسم تجاريسنى تنظيم ايده‌جك لايحهٔ قانونيه‌نك احضاريله مشغول اولاجقدر . تجارت قانونمز ، أك اسكى قوانينمزدندر . قانون مذكور او صيراده تورکجه‌يه آز واقف اولانلردن برى طرفندن ترجمه ايديلمش ؛ عباره‌لرى پك بوزوقدر . پك زياده مشكلاتى داعى اولويور .

بونى تعديل واصلاح ايچون نظارتجه اوّلجه بر طاقم تشبثاتده واولدقجه‌ده احضاراتده بولونولمش ، بعض ذواتك قيمتدار أمكلرى‌ده سبق ايتمش ، هرنصلسه اتمام ايديله‌مه‌مش .

ظن ايدييورم‌كه بو دفعه بيترمك اوزره چاليشاجغز . انشاءاه مملكتك معاملات تجاريه‌سنى تسهيل ايده‌جك يكى بر قانون لايحه‌سى احضارينه موفق اولاجغز .»

قوميسيون رئيسى حلاجيان افندى قوميسيونك بوتون غيرت ووجدانيله چاليشاجغنى بيان واستعجال كيفيت بويورو . لمايارق جلب وجمع وثائق خصوصنده بذل معاونت اولونماسنى رجا وقوميسيون اعضاسندن هربرى طرفندن ياپيلاجق قانونك مملكتك احتياجات مستقبله‌سنه موافق اولمسى وقوميسيونك قانون مدنى قوميسيونلريله‌ده تماسده بولونارق هر ايكى قانونك خطوط اساسيه‌لرينك آهنك وترافقنى تأمين ايتمسى لزومى مطالعةً سرد ايدلمسنه جواباً ناظر وكيلى بك افندى بيانات سابقه‌لرينى مسرودات آتيه ايله توضيح واكمال بويورمشلردر :

«دولتمز دنيانك أك فيضدار موقعلرنده تأسس ايتمش اولدوغى حالده ترقيات اعتباريله پك آچينه‌جق برحالده بولونور . حكومت بو حالى حصوله كتيره‌ن اسبابى تدقيق ايدر ايكن ، بالخاصه مملكتك شرائط عموميه‌سنى نظر دقته آلمشدر . چونكه شرائط عموميه‌سى ، استعداد وقابليتلرك انكشافنه مساعد اولمايان مملكتلر نه قدر چاليشيرسه چاليشسين ايشلرى دوزنسز اولور .

شون

قانوننامهٔ تجارت قوميسيونى

رئيس :	حلاجيان	افندى	استانبول مبعوثى ونافعه ناظر اسبقى
اعضا :	استپان	«	محكمهٔ تمييز اعضاى سابقى
« :	سينابيان	«	زراعت ناظر اسبقى
« :	على كمال	بك	دارالفنون عثمانى حقوق فاكولته‌سى معلمى
« :	قسطاكى وايانى	افندى	عدليه مستشارى اسبقى
« :	محمد جلال	بك	شوراى دولت تنظيمات دائره‌سى اعضاسى
« :	ممدوح	«	استانبول عدليه مفتشى
« :	ميشون	افندى	دارالفنون عثمانى حقوق فاكولته‌سى معلمى

حکومت، اوّل‌امرده دولتك شرائط‌سیاسیه‌سنی دوشوندی، اوکا مانع اولان أنکالردن دولتی قورتارمغه چالیشدی . بوحربدن غالیتله چیقه‌جغمز آرتق مرتبهٔ تحققه واصل اولمشدر . بوعظیم بادره‌دن سربستیسنی تقیید ایدیجی هردرلو قیوددن آزاده اولارق چیقه‌جق اولان مملکتمزك شرائط اقتصادیه وحقوقیه‌اعتباریله‌ده قوانین استحصالیه‌نك بوتون آثارفیضنی حصوله کتیره‌بیله‌جك برحاله ایصالی آرزو ایدیلیور . بوقومیسیونلرده او مقصدله طوبلانیور. بناءً علیه قومیسیونلر وظیفه‌لرینی بوماهیت واهمیتله ادراك ایده‌جکلر وچالیشاجقلردر بوغایه‌یه وارمق‌ایچون نه‌گیبی‌وسائطه‌احتیاج وارسه حکومت اونی یاپمغه حاضردر. بوندن امین اولابیلیرسکز .

عجله مسئله‌سنه کلنجه ؛ ذاتاً مملکت شیمدی شرائط فوق‌العاده تحتنده‌در . تجارتی وبوتون معاملاتی‌ده بوشرائطدن متأثردر . یکی یاپاجغمز قانونلر دخی بو کونکی شرائط آلتنده مطلوب تأثیری کوستره‌مز . بناءً علیه مقصد، حرب بیتدیکی زمان هر شیئك حاضرلانمش مملکتك قابلیتنی انکشاف ایتدیره‌جك شرائطك تأمین ایدلمش اولمه‌سیدر؛ اونك ایچون‌ده وقتمز واردر. متمادیاً چالیشمقله برابر ایشمزی منتظماً بیترمکی امید ایده‌رز.

حقوق مدنیه مسأله‌سنه کلنجه ؛ اونك ایچون‌ده برقومیسیون تشکیل ایتدك، حقوق عائله ایچون آیری، معاملات ایچون‌ده آیری برر قومیسیون یاپدق . بعض قانونلرك طبعنه و بعض مؤلفلرك آثارینه، حقوق مدنیه‌نك قسم عمومیسنه تعلق ایدن اقسامنك ترجمه‌سنه انتظارایدییورلر ابتدا «پارتی ژه‌نه‌رال» ی یاپمق ایچون چالیشدقلری صیراده سزده بوراده مشغول اولورسکز . حقوق بحثنه باشلانلدیغنده او قومیسیونلرله تماسده بولونورسکز.»

شرق ایله غرب آراسنده اتصال افکار صحیفه‌لری [*]

مقایسه وتقلید قوانین

برمملکت اجنبیه‌ده أیی بر قانون موجود اولدقجه، نیچون سراپا یکیسنی یاپمه‌یه قالقیشلسین‌ده اوقانون اجنبی تقلید ایدیلمه‌سین ؟ قانونك مهارتله اجرا ایدیله‌ن ترجمهٔ صادقه‌سنه شکل قانونیت ویرمك تأمین مقصده نه‌دن کافی اولمایاجقمش؟ ایشته هرکس بونی بویله دوشونور. فقط مسأله، ماهیت اساسیه‌سی‌اعتباریله اودرجه بسیط ده‌گیلدر . عجبا همان هردولتده غیرمعقول برموده حکمنه کیره‌ن تقلید قوانین‌اصولی هردولتك‌حقوقنه کافل ترقی اولا بیلمشمی ؟ بو، اویله وهلةً حل‌ایدیله‌جك برمسأله بسیطه ده‌گیلدر؛ خصوصیله‌عصر حاضرده مقایسهٔ قوانین تتبعاتنك آلدیغی اهمیت بو بحثه‌ده مهم برموقع ویرمشدر. مسأله، واضع قانونه قالسه ، اونی جذب‌ایده‌جك قدرقولای‌کورونور؛ چونکه تقلید، زحمتسزجه مجدد اولمقدر . فقط برکره‌ده تقلید ایدیله‌ن قانونلرك تطبیقات ساحه‌لرنده نه درجه‌ده معروض عوارض اولدوغی دوشونولسون؛ اوزمان علمی معناسیله مقایسه وتقلید قوانین نه مشکل بر ایشدر، تسلیم ایدیلیر .

قوانینك تقلیدی، ساده‌جه نصوصنك استنساخ ایدیله‌سی دیمك ده‌گیلدر. بدیهی‌درکه براجنبی قانونی ـ بر مایعی برقابدن دیکرینه بوشالتیر کیبی ـ دیکر بر دولت قانونلرینك جریان ملیسی آراسنه نقل ایدیلکله ، آتیقلمقله ایش بیتمز؛ اوقوانینك اصول تطبیقاتی‌ده؛ احکامنی فعلاً تعدیل، فعلاً اصلاح، فعلاً اکمال‌ایده‌ن تدابیر تطبیقیه‌سنی‌ده برلکده نقل ایتمك لازمدر . واقعا، فیلوزوف (دورقهایم*) « برقاعدهٔ حقوقیه نه ایسه اودر؛ اونی، ایکی درلو تلق وتطبیق طرزی یوقدر . » دیر. حال بوکه، بوندن دها سقیم بر ادعا اولامازه. مثلا، جنایت جرملری ایچون بردولت اجنبیه قانوننده موجود اولان برمادهٔ جزائیه‌یی آلمقدن ـ اکر، جزا اصول تطبیقیه نقطهٔ نظرندن تدقیق ایدله‌مشسه ـ نه حاصل اولور ؟ هر اجنبی قانونی حد ذاتنده غایت أیی برشی اولا بیلیر، شوشرط ایله‌که باشقه برمملکتده‌کی نتایج تطبیقیه‌سندن قطع نظر ایدیلش اولسون !

فرانسه‌نك اسکی محررلری، روما حقوقی‌نك موادینی‌ترجمه ایدرلرکن، اویله خطا کریوه‌لرینه دوشمشلر، قلملری اویله ضعف‌تألیف عقده‌لرینه صاپلانارق بر اسلوب منکسرله افادهٔ مآل‌ایتمشلرکه بوترجمه خطالرینك دوراً دور ایزلری شویکرمنجی‌عصرده بیله حالا فرانسه حقوق‌مدنیه‌سندن سیلینوب حك اولونمامش . حال بوکه بردفعه تصور اولونسون ، قوانینك سطح الفاظنده سورچه‌دن یورومك برمترجم قلمی ایچون ممکن

[*] (جریدهٔ عدلیه)، قارئلریله غرب نظریه‌لری آراسنده واسطهٔ اتصال اولمق وظیفه‌سنی بو نسخه‌دن اعتباراً بومقاله ایله ایفایه باشلیور ؛ آنجق ، ترجمه ایدیله‌ن سطرلردن لسان اجنبی‌نك ملیت اسلوبنی بوتون ایزلریله سیلمکده‌کی اهمیته وبر مملکت اجنبیه‌دن اقتباس ایدیله‌ن معلوماتك ملی واوز محیط‌مزك ایجاباتیله تألیف ایدله‌سنده‌کی ضرورته هیئت تحریریه لافید قالمامه‌یه اعتنایی هیچ بر زمان اونوتمایاجقدر .

اولامانجه قانونلرك قعر نصوصيله عمق احكامنده‌كى ماهيت مسائل حقنده متباين تلقيلره دوشمه‌مك، ناصيل ادعا ايديله بيليركه، قابلدر .

برمملكتك حقوق حقيقيه‌سى ، هيچ برزمان تقليد اولونانى ده‌كيلدر. مثلا آمريقا حكومات متحده‌سى ١٧٨٧ ده انكلتره‌نك تشكيلات مشروطيتنى تقليده تشبث ايتدى . فقط آمريقا واضع قانوننك كوزينه او تشكيلات ويله بر منظرهٔ ماهيتده عكس ايتدى‌كه تشكيلاتك اوشكلى انكلتره‌ده برعصر اوّلندن برى زائل اولمشدى . بناءً عليه ، آمريقانك انكلتره‌دن اقتباس ايتديكى تشكيلات مشروطيت ، آمريقاده انكلتره‌كندن دها زياده (حكومت واحده Constitution monarchique) طرزنده تجلى ايتدى .

بوندن ماعدا ، تقليد قوانين تماميله ممكن‌ده ده‌كيل . عصر حاضرده قانونلرى أك زياده مقلد به اقوام فرانسزلرله انكليزلردر. حال‌بوكه بوايكى ملت مؤسسات حقوقيه‌سى‌نك ممتنع‌التقليد اولدوغى محقق. برى هردم متبدل مشروطيتلرله تطبيق غيرقابل قانونلر مملكتى‌در؛ اوته‌كى فرط بطائتله دكيشير برطاقم عادات وعنعنات محيطى اولدوغى كبى .

تقليد ايديلديكى ظن اولونان قانونلر حقنده‌كى ادعاده محتاج تدقيقدر :

وقايعنامهٔ عالمده تقليد قوانينه ايكى نمونهٔ خارق‌العاده كوستريرلر : ١ — روما حقوقى‌نك هر زمان ومكانه نافذ اولان انكشافى ٢ — قودسيويلك هر يرده معكس تطبيق بولان شعشعه‌سى . فقط عجبا بو ايكى قانون هانكى تدابير ايله ونه كبى شرائط ايچنده شموللرينى تأمين ايده بيلمشلر ؟!

« بوتون معارف حقوقيه قاپولرينى آچار بر آلتون آناختار » ديدكلرى روما حقوقى اعصاردیده نفوذينى فى‌الواقع دائما محافظه ايتدى؛ فقط بونك سببى واردر: بردفعه روما واضعين قوانينى ، منشأ واصل اعتباريله غايت ملى اولان قانونلرينك معقول وعالمشمول اولمسنه،تركيباتنك غايت خرده تحليلاته ابتنا ايتمسنه‌چوق اعتنا ايتديلر ؛ بونكله برابر، ظن ايدرميسكز كه بو اوصاف ، روما حقوقنه هر يرده، اصول تجربه‌نك صدمات حقيقيه‌سنه قارشى جبههٔ مرعيتنى ديم ديك طوتمق طاقت وقدرتنى بخش ايده بيلدى؟ خير ! مثلا ، تاريخه باقينجه ، كورورسكز كه، فرانسه‌نك جنوب مملكتلرنده، دولت مطلقه زماننده، روماحقوقى حكومتفرما اولمش ، فقط بو حقوق تماماً روما حقوقى‌مى ؟ ايشته اوراسى محتاج تدقيق . چونكه اورالرده‌ده تماماً فرانسز اصول تطبيقاتى جريان ايتمش . صوكرا روما قوانينك نفوذى فرانسه حقوقى ايچون مسعود بر حادثه‌مى اولمش؛اوده ده‌كيل. فرانسه قانون مدنيسنك رومالى‌قالان طرفلرى فرانسه‌ده‌حقوق مليه‌نك انكشافنه حالا بر مانعه‌در ، بر عارضه‌در . بونكله برابر شوراسنى‌ده نظر اعتبار اوكنده طوتملى‌دركه فرانسزلر لاتين اقوامدندر . حال‌بوكه ، برده آلمانياده ، ١٧ نجى عصرده تأسس ايتمك ايسته‌ين روما حقوقى‌نك حالى تأمل اولونسون . آلمان محكمه‌لرى پروفسور (ساله‌ى) ك ديديكى كبى « ساخته ، ماهيت اصليه‌سى منسلب ، صنعى » اولان بر روما حقوقى تطبيق‌ايدرلردى . و ، تطبيق اولونان شيئك‌ده يالكز اسمى رومالى‌اولمق شرطيله ! . . فقط ، آلمانلر ، نهايت محكمه‌لرينك كرسئ تطبيقاتنده‌كى بو شعبده‌بازلغه نهايت ويرديلر ، واو زماندن برى آلمان حقوقنى جدى صورتده مليله‌شديرمك ايچون برسمى‌صميمى وار ... اولا، روما قواعد

حقوقيه‌سنك ساحهٔ تطبيقنى تحديد ايتديلر، نهايت ملى برقانون مدنى تدوين وآلمانلق محيطندن كهنه رومانك روح قوانينى‌طرد وتبعيد اولوندى . فرانسه (قودسيويل) ينك دنيا شمول‌شعشعه‌سى روماحقوقنك ـ نسبت ايديلنجه محدود قالان مرعيتنه كوره ـ دها فوق‌المعتاد بر حادثه‌در . فرانسه قانونلرى يالكز ايتالياده ، اسوجده ، آلمانياده ، بلچيقاده ، فلمنكده حسن قبول كورمكله قالمادى ؛ آوروپاده رومانيايه ، آفريقاده مصره ، آسياده ژاپونيايه قدر صوقولدى . فرانسزلر ديبورلركه

« قانونلرمز اردولرمزدن فضله فتوحات صاحبيدرلر ، وسطور قوانينمز سيوف استيلامزدن داها زياده اوزاقلره تماس ايتدى ؛ قانونلرمز نفوذ مصلحانه‌لرى سايه‌سنده‌صوقولدقلرى يرلرده تيغ تحكم شعشه‌سى ومشت تغلب ولوله‌سيله كيرمدن اردولرمزدن دها چوق معمر اولديلر . »

بونكله برابر ، فرانسه قانونلرينك‌ده بومرعيت عموميه‌سى شايان تدقيقدر . مثلا ، ايتالياده فرانسه قانونلرى جارى اولدى ، ديمشدم ؛ لكن شونى‌ده علاوه ايده‌يم‌كه ، ايتاليا (قودناپوليون) ك احكامنه عنف وجبر ايله رعايته مجبورايديلدكدن صوكرا ، ناپوليونك سقوطيله برابر قوانين مليه‌سنه قاووشنجه ايلك ايشى فرانسه قانونلرينى نمونه اتخاذ ايده‌رك قوانين مليه‌سنى تعديل‌ايتمك اولدى ؛ وايتاليا حقوقنك ترقيسى فرانسه قانونلرينه رجوع ومراجعتدن عبارت قاليور . شيمدى برقانون اجنبى لهنه اولارق وقوع بولان بوقوانين مليه ومحليه انهزامى حادثه‌سنه نه معنا ويرملى؟ ايتاليا علماى حقوقندن شيرونى(Chironi)ديبوركه:

« ١٩ نجى عصر مبدأنده وقتى كچمش بيرامش قانونلرينك چورك وپاچاوره ماهيتلى قيودى اراسنده صقيشمش قالمش برنوزاد حقوق اولان ايتاليا فرانسه‌نك يكى تدوين ايدلمش قانونلرنده كندى كندينه يتشمش تكامل ايتمش مؤسسات جديدهٔ‌حقوقيه ماهيتى كوردى. »

رومانيا قوانينى‌ده فرانسه قانونلرينك تقليدندن، صرف اوندن عبارتدر . بونى ينه رومانيانك علماى حقوقندن « ديسه‌سقو Disescu » معترف بونك‌ده سببى ميداندەدر : فرانسه قانونلرى رومانياده پيش استيلالرنده آرتق متانت موادى آزاله آزاله هيئت مجموعه‌سى چورومش وخصوصيله مملكتده وقوعه كلان ترقيات اقتصاديه واجتماعيه‌يه بيكانه قالديغى ايچون موقع مرعيتدن يوارلانوب دوشمش بر كهنه رومانيا حقوقنه تصادف‌ايديوردى . واكر، رومانيا حكومتى فرانسه قانون مدنى‌سنى قبول ايتمش ايسه صرف بو فرسوده حقوقنك معنوه ماهيتلى ماضيسيله رابطه‌سنى كسمش اولمق ايچون ايتمشدر . خلاصه كورولیوركه، فرانسه قانونلرينى، تقليد ايتمش ايسه آنجق قانون مليلرينه بر شباب معاصر اعاره‌سندن عاجز اقوام ايتمشدر . فقط ، ظن ايتمه‌ملى‌كه ، فرانسه قانونلرى بو نقل وتقليد قوانينك پك مساعده‌كار شرائطنى احتوا ايده‌ن محيطلرده بيله تماماً فرانسز اولارق قالا بيلديلر . ملتلر ، اولا ژاپونلر كبى بر تقليد قانون بحران وكردبادينه مليتلرينى،بناءً عليه‌موجوديتلرينى قاپديردقلرى زمانلرده بيله ووح ملتلرينك موقع معناسنه بوتون بو زلزلهٔ تقليدك فوقنده بر شاهقهٔ مصونيت حفظ وتفريق ايتديلر .

ژاپونياده‌كى عائله تشكيلاتى‌حالا ژاپونيا عنعناتنه‌تابع؛ چونكه ، برقانون كتابى يالكز برمجموعهٔ منافع ده‌كيلدر ، برده حسيات كتابيدر ! ديكر طرفدن ، فرانسه قانونلرى كيردكلرى يرلرده حقوق مليه‌نك‌ده معروض هجماتى اولمقده كچيكمه‌مشلردر. ايشته بلچيقا ايله فرانسه، ايكيسى‌ده عينى لسانلرده تطبيق ايديلير

عینی قانونلره صاحبدرلر. ایکنسنك‌ده دائرهٔ ایجاباتنده یاشادقلری احوال وشرائط بردر. ایکیسنك‌ده حاکملری عین تحصیلی کورمش آدملردر. بونکله برابر، بلچیقا علمای حقوقندن (لوران) ك دیدیکی کیبی بلچیقا قانونلری هیچ برزمان فرانسز قانونی عد ایدیله‌مزز زیرا ناپولیونك (قود) نده‌کی احکام اکثریتی اعتباریله بلچیقالیلرك عادات ملیه‌سنه، اوزون زمانلردن بری او محیطك زمین ملکاتنه کوك صالمش عنعنانه موافق ظهور ایتدی. (قودناپولیون) بلچیقاده‌کی مرعیتنی بو تصادفه مدیوندر (جنوه) قانونلری‌ده اکثریت اعتباریله موجودیتنی فرانسز قانونلرندن آلمش؛ فقط بوقانونلرده بلچیقا قانونلری کیبی صوك زمانلرده تکامله دوغرو قیملدایور، یوریور؛ ذاتاً (جنوه) ده فرانسز (قود) ینك موفقیت مطلقه‌سنه سائق اولان شیء عادات وعنعنات محلیه‌یه حریت جریان ویرمك اعتباریله قوانینك حوزهٔ شمولنی توسیع ایتمسیدر.

ژاپونیاده ۱۸۷۰ دن ۱۸۹۰ ه قدر تطبیق ایدیلن فرانسز (قود) ی نهایت اوتاریخده ژاپونیا حقوق مشاوری (بواسوناد) طرفندن تنظیم ایدیلن یکی بر قانونه ترك موقع ایتدی؛ ذاتاً ملتلرده فرانسز قانونلرینك نفوذینه قارشی بویوك برعکس العمل وار: فلمنك حکومتی ۱۸۳۸ دنبری کندیسنه مخصوص قانونلر صاحبیدر. آلمانیاده ۱۹۰۰ کانون ثانیسندن اعتباراً تدوین ایتدیکی قانون مدنی ایله (رین) نهری جوارنده‌کی مملکتلردن فرانسه قوانینك واپسنین ایزلرینی سیلمشدر.

بناءً علیه برقانون، کوکلرینك هراوجی بوتون التوآت انباتیه‌سیله ملت واضعه‌سنك برعنعنه‌سنه، بر عادتنه برمیله صاریلمش برشجرهٔ عنعنات اولدوغی ایچون اوقانون برمملکتك زمینندن قالدیریلوب دیکر بر بلده‌نك یابانجی طوپراقلرنده تأسیس ایده‌مز، انجق اورایه نقل و.. وضع اولونور!... و بالخاصه برمحیطدن دیکرینه انتقالنده خطوط ممیزه‌سنك چوغنی غیب ایتمك شرطیله!... ایکی هیئت اجتماعیه برقانونه آنجق عین دینه ناصیل انقیاد ایدرلرسه اوشکلده رعایت ایدرلر. یعنی اوقانونی ـ طبق اودین کیبی ـ او ایکی قومدن هربری کندی حسلرینك عنعنه‌لرینك قالبنه افراغ واصاغه ایتمه‌یی اونوتمازلر.

تقلیدقوانین خصوصنده‌ده ایکی طرز وار: بری علی العمیا دیکری متبصرانه وواقفانه برشکلده‌کی تقلیددر. برنجیسی، حقوقی ترقی ایدن برقومی کمال کلی نمونه‌سی طانیوب قانونلرینی ـ داوولنك موسیقی‌سیله خطوات افرادی تنظیم وتوزین ایدن برترامپه‌تجی‌یی برطابوردهکی بوتون آیاقلرك تعقیب ایتمسی کیبی ـ دیکر ملت افرادینك‌ده او قانونلره پیرو اولمسی‌در. برملت افرادینك حسلریله فکرلرندن ـ دها مادی سویلیه‌لم ـ قفالریله قلبلرندن بویله افراد عسکریه‌نك اقدام مطیعه‌سنه مشابهت بکله‌مك ودماغلردن آیاقلرده‌کی مشیت منقاده‌یه انتظار ایتمك غریب اولماسه بیله قانونلری‌نك اویله علی العمیا پیشنه دوشولوب کیدیله‌جك بر قوم وارمیدر؟ وارسه بیله، بو کون هانکی ملتدرکه بر دولت اجنبیه قانونلرینك طوپنی بردن آلوب تقلید ایده‌جك قدر تاریخ عنعناتنك وقار ملیسی علیهنه اولارق متواضع وملکهٔ مؤاخذه‌دن، فکرتنقیددن محروم اولسون!

بوسؤاله، آزچوق هرملتدن هایقیریلمش برجواب منفی طوپلایه‌جق اولان بو سؤاله، محیط قوانیمزك صوك کونلرنده‌کی تیقظی آنته‌قدر مع التأسف، بزبوتون موجودیتمزله مسکین وساکن برجواب تصدیق اولیوردق!

آسیایی طاغلرك، دکزلرك رنکا رنك آللریله آیردیغی برقطعه‌دن و او طاغلردن دها صرپ فکرلرك اونهرلردن دکزلردن دها زیاده اوکنه کچیلمز جریان ملیلرك آیریدیغی برقومدن فرانسه‌دن آلنان قانونلری ـ صولدن یازیلان موادینی صاغدن محرر سطرلره نقل ایتمکله ـ تطبیق ایده‌رز ظن ایتدك. آناطولیده حال بوکه فرانسه‌نك یاریم عصردن بری ممالکمزده تطبیق ایده بیلیورز ظن ایتدیکمز قانونلری ایچون برفرانسز محرری اولان (ژان قرونهٔ) فرانسه‌نك کندی مستملکاتنده بیله غیرقابل تطبیق‌در دییور:

«بر مستملکه‌یه، دولت مرکزیه قانونلرینی تشمیل ایتمك، او منتی مص وتمثیل نامنه، زورا کی برتقلید قوانین سیاستی تعقیب ایتمك دکلدرده نه‌در؟ فرانسه بوتون تاریخنك امتدادی مدتجه مستملکاتنه قارشی واسطهٔ قوانینی ایله مص وتمثیل سیاستنه تشبث ایتدی، دوردی؛ فقط هر تشبثی، هر دفعه‌سنده عقیم قالدی!... چونکه مدنیت حقوقیه‌مدنیت مادیه ایله مدنیت معنویه‌نك، معارفك بر انکشافیدر.

مستملکه خلقنك روح ملیتنه فرانسز حیات ملیه‌سنی مزج ایتمه‌دن اول قانونلرمزی جبراً انفاذه چالیشمق سمی هدردر. فرانسه قانونلرینك غایهٔ کمال قوانینك تقریبی‌سی اولمه‌سی، بوتون دنیاده شعشعهٔ شهرت ومرعیتی بولونمسی بزم، مستملکه‌لرمزده هنوز تماماً تجربه‌لردن آلنمش درسلرله مؤید برسیاست عاقلانه تطبیق ایتمه‌مزه مانع اولیور؛ مادام‌که قانونلرمز کماله درجهٔ واصلدر، اورالرده‌ده قابل تطبیقدر دییورز. تجربه‌نك تشهیر ایتدیکی مقتضیات اداره‌دن تعامیده بردوامز. واقعا نهایت قبول ایتدك‌که مستملکاتمزدن هربرینه بر محلی قانون وضعی لازم. لکن ینه وضع قوانین ایشنی ارادات کیفیه‌سیله تفنین احکام ایدن حکومت مرکزیه‌یه ترك ایتدك؛ حالا آ کلامادق‌که مستملکه‌لرده وضع قانون کیفیتی مستملکه ایچون مستملکه داخلنده مستملکه افرادی واسطه‌سیله اجرا ایدیلك مقتضی‌در!...»

شعور علمی ایله یاپیلان تقلیدلرك ایسه مبداء علمیلری مقایسهٔ قوانین اصولیدر؛ مقایسه ایسه بوتون قانونلری عریض وعمیق استکناه ایدر هر ملتك مؤسسهٔ حقوقیه‌سندن بر (انموذج Type) چیقاروب اورته‌یه قور وبالنتیجه (بین‌الملل برحقوق مشترکه droit commun international) عناصری استنباط ایتمکه چالیشیر. حقوق خواجه‌لرندن (لامبه‌ر) مقایسه‌دن بونی آکلایور وآکلاتیور. لکن، عجبا بوتون دنیاده قوانینك ایچندن بر مؤسسهٔ حقوقیه‌یه مثلا نکاحه، سعی مقاوله‌لرینه عائد بر خطوط مشترکه کتله‌سی آلمق صوکراده بونی هر ملتك ایادیٔ حکامنه مفید و زنکین برچیقین دییه تحمیل ایتمك وضع قانون ساحه‌سنده غایهٔ کمالی تثبیت دیمکمیدر؟ بو بر غایه دکل، اولسه اولسه بر واسطه‌در. خصوصیله بو درجه بر یکنسقلق فردلر ایچون اولدوغی کیبی قوملر ایچون‌ده پك آرزو ایدیلیر بر شی ده‌کیلدر.

تفوق و تمایز ـ کرك افراد کرك اقوام حقنده ـ آیری اولمقده‌در. مثلا هر مملکتده بر شکلده نکاحك جریان ایتدیکنی کورورسه‌ك او شکلك ضروری اولدوغنه (لاور) له برابر بزده قناعت ایده‌رز. فقط اشکال محتملهٔ نکاحك اوفق مطلقا او شکلده‌کی‌در ادعاسنده بولونامایز. اك منتشر و متعمم اولانی نکاح شکللرینك نه‌دن أك أیسی اولسون؟ بلکه تك بر قومده اك موافقی بولاجغز؛ دها دوغروسی، بلکه نکاحك أك أیی شکلی هنوز محتاج کشفدر. هر ملتك قبول ایده‌بیله‌جکی مؤسسات حقوقیه، صرف ماهیت علمیه‌سی اولان مؤسساتدر؛ ایشته غیر منقولاتك انتقالنه عائد غایت ماهرانه وموفقیتکارانه براصول اولان «L'Arc Torrens» ـ که هر کسدن اول بونی آوستراليا تطبیق ایتدی ـ بو قبیلدندر؛ منحصراً علمی بر اصولدر. یوقسه، معین بر ملتده بولونوبده ماضیسندن آتی سنه تودیع ایدلمش، بر بطنندن اوته‌کی بطننك مشیمهٔ عادات وعنعناتنه تلقیح اولونمش مخصوصات حقوقیه‌سندن ده‌کیلدر. مقایسه اصولندن مستفید

اولمقده اساس، اولجه قبولی مقرر بر نظریه‌یی تثبیت ایچون اقوام سائره قانونلرنده، عمقی سطحندن عبارت، جیلیز، بسیط برهانلر آرامقده کیلدر؛ چوق واقعدرکه قوانین اجنبیه‌دن کلیشی کوزل برصورتده اقتباس والتقاط ایدیلمش مثاللر، دلیللر، وهله اولیده قابل قبول گیبی گورونه‌ن برمسأله‌یه ثابتهٔ علمیه ظواهرینی اعاره ایتمه‌یه کفایت ایده‌بیلیور. حال بوکه او مسأله بر ثابته ده‌کیلدر، گیبیدر. مقایسهٔ قوانین اصولی، نه درجه وقوف و اعتنا ایله تعقیب ایدیلیرایسه ایدیلسین، مفید اولابیلمك ایچون حقوق محلیه‌نك کندی کندینه متکون تحولاتنك تدقیقات تاریخیه‌سنه پیرو اولمسی لازم کلیر؛ بر ملت باشقه دولتك قانونی تقلید و اقتباس ایتمه‌دن اوّل، برکره آرایوب أشله‌ملیدر، کندی ساحهٔ حقوقنده اجرا ایتمك ایستدیکی اصلاحاتك تخم قابلیتنی ینه کندی قوانین ملیه‌سنك شاهقهٔ تکاملنده عجبا بولمق قابلمی، دکلمی؟ و، قوانین اجنبیه تدقیقاتی بوصیراده و بو صورتده برفائده وعد ایده‌ر. چونکه قوانین محلیه‌نك مزیتلری ونقیصه‌لری قوانین سائره ایله مقایسه‌سنك ایجاب ایتدیکی تدقیقات نتیجه‌سنده آکلاشیلیر، زیرا برقانون آنجق قوانین سائره ایله مقایسه ایدیلدیکی زماندرکه منشأ ینه انفاذ نظرله قابل احاطه‌در.

صوك زمانلرده تقلید قوانین میللری تنسیق حقوق امللرینه منتهی اولمش؛ حتی بو کون عالم مدنیتده قوانین مللی توحید فرضیه‌سی درمیان ایدیلیور، فقط بو برفرضیهٔ جاذبه‌دار اولمقدن باشقه برشی دکلدر. واقعا شوحققکه، عرق ابیض اقوامی آده‌سنده شکل تفکر، طرز تحسس، جریان حیات اعتباریله مماثلت تقریبیه موجوددر؛ وفی الواقع انسانلر آراسنده برحقوق متشابهه ومشترکه تکون ایدییور. چونکه برطرفدن افکارك دیکر طرفدن محصولاتك تعاطیسی ـ مظلومین حرب کمیکلری ومخترعات فن چلیکلریله ارضك کوکسنه قازیلان سرحدلره رغماً ـ برهیئت اجتماعیهٔ مشترکه، بایراق بویالری اختلافاتندن آزاده تك برملت معنویه تأسیس ایتمك اوزره‌در؛ لکن، اصول تقلیده مراجعتله قوانین مللی یکنسق برشکله افراغ ایتمه‌یه محل یوقدر. بوهیئت اجتماعیهٔ مشترکه‌یی کندی حالنه براقملی، حقوق مشترکه‌سی‌ده کندی کندینه تأسّس ایتسین. حقوقك تخم ترقیسنی، اقوامك اکمل قوانینه دوغرو آتدقلری خطوات مسابقتك هرملتك کندی موضوعات ملیهٔ قوانینی زمینلرینه انطباع ایده‌ن ایزلرنده آراملی. مقایسهٔ قوانین اصولنك غایه‌سی، مبدأ حرکتلری بربرینك ضد تامی اولان قوانین معلله یکنسق بر استقامت ویرمکدر ظن اولونماسین؛ بلکه بوتون قانونلری تدقیق ایده‌رك اوندن هر ملتك قوانین ملیه‌سنه مفید اولابیله‌جك برنقطهٔ نظر استنباط ایتمکدر.

علمی مقاله‌لر

انتخاب وترفیع وانضباط حقامه دائر

ملتلرك دولت شکلنده تقرر وتشکللرینی مستلزم اولان مقاصد واسباب اجتماعیه‌نك برنجیسی خارجه قارشی مدافعه وتأمین موجودیت قضیه‌سی ایسه ایکنجیسی مطلقا بو موجودیتك داخلاً بقا ودوامنی تأمین ایچون او ملت افرادی آراسنده ضروری الحصول اولان مناسباب متنوعه‌نك بر اساس سالم عدلی‌یه وبر دستور صحیح شرعی‌یه استناد ایتدیریلمه‌سی لزوم مبرمیدر. حتی بر ملت افرادینه طرف باریدن بخش اولونان حق حیات وحق کسب وتصرفك تأمین وقایه وصیانته معطوف اولان توزیع عدالت قضیه‌سنه اعتنا واهتمام اولونمایان مملکتلرك داخلاً تأمین موجودیتلری عدیم الامکان اولمق حسبیله دولتلرك برنجی درجه‌ده مابه الاشتغاللرینی ازمنهٔ قبل التاریخیه‌دنبری افرادی بیننده توزیع عدالت ایتمك وظیفهٔ عظیمه‌سی تشکیل ایده‌کلمشدر. دولتلر کندیلرینی تشکیل ایده‌ن افرادك حقوق متنوعه‌لرینی وقایه وصیانت واونلر آراسنده نعمت عدالتی توزیع وابذال ومناسبات کونا کونلرینك ینه اوافراد طرفندن قبول اولونان قوانین ونظامات موضوعه ودساتیر صحیحهٔ شرعیه‌یه توفیق وتطبیقنی تأمین وظیفهٔ عظیمه‌سیله مکلف اولمق اوزره بر شعبهٔ اشتغال تأسیس وایجاد ایتمشلردرکه بوکا دولتك قوهٔ عدلیه‌سی وبوقوتی تشکیل ایده‌ن مأمورینه‌ده «حکام» نامی ویریلیر.

شووظائفك کرك دینی کرك اجتماعی حائز اولدوغی عظمت واهمیت درپیش نظر دقت ایدیلدکده اونك ایفاسیله مکلف قیلنان صنف حکامك‌ده سائر صنف مأمورینندن زیاده نجابت وجدانیه واستقلال تفکر کیبی مزیات ایله متصف اولمالرینك لزومی تسلیم اولونور.

ایشته شو لازمهٔ مبرمه‌یی تصدیقاً احکام شرعیه‌دن ملهم اولان مجلهٔ احکام عدلیه ۱۷۹۲ نجی ماده‌سنده «حاکم متین، امین، مکین، فهیم، حکیم، مستقیم اولملیدر.» دیه‌رك مأمورین سائرهٔ حکومتدن استثناءً بالخاصه حکام حقنده بر طاقم قیود اخلاقیه وضع ایله‌یور.

قانون مدنیمزك شو نصّی حکامدن بر طاقم مزیات اخلاقیه وفکریه آرامق حق وصلاحیتنی بخش ایتمش وبوصلاحیت دولتك قوای عمومیهٔ اجرائیه‌سنی کندنده جمع وتوحید ایله‌مش اولان حکومته راجع بولونمشدر.

شو اساسه مستنداً ده حکومتلر هر مملکتده وهر تاریخده توزیع عدالت امر مهمنی ید کفایتلرینه تودیع ایده‌جکلری حکامك کرك حین نصب وتعیینلرنده وکرك اجرای وظیفه اواننده طرز کذراش حیاتلری، اخلاق حمیده‌لری، حال وحرکتلری حقنده بر طاقم قیود وشروطه تبعیتلرینه دقت ونظارت ایده‌کلمشلر وشو حق نظارتلرینی بر طاقم قوانین ونظامات نشر واعلانیله اجرا واستعمال ایتمشلردر.

بو بابده‌کی قوانین ونظاماتك حین تنظیم وترتیبنده مطلقا نظر دقت واعتبارده طوتولماسی لابد اولان اساسات ایکی نوعدر:

برنجیسی ؛ شرعیت منزله وقوانین موضوعه‌یه توفیقاً حق احقاق وظیفهٔ عظیمه‌سیله مکلف اولان حکامك صرف فکر عدالته وقناعت وجدانیه‌لرینه تبعاً اجرای وظیفه ایتملرینی تأمیناً هرهانکی بر طرفدن دوچارالحاح وتضییق اولمالری احتمالنی رفع واستقلال تفکرلرینی تقریر ضمننده ایجاب ایده‌ن تدابیری اتخاذایتمك.

ایکنجیسی ؛ حکامك حائز اولدقلری شو احقاق حق صلاحیت ممتازه‌سنی سوء استعمال ایتمه‌ملرینی تأمیناً شرف وحیثیتلرینه وعلی العموم علویت مسلکیه‌لرینك ایجاب ایتدردیکی اطوار واحوال جدیه وناموسکارانه‌دن ولو یك جزئی تباعدلری حالنه مصروف اولمق اوزره حقلرنده علی الدرجات ترتیب مجازات أیله‌مك .

شوایکی اساسك قابلیت تألیفیه‌لرنده‌کی صعوبتی تأمل ، موضوعك درجهٔ اهمیتنی تقدیره کافیدر .

ذاتاً مقصدمز شو اساساتك تشریح وتفصیلنه واونلرك طرز تألیف واجتماعنه کیریشمك‌ده کیل بلکه اساسات مذکوره‌یه مستنداً بالفرض فرانسه‌ده وضع ایدیلمن قوانیندن وقوانین مذکوره‌یه توفیقاً مملکت مذکوره‌ده جاری اصولدن بحث ایتمکدر .

بر کیمسه حاکم اولمق ایچون حقوق مدنیه وبلدیه‌سنه مالك اولمالی ، معین برسنه واصل اولمش بولونمالی، وظیفه‌سنی حسن ایفا ایده‌بیله‌جك درجه‌ده حقوق تحصیلی کورمه‌لی ، بر استیناف محکمه‌سنه مأمور دعوی وکیللری ویا مدعیٔ عمومیلکی ویا پارس بدایت محکمه‌سی بدایت مدعیٔ عمومیلکی نزدنده لااقل ایکی سنه ملازمت یاپمش اولمالی ونهایت حاکملکله امتزاج ایده‌مین هیچ بر صفت مأموریتله مشغول اولمامالی .

ایشته اولا بر بدایت محکمه‌سنه اعضا ملازمی ولااقل ایکی سنه بلا معاش ملازمتدن صوکرا بر بدایت حاکمی اولابیلمك ایچون آرانیلان شرائط بونلردر .

اعضا ملازملرینك تعیینی ١٨ اغستوس ١٩٠٦ تاریخلی نظامنامه موجبنجه اولور .

حکامك ترفیعی ایسه ینه‌مذکور نظامنامه‌ده مسطور اولان شرائط معینه دائره‌سنده تنظیم اولونوب نظارته تقدیم ایدیلمن ترفیع وترقی دفتری موجبنجه اجرا قیلنیر. محکمهٔ تمیز رئیس اوّلی وباش مدعیٔ عمومی ودرت تمیز اعضاسیله نظارت مدیرانندن متشکل بر هیئت طرفندن هر سنه تنظیم اولونان مذکور دفتر بالجمله محکمه‌لره تبلیغ اولونور و هر حاکم مندرجاتنه مقام نظارت واسطه‌سیله هیئت نزدنده شکایتده بولونابیلیر .

شرائط معروضهٔ آنفه دائره‌سنده تعیین اولونان و قدم صره‌سیله ترفیعلری ده ینه کندی مسلکداشلرندن مرکب هیئتلر طرفنمن تحت تأمینه آلینان حاکملر اولاً، خدمات عمومیه‌دن مستثنا اولمق ؛ ثانیاً ، معین اولان سنه وصوللرنده شرائط مقرره دائره‌سنده تقاعده سوق اولونابیلمك ؛ ثالثاً ، تقاعد اولدقدن صوکرا دخی حاکم عنوانی طاشیه‌بیلمك ؛ رابعاً ، بر جرم عادی ایقاع ایتدکلری تقدیرده آنجق اصول محاکمات جزائیه قانوننده معین و مندرج اولان احوال و شرائط استثنائیه دائره‌سنده تحت محاکمه‌یه آلنه‌بیلمك و نهایت برشکل قانونیده معین بر هیئت طرفندن امور مسلکیه‌دن طولایی استجواب و تخطئه اولونارق دوچار مجازات اولونابیلمك گیبی احکام و قیود امتیازیه‌یی حائزدرلر .

بو احکام امتیازیه‌یه نائلیتلری ایسه کندیلرینه بر لطف و حمایه فکرندن منبعث دکلدر؛ صرف وظیفهٔ

مودوعه‌لرینك سربستیٔ ایفاسنی تأمین و هیچ برفکر و املك هدف تهدیدی و یا منجذب نعمت و شکرانی اولمایه‌رق حریت و استقلالیتلرینك تأمین بقا و دوامی مقصدینه معطوفدر .

حاکملرك مربوط بولوندقلری شو بش نوع احکامدن بالخاصه مابه‌الاشتغالمزی تشکیل ایده‌جك اولانی صوکنجیسی یعنی حاکملرك وظائف مسلکیه‌دن انحرافلری حالنده نه‌کیبی حالاتده نه صورتله و هانکی مرجع قانونی طرفندن استحواب و تخطئه ایدیله‌بیله‌جکلری خصوصاتیدر .

انضباط حکام « Discipline de magistrats ou juridiction disciplinaire » نامی ویریله‌ن فصل مذکوری مطالعه ایده‌بیلمك ایچون اول امرده شو تأدیب و تجزیه‌یی موجب اولابیله‌ن و وظائف مسلکیه‌یه عدم مراعاتدن عبارت اولان حالاتك نه‌لر اولدوغنی تدقیق ایجاب ایده‌ر .

حاکم وظائف مودوعه‌سنی کماهی حقها ایفا ایده بیلمك ایچون اولا ، محل مأموریتنده اقامت ایتمك ؛ ثانیاً ، مأموریتی باشنده متمادیاً اثبات وجود ایده‌رك ایفای وظیفه‌یه حصر اشتغالات ایتمك؛ ثالثاً ، شرف وحیثیته منافی استقلالیتنی لسبب من الاسباب تقیید ایده‌بیله‌جك اولان کافهٔ حالاتدن اجتناب ایتمك وظیفه‌لریله مکلفدر .

بو وظائفدن ایکی اوّلکیلر حاکمك بر مساعدهٔ قانونیه استحصال ایتمکسزین محل مأموریتندن ومأموریتی باشندن انفکاکنك ممنوعیتنی متضمندر .

بدایت محاکمی اعضالریله رئیس ثانیلری سکز کونه قادار اولان مساعدات ایچون بدایت رئیس اوّلنه، سکز کوندن بر آیه قادار اولان مساعدات ایچون استیناف محکمه‌سی رئیس اوّلنه و بر آیدن فضله‌سی ایچون ده مقام نظارته مراجعت ایده‌رلر .

بدایت رئیس اوللری اوچ کوندن بر آیه قادار اذن استحصالی ایچون استیناف رئیس اولنه و بر آیدن زیاده اذن طلبی ایچون نظارته ، استیناف اعضالری و استیناف رئیس ثانیلری بر آیه قادار مأذونیت طلبلری ایچون رئیس اوله، بر آیلق مأذونیت ایچون نظارته و بر آیدن فضله مأذونیت ایچون رئیس جمهوره مراجعت ایدرلر .

بدایت رئیس اوللری اوچ کوندن بر آیه قادار اذن استحصالی ایچون استیناف رئیس اولنه و بر آیدن زیاده اذن طلبی ایچون نظارته ، استیناف اعضالری و استیناف رئیس ثانیلری بر آیه قادار مأذونیت طلبلری ایچون رئیس اوله بر آیلق مأذونیت ایچون نظارته و بر آیدن فضله مأذونیت ایچون رئیس جمهوره مراجعت ایدرلر .

استیناف رئیس اولی نظارتدن مساعده آلمقسزین اوچ کوندن زیاده غیبوبت ایده‌مز . معذرتی اون بش کوندن فضله سوره‌جك ایسه رئیس جمهوردن استحصال مأذونیت ایتملیدر .

محکمهٔ تمیز اعضالری رئیس اوللرندن برآی ایچون استحصال مأذونیت ایده‌بیلیرلر . بر آیدن فضله مأذونیت ایچون نظارته مراجعت لازمدر . محکمهٔ تمیز رئیس اولی یالکز رئیس جمهوردن استحصال مأذونیت ایده‌بیلیر .

بر حاکم مأذون ایکن بیله ناظرك مساعدهٔ صریحه‌سی اولمقسزین ممالك اجنبیه‌یه کیده‌مز .

حاكم هركون مأموريتى باشنه دوام وظيفه‌سنى محكمه رئيسى نزدنده بولونان و هرآى مقام نظارته كونده‌ريله‌ن دوام جدوللرينه اشارت ايتمك صورتيله ايفا ايدر .

شرف وحيثيتنى مخل واستقلال حركاتنى تقيد ايده‌بيله‌جك حالاتدن‌ده اجتناب ايتمكله مكلف اولان حاكم يالكز افعال ممنوعه‌دن احتراز ايتمكله قالمايوب حد ذاتنده مشروع اولان و مأموريتى مقتضاسى كنديسنك هر هانكى برشبهه آلتنه كيرمه‌سنى مستلزم افعال مشروعه‌دن دخى اجتناب ايتملدر . مثلا : محكمه‌دن محجوز وموقع مزايده‌ده اولان امواله پى سورمك، هيچ بركيمسه‌يه امره محرر سند اعطاايتمك، حزينهٔ ماليه طرفندن مزايده ومناقصه‌يه قونولان هيچ براخذ و اعطايه بالوسطه و يا بلا واسطه علاقه‌دار اولمامق ، هيچ كيمسه‌نك اجرتلى بر خدمت كتابتنى ، رؤيت محاسبه‌سنى ، وكيل اموالكنى درعهده ايتمه‌مك ولو مجاناً و خدمت مفتخره اولارق كيمسه‌يه فكر و مطالعه ، اوراق نمونه‌لرى ويرمه‌مك وارائهٔ طريقده بولونمامق وبالخاصه نماشات سياسيه‌ده وحكومتك شكلنى اجراآتى تحسين وتنقيد يوللو تظاهراتدن كنديني منع ايتمك قوانينه وقوفسزلغى وسيله سيله اعطاى حكمدن امتناعه ويا اعطاى حكمى تأخيره جرأت ايتمه‌مك دها صوكرا صرف قناعت وجدانيه‌سنه تبعاً حكم ايده‌رك طرفيندن بريسنه محبتى، عداوتى ويا منفعت شخصيه‌سى الجاآتنه قابلمق ويا برطرفى حقلى چيقارمق ايچون رشوت ، اجرت ويا هديه آلمق واحوال معينه‌ده خرج نظاميدن فضله پاره ايسته‌مك كبى حيله وخدعه‌لرده بولونمق ويا هر هانكى برحركتيله وطرفيندن بريسيله تأسيس مناسبت صورتيله جلب شبهه وسلب اعتماد أيله‌مك، مذاكرات حقنده افشاآتده بولونمايارق يمينله تعهدايتديكى اسرار مذاكراتى كتم وحفظ ايتمك ، ولو مخالف قالديغى مقرراتك مسئوليتندن قورتولمق مقصديله فكر ذاتيسنى بيان و مدافعه‌دن اجتناب ايتمك ونهايت ويره‌جكى رأى محاكمه‌نك طرز جريانينه واستجواب وتحقيقاتدن حاصل نتايجه استناد ايتديره‌رك طيشاريده ايشتدكلرينه وكندى معلومات وحسياتنه توفيق رأيدن اجتناب ايتمك وعلى العموم خلق نظرنده شرف وحيثيتلرينى كسر وتنزيل ايده‌بيله‌جك احوال وحركات نابجادن توقى ايتمك .

حاكملرك رعايت واعتناسنه مجبور اولدقلرى شووظائفك قواى تأييديه‌لرينه كلنجه :

اقامتكاهنى محل مأموريتنه نقل ويا منتظماً دوام ايتمه‌يه‌نلر ويا خود بلامأذونيت غيبوبت ايده‌نلر نظارتجه قطع معاش ايله برابر حقلرنده لزوم دوام حقنده اخطاره معروض قالير لر. اخطار، ثمره‌سز قالير سه مستعفى عد ايديله‌جكى كنديلرينه بيلديريلير ينه تمرد ايدرلرسه مستعفى عدى صورتيله تأديب اولونورلر .

مزايده‌لره، مناقصه‌لره اشتراك ويا اعطاى حكمدن امتناع ويا خود تأخير حكم ايده‌نلر، رشوت آلانلر، بالالتزام اعطاى حكم ايده‌نلر، فضله خرجلر آلانلر ، حسياتنه مغلوب اولانلر ، طرفيندن بريسنه حمايت ويا عداوت أيله‌يه‌نلر اصول محاكمات جزائيه وحقوقيه وقانون جزانك مواد مخصوصه‌سنه واصول مرعيه‌سنه توفيقاً بالمحاكمه مجازات وتأديب ايديلير لر ، آلدقلرى اموال ونقود فضله‌سيله كنديلرندن استرداد اولونور. متضررلر طرفندن عليهلرنده ضررلرينه سبيت ويرلديكندن ناشى ضرر وزيان دعواسى اقامه اولونابيلير . ونهايت ، اشتكاءعن الحكام طريقنه كيديلر انضباط حكام قواعدينه دوچار اولورلر .

قواى تأييديهٔ مشروحه‌دن عدم دوامه متفرع خصوصات مدعى عموميلر واسطه‌سيله مقام نظارته مودوع

قوانين ونظاماتله منع ايديله‌ن افعال ممنوعه‌دن متولد حقوق عموميه وشخصيه دعوالرى واشتكاى عن الحكام - كه اصول محاكمه‌مزك محتاج اصلاح برفصليدر - قواعد واصول مخصوصه‌سيله معين اولدوغندن بونلرى متون قانونيه‌يه ترك ايله انضباط حكام اشتكاسنه توسل طريقنك ايضاحنه ابتدار اولونور.

حاكملرك اثناى ايفاى وظيفه‌ده مراعاتنه مجبور اولدقلرى قواعد ووظائف مسلكيه‌لرينك هيئت مجموعه‌سنه « قواعد انضباطيهٔ حكام » دينير . قواعد مذكورهٔ انضباطيه‌يه عدم رعايتك مجازات جسيمه تهديدى آلتنه آلنماسى التزام مبالغهٔ شدت اولاجغندن علماً غيرجائز اولدوغى كبى مجازات نقديه‌يه تابعيتى‌ده غيرمؤثر اولاجغى جهتله خصوصى برنوع مجازاته احتياج دركار وبوسببله « مجازات انضباطيه » نامى آلتنده برفصل مجازات احداثى لزومى بديداردر . مجازات انضباطيه : جرائم عاديهٔ معينه‌دن برينه تطبيق اولونمامق وحقوق عموميه متضررلرينك حقوق شخصيه‌لرينك تضمينه معطوف اولمامق جهتيله حقوق شخصيه دعوالرندن آيرى و مستقلدر . بوسببله حقوق عموميه وشخصيه دعوالرينك اسباب سقوطيه‌سنه ومرور زمانلرينه تابع ده كيلدر. ويكديكرك دوامنه مانع تشكيل ايده‌مز . مثلا : عليهنده حقوق عموميه ويا تضمين ضرر وزيان دعواسى اقامه ايديلمش اولان برحاكم عليهنده مجازات انضباطيه تعقيباتى يابيلا بيلير و بوحالده مسائل مستأخره ومتقدمه ادعاسى سرد ايديله‌مز . كذا مرورزمانه اوغرامش اولان افعال وجرائمدن دولايى دخى برحاكم حقنده مجازات انضباطيه ترتيب اولونابيلير وبونده‌ده مرور زمان ادعاسى مسموع اولامز . حتى عفو عمومى ايله ساقط اولان برجرمدن دولايى مجازات انضباطيه ترتيب اولونابيله‌جكى كبى عليهنده اقامه اولونان حقوق عموميه وشخصيه دعوالرندن برائت ايده‌ن برحاكم حقنده‌دخى مجازات انضباطيه تعقيباتنه مانع بوقدر . كذلك مجازات انضباطيه كرك قانوناً جرم عدايديله‌ن خصوصاتدن و كرك اساس اعتباريله جرائمدن غيرى وفقط حاكمك حيات خصوصيه‌سنده ناموسنه وشرف وحيثيتنه سكته ويره‌بيله‌جك هردرلو حركاتدن ووظائف مسلكيه‌يه عدم رعايتدن دولايى دخى ترتيب اولونابيلير .

حاكملر حقنده بوفقره‌نك أك مهم مثالنى نمايش وتنقيدات سياسيه‌ده بولونمق حركتى تشكيل ايده‌ر .

فرانسه‌ده بوكون انضباط حكام حقنده مرعى ٣٠ نيسان ١٨٨٣ تاريخلى قانون موجبنجه انضباط حكام اوچ مختلف مرجع طرفندن اجرا وتطبيق اولونور .

برنجيسى : محكمهٔ تميز رئيس اوّلى محكمهٔ استيناف رئيس اوّللرى ومحاكم ابتدائيه رئيس اوّللرى ؛

ايكنجيسى : عدليه ناظرى ؛

اوچنجيسى : مجلس كبير حكام نامى ويريله‌ن محكمهٔ تميز هيئت عموميه‌سى.

١ — محكمهٔ تميز رئيس اوليله محاكم استينافيه رئيس اوللرى وبدايت محكمه‌لرى برنجى رئيسلرى تحت اداره‌لرنده بولونان محاكم اعضاسنك نابجا هردرلو حال وحركتلرى حقنده كرك رأساً كرك مدعىٔ عمومينك طلبيله اعضاى مومى اليهمه تعديل واصلاح حال وحركت ضمننده اخطارنامه‌لر كوندره‌بيليرلر. اخطارنامه مؤداسنه توفيق حركت ايديله‌ديكى تقديرده كيفيت، اخطارنامه‌يى كونده‌رن رئيس طرفندن مجلس كبير حكامه توديع اولونور.

٢ — عدليه ناظرى هرصنف حكام حقنده حق نظارته مالكدر. شوصلاحيته بناءً اويغونسز هرهانكى

برحركتدن دولاى حضورينه جلب ايله ايضاحات ايستهيه‌بيلير . ولزوم كورورسه او حاكمك اعضاسندن بولوندوغى محكمه رئيسى اولى واسطه‌سيله كنديسنه بر تكديرنامه كونده‌ريرو اوچنجى درجه‌ده دخى حاكم مخطئى مجلس كبير حكامه توديع ايده‌ر .

٣ — مجلس كبير حكام اوچ صورتله ايشه وضع يد ايده‌بيلير :

اولاً ، برحاكم ويا برمحكمه هيئتنك اويغونسز حركاتى وقوعنده اوحاكم ويا هيئتك عدليه ناظرى طرفندن مجلس كبير حكامه توديعى ؛ ثانياً ، بر حاكمك قباحت درجه‌سنده اولسه بيله بر مجازاته محكوميتى ؛ ثالثاً ، بر حاكم حقنده اعضاسندن بولوندوغى محكمه رئيسندن بر اخطارنامه آلدينى حالده اصلاح حال ايتمه‌سى .

مجلس كبير حكامك بو دائره‌ده وضع يد و ايشه مباشرتنه واسطه هر تقديرده عدليه ناظريدر . ومجلس مذكورده مدعىٔ عموميلك وظيفه‌سنى باش مدعىٔ عمومى ايفا ايده‌ر ؛ محاكمه خفياً اجرا اولونور وتحت محاكمه‌ده اولان حاكمك استماعى مجبوريدر .

محاكمه‌ده حكامك قناعت وجدانيه‌سنى تأمينه كافل هردرلو تحقيقات اجراسى جائز وحتى اعضادن برينك تحقيقات جليه وخفيه اجراسى ضمننده مستنطق مخصوص تعيينى‌ده ممكندر .

مجلس كبير حكام قصورك درجه‌سنه كوره اوچ نوع مجازات تعيين ايده‌بيلير . توبيخ ، تكدير ، موقتاً معزوليت . تكدير جزاسى ، رأساً بر آيلق معاشك قطعى‌ده مستلزمدر .

موقتاً معزوليت حالنده معاشدن محروميت معزوليتك دوامى مدتجه‌در صادر اولان حكملر مجلسك قرار وآرزوسنه و ايجاب حال ومصلحته كوره غزته‌لرله اعلان دخى اولونابيلير . مقررات مذكوره عليهنده هيچ بر طريق قانونى موجود دكلدر . أك اوفاق حاكمدن محكمهٔ تميز رئيس اولنه وارنجه‌يه قدر بوتون حكامك منفرداً وهيئات حاكمه‌نك مجتمعاً وظائف وعهود مسلكيه‌يه عدم مراعاتلرندن ناشى محاكمه ومجازاتلرى ايشته « Conseil superieur de la magistrature » دنيله‌ن مجلس كبير حكامه مودوعدر .

❁

الحاق اراضينك تأثيرات قانونيه‌سى .

الحاقدن مقدمكى جرائمك اصول تعقيب ومحاكمه‌سى — الحاق تاريخندن اقدم حكومت جديده اراضيسنه التجا ايده‌ن اشخاص مظنونه ايله محكوم به حقنده‌كى معاملهٔ قانونيه — قطعى ، غيرقطعى اعلاماتك الحاقدن صوكرا صورت اجرا وتنفيذى — حكومت جديده محاكمنجه معاملهٔ تصديقيه وتسجيليه لزومى نه كبى اعلاماته راجعدر ؟ — الحاقدن مؤخر تاريخله حكومت سابقه محاكمنه مراجعت اولونابيله‌ن احوال — ايكى حكومتك قانونلرنده‌كى مجازاتك تخالف جرمك قانون اخيره كوره افعال ممنوعه‌دن معدود بولونمامى حالنده نه صورتله حركت اولوناجغى — مرور زمان حقنده هانكى قانون احكامنه توفيق معامله اولونمق ايجاب ايدر — بو بابده معاهدات احكامنك تأثيراتى .

بر حكومتك اجزاى ممالكندن اولان اراضيدن بر قسمنك ديكر بر دولته انتقال ايتمسى اراضىٔ مذكوره‌ده ساكن اهالينك وضعيت حقوقيه وقانونيه‌لرنجه ايقاع تأثيردن خالى اولاماز . فى الحقيقه كيفيت الحاق بر دولتك اراضىٔ متروكه اوزرنده‌كى حقوق حكمرانيسنه خاتمه چكمن احوالدن اولمقله برابر حاكميت داخليه‌نك اوصاف اساسيه‌سندن اولان صلاحيت تشريعيه ووظيفهٔ قضائيه اوصاف سائرهٔ حاكميت كبى حكومت

جديده‌يه انتقال ايدر ؛ برحكومتك اجزاى ممالكندن اولان اراضيسنه وضع يد ايده‌ن حكومت اراضىٔ ملحقه داخلنده تقرير آسايش وتوزيع عدالت قضيه‌سنجه حكومت سابقه‌نك حائز اولدوغى حقوق وصلاحيتى استخلاف ايتمكله قالمايوب عين زمانده ترك اراضى ايده‌ن دولتك زمان حاكميتنه عائد وآسايش محلى‌يى مخل اولارق ايقاع اولونان افعال وجرائمدن دولايى‌ده حكومت جديده‌نك بعض قواعد مؤسسهٔ دوليه‌يه تبعاً اجراى تعقيبات وانفاذ مجازات ايده‌بيلمسى صلاحيتى عامه‌جه مسلّمدر .

ايضاحدن مستغنى اولدوغى وجهله دولت جديده‌نك اولجه مباشرت اولونان تعقيباتى اكمال ويا انتاج ايديله‌ن دعاوى حقنده‌كى اعلاماتى انفاذ ايتمسى كيفيتنده حاكميت دوليه‌يه منافى برحال موجود اولدوغى كبى دولت متبوعه‌سى قوانينه توفيقاً دوچار تعقيبات ومحكوم ايديله‌ن اشخاصك دولت جديده مأمورينى طرفندن تعقيب وتجزيه اولونمالرى خصوصى‌ده امر الحاقك ماقبله « retroactjvité » تشميلى معناسنى مفيد اولمايوب بلكه جرائمك تعقيبى ومجازاتك انفاذى امرنده ايكى حاكميتك امتزاج واتحادندن وبرينك ديكرينى استخلافدن غيرى بر وضعيت حقوقيه توليد ايتمش اولماز ... مع هذا هر برى بللى باشلى ومستقل ايكى حكومتك صلاحيت قضائيه‌لرينك تلاقيكاهى اولان شو نقطه‌ده بالخاصه حكومت لاحقه‌نك حاكميت داخليه‌سنى اخلال ايتمكسزين قوانين سابقه ومقررات متخذه‌يه درجهٔ مراعاتى حقنده بين الدول مؤسس ومقرر بعض قواعد حقوقيه موجوددر ... اراضىٔ ملحقه داخلنده ايقاع جرم ايده‌رك دولت جديده‌نك اراضىٔ قديمه‌سنى التجا ايده‌ن اشخاصك بالاخره كيفيت الحاقك وقوعى اوزرينه تعقيب ايديلوب ايديله‌ميه‌جكى مسأله‌سى مختلف فيه اولوب بو بابده حاكم اولان فكر ، فرارى و غائب اولان شخصك مصونيت مطلقه‌يى حائز اولامايا جغى مركزنده‌در . زيرا حق دخالت « droit d'asile » ازمنهٔ سابقه‌ده‌كى شكلى وماهيت وماهيت شخصيه‌سيله زمانمزده جارى اولمايوب اشخاص مظنونه‌نك اعاده اولونمالرى اولبابده بر مقاولهٔ دوليه موجود اولمامسى حالنه مقصوردر .

تعبير آخرله ملتجينك اعاده‌سى مسأله‌سى حقوق افراده تعلق ايتمكدن زياده حكومتلرك حيثيت واستقلالرينه مربوط و مضاف مواددندر . بناءً عليه دولت جديده تابعيتنه راضى اولان مظنون ويا محكومك ايقاع جرم ايتديكى اراضىٔ ملحقه‌ده اولدوغى كبى مملكتك اقسام سائره‌سنده‌ده تعقيب اولونابيلمسى ايجاب ايتمكده ايسه‌ده اختلاف واقع دولت جديده‌نك اراضىٔ قديمه‌سنده بولونان ملتجينك اراضىٔ متروكه‌ده‌كى جرمندن طولايى مملكتك هر طرفنده دوچار تعقيبات ايديلوب ايديله‌ميه‌جكى نقطه‌سنده اولوب يوقسه اصل ايقاع جرم ايتديكى محلك الحاقى اوزرينه محل مذكور محكمه‌لرينك او يولده‌كى صلاحيتلرى جاى تردد دكلدر .

مقررات صادره‌نك تنفيذى — اراضى الحاقدن متولد مسائل ميانده مقررات صادره‌نك انفاذ واجراسى مسأله‌سى بالخاصه مهمدر . بر ولايت غائب ايده‌ن حكومت او ولايت محاكمنسه قارشى اجنبى موقعنده‌در . بو اعتبارله آتى‌يه مضاف اولارق اصدار ايتدكلرى قرارلرك اجراسى بر حكومت جديده حكامى طرفندن تصديق اولونمالرينه وابسته‌در . امر الحاقدن مقدم صادر اولان احكامك اجراسنجه الحاقك ماقبله تشميلى جائز اولمادينى خصوصنى پيش نظر اعتناده بولوندورمق ايجاب ايده‌ر . بر دعواده اعلام استحصال ايده‌ن طرف اعلام مذكورك اكتساب قطعيت ايتمسى الحاق تاريخندن مقدم ايسه اونك

اراضیٔ متروکه‌ده اجراسنی طلبه حق قازانمشدر . آرتق بو تاریخدن صوکرا الحاق کیفیتنك حیلولتی اعلام صادرك اراضیٔ متروکه‌ده و حکومت سابقه‌نك بقیهٔ ممالکنده بلا تصدیق اجراسنی ایجاب ایدر . بالعکس قرار مذکورك حکومت جدیده عندنده مقبولیت و نافذیتی کندی محاکمی طرفندن تصدیق اولونماسنه متوقفدر . زیرا ، یوم الحاقده اکتساب قطعیت ایدمن بو قبیل قرارلر حکومت جدیده نظرنده اجنبی محاکمندن صادر اولمش اعلامات حکم و قوتنده‌در . . و محکوم علیهك قانون جدیده توفیقاً معاملهٔ تصدیقیه‌نك اجراسنی و اوندن متولد بالجمله منافعك استحصالنی امید ایتمسی طبیعیدر . حکومت جدیده محاکمندن صادر اولوب الحاق وقوعندن اوّل اکتساب قطعیت ایدمن مقرراتك اراضیٔ ملحقه داخلنده اجراسی لازم کلدیکی احوالده دخی عینی صورتله معامله اولونماسی لزومی یوقاریده ذکر اولونان قاعده‌نك ایجاباتندن ایسه‌ده برمملکتك محاکمندن معطی قرارلرك ینه عینی مملکت مأمورینی طرفندن معاملهٔ تصدیقیه‌یه (exequatur) ، تابع اولماسی تجویز ایدیله‌مز . زیرا، معاملهٔ تصدیقیه‌نك حکمت وضعی آنجق اجنبی مقرراتنه مقصوردر . بناءً علیه تطبیقاتده بو قبیل مقرراتك بلا تصدیق اجراسی (exécution de plano) جهتنه کیدیلمکده‌در .

ایمدی الحاقدن مقدم صادر اولان قرارلر او زمانه قدر اکتساب قطعیت ایتمه‌مش اولدوغی تقدیرده بو بابده ایکی احتمال نظره آلینیر :

اولا : تاریخ الحاقه قادار مافوق محاکمه مراجعت ایدیله‌مش اولدوغی تقدیرده حکومت جدیده‌نك محاکمی طرفندن اکمال ماده اولونمق ایجاب ایدر . و بو صورتله صادر اولاجق قرار معاملهٔ تصدیقیه‌یه حاجت اولمقسزین مملکتك هرطرفنده واجب الانفاذ اولور . . ثانیاً: الحاقدن مقدم مافوق محکمه‌یه مراجعت واقع اولوب بو تقدیره کوره‌ده یا اراضیٔ مشترکه داخلنده یاخود حکومت سابقه ممالکنده واقع محاکمدن برینه مراجعت ایدیلمشدر، شق اوله کوره لاحق اولاجق قرار حکومت جدیده‌نك کافهٔ ممالکنده بلا قید و شرط انفاذ اولونور . شق ثانی‌یه کوره‌ده استحصال اولوناجق اعلامك بلا تصدیق اجراسی جهتنه کیدیله‌مز .

الحاقدن صوکرا حکومت عتیقه محاکمنده طرق فوق العاده‌یه توسل اولونماز ایسه‌ده الحاقدن مقدم طرق قانونیهٔ فوق العاده‌یه مراجعت وقوعی حالنده نتیجه‌سنه انتظار اقتضا ایده‌ر .

طرق قانونیه‌یه مراجعت خصوصنده هر ایکی مملکت قانونلرنده‌کی اصول ومراسم مختلف و مثلا مدت وشرائط استیناف وتمیز باشقه قواعده تابع اولورسه قواعد اصولیه خصوصنده قانون جدیده تبعیت وخصوصات سائره حقنده‌ده قوانین عتیقه‌یه رعایت اولونور . زیرا اشخاص مظنونه‌نك فلان ویا فلان اصول ویا مراسم ایله استیناف وتمیز دعوا خصوصنده حق مکتسبلری یوقدر .

حکومت سابقه قانونلرینه توفیقاً صادر اولان قرارلرك حکومت جدیده قوانینینه مغایرتی حالنده اجراسی لازم کلوب کلمه‌یه‌جکی مسأله‌سی مختلف فیهدر . بو بابده مواد حقوقیه ایله مواد جزئیه‌یه متعلق مقرراتی تفریق اقتضا ایدر .

اولا : مواد حقوقیه‌ده صادر اولان اعلامات قطعیه‌یه مستند لایتغیر حقوقك مصونیتی رأینده بولونانلر

حکومت جدیده‌نك بالجمله حقوق ووظائفیله برابر حکومت عتیقه‌یی استخلاف ایتدیکی نظریه‌سنی مدافعه‌ایدرلر .

مخالف رأیده بولونانلره کوره سکنهٔ محلیه امر الحاق اوزرینه حکومت جدیده‌نك قوانیننه تابعدر . و بوآندن اعتباراً قوانین جدیده اساساتنه و آسایش عامه „ ordre public “ ملاحظاتنه مخالف معاملاتدن ممنوعدر . حکومت جدیده آداب واخلاق عمومیه‌یه مغایر عد ایتدیکی اساسلری قبول و ترویج ایتمکله کندی حیثیتنی رخنه‌دار ایدر .

مع هذا رأی ثانی‌یه تمسك اولونمق ایسته‌نیلدیکی تقدیرده حکومت جدیده‌نك قوانین عمومیه‌سنه مغایر اولارق صادر اولان مقرراتی ابطال ایتمکله اکتفا اولونامیه‌رق بلکه ماضیده مقررات مذکوره‌نك نتایج دورا دورینی بیله ازاله ایتمك لازم کله‌جکنی پیش تأمله آلمق اصول مذکورك محاذیرینی آکلامق ایچون کافیدر .

ثانیاً؛ مواد جزائیه‌ده ایسه حال برعکسدر . مواد جرمیه‌یه متعلق مقرراتك اجراسی اوّل امرده افعال محکوم بهانك دولت جدیده قوانیننجه مستلزم مجازات افعال ممنوعه‌دن اولدقلرینك تبین ایتمسنه وابسته‌در . فی الحقیقه قوانین جزائیه‌نك کافه‌سنده جرم لفظنك مدلولی عینی صورت ومعناده تجلی ایتمز . بعض مملکتلرده آداب و آسایش عمومی‌یه مغایر عد اولونان خصوصات دیکر مملکتلر قوانیننجه افعال ممنوعه عدادینه ادخال ایدیله‌مشدر . بو اعتبارله حکومت لاحقه قوانین محلیه‌سنجه جرمدن معدود اولمامقله برابر مقدما بر دولت اجنبیه قانونیله جز الاندیریلان افعال مرتکبلرینی کندی قانونی نامنه تعقیب وتجزیه ایتمسی متصور اولامیه‌جغی کبی اجنبی دولتك قوانینی انفاذ ایتمك صورتیله موادمحکوم بهانك اجراسی‌ده موضوع بحث اولاماز . محاکم اجنبیه‌دن صادر اولان اعلامات قطعیه‌ده تجربه ایدیله‌ن جرائم هر ایکی دولت قانوننده افعال ممنوعه‌دن عدی لازم کلمه‌سی حالنده‌ده جرمك اسباب مشدّده ویا مخففه‌سی نقاط نظرندن قوانین مختلفه بیننده مباینت کلیّه موجود اولابیلیر . اشته خصوصات سالفه نظره آلنمق شرطیله دولت جدیده طرفندن انفاذی لازم کله‌ن اعلامات قطعیه‌نك شرائط مبحوثه‌یی جامع اولوب اولمادیغنك تدقیقی خلافی تقدیرنده فسخیله اصلاحی و نهایت حکمدار جدید نامنه قابلیت اجرائیه احراز ایتملری امرنده مقرارت صادرهٔ مذکوره‌نك دولت لاحقه محاکمی طرفندن تصدیق وتسجیلی اصول وتعاملی بین الدوّل جاری اولا کلکده اولوب بناءً علیه مواد جزائیه‌ده براجنبی دولت محاکمنه معطی قرارلر ماهیتنده اولان اعلامات قطعیه‌نك آنفاً مذکور مراسم وقواعد دائره‌سنده حکومت جدیده استیناف محاکمنجه تدقیق وتسجیل اولونمق لزومی قابلیت اجرائیه احراز ایتملرینك شرط اولی‌در . مواد حقوقیه‌یه دائر صادر اولان اعلامات قطعیه‌نك یالکز حکمدار جدید نامنه اجراسیله اکتفا الونوب ثانیاً تدقیق وتسجیل معامله‌سنه تابع بولوندورلماز .

اسباب مشدّده میانده أك چوق خاطره تبادر ایده‌نی تکرر مسأله‌سیدر . عجبا امر الحاقدن مقدم ارتکاب جرم ایده‌ن شخصك فعل جرمك الحاقی اوزرینه ایکنجی دفعا ایقاع ایده‌جکی جرمدن دولایی حکومت جدیده قانونلرنجه مکرر عدی جائز اولورمی ؟ بو بابده تردده محل یوق . . زیرا بو بابده هر ایکی حاکمك مستقلاً ومتناظراً صلاحیتی موضوع بحث اولمایوب بلکه الحاق نتیجه‌سنده وقوعه کله‌ن خلفیت دولاییسیله عینی حاکمیتك بالاستقلال اجرای فعالیتندن باشقه برحال موجود ده‌کیلدر .

هر حالده قوانين سابقه‌نك مرعيتى قبول اولوندوغى تقديرده بيله بو بابده تكرر احكامنك جريانى ايچون سابقاً ابقا اولونان فعل ايله اخيراً ارتكاب ايديلەن فعل بيننده شرائط تكررك موجودى آرانمق اقتضا ايدر .

مجازات محكوم بهايه كلنجه بو بابده محكوم عليه ايچون اخف اولان قانونده‌كى جزا تطبيق اولونور . فعل مدعابه هرايكى مملكت قانوننده جرم عداولونمقله برابر برنده‌كى جزانك عينى ديكرنده موجوداولماديغى تقديرده حكومت لاحقه قانوننده تأثيراتى اعتباريله اقرب اولان جزا انفاذ ايديلير .

الحاق زماننده جريان ايتمكده اولان مرور زمانلرك قطعى ويا تعديلى حقنده قوانين جديدهٔ محله احكامنه تبعيت اولونمقله برابر تاريخ مذكوره قدر قانون عتيقه توفيقاً حصوله كلەن مرور زمانلره‌ده مراعات ايديلمك اصول وقواعد مرعيه‌دندر. ايضاحات مسروده ايكى مملكت آراسنده ترك اراضى مقاوله‌سى موجود اولماديغى ويا تعاطى اولونان معاهده‌يه بو بابده صراحت درج ايديلمديكى فرضيه‌سنه مستندر . اكثر احواله ترك والحاق اراضى برمقاوله‌يه مربوط اولدوغى گيبى تعاطى اولونان مقاوله‌ده‌ده هرايكى مملكت قوانينك اراضىٔ متروكه‌ده حصهٔ فعاليتلرى مصرح بولونور .

مثلا ١٨٧١ فرانقفورت مقاوله‌نامه‌سنك اوچنجى ماده‌سنده ١٨٧١ سنه‌سى مايسنك يكرميسنه قدر آلزاس لوره‌ن محاكمندن صادر اولان مقرراتك وجوب انفاذى قبول وتاريخ مذكورده درجهٔ اخيره‌ده اولمايارق ويريلەن قرارلردن دولاى فرانسه‌نك مافوق محاكمنه مراجعت صلاحيتى تسليم ايديلمشدر . بو حال تاريخ الحاقه‌قادار حكومت سابقه محاكمنه وقوع بولمايان مراجعتك دولت جديده قوانينه تبعاً محاكم محليه‌جه اجراسى حقنده‌كى تصريحاتمزه بر استثنا تشكيل ايتمكده‌در . استثناى مذكور مقدما تكون ايده‌ن مسائلك تقديرنجه عينى مملكت حاكملرينك دها زياده وقوف ومعلومات صاحبى اولاجقلرى ملاحظه‌سنه مستندر . فى الحقيقه اختلافات واقعه‌نك أى صورت حللرى اولجه دعوايه باقان محكمه‌نك منسوب اولدوغى مملكت حكامى طرفندن دولت متبوعه‌لرى قوانينه توفيقاً سهولتله احضار اولونابيلير .

قانون جزامزك ادوار تكاملى

مقدمه

مقدمه تحرير مقاله‌ده استهداف اولونان نقطه . تنظيماتدن صوكرا نشر اولونان برنجى قانون جزا . محتوى اولدوغى فصول ومواد . جرائم وجزالرى. مقايسات ومطالعات. قانونك وضع وتنظيمنده‌كى اسباب وعوامل قانونك نتايج وتأثيراتى. قانونك متنى .

قوانين جزائيه دخى بالجمله حادثات اجتماعيه‌نك تابع اولدوغى قانون تكامله تبعيتدن قورتولامامشدر ، محيطك عناصر اساسيه‌سى وبالخاصه عادات ، اخلاق ، تشكيلات ، ترقيات فكريه وعلميه ـ ديكر قوانين حقنده اولدوغى گيبى ـ قوانين جزائيه اوزرنده تأثير تنى كوسترمكدن خالى قالمامشدر .

حقوق جزانك اعصار مديده‌دنبرى كچيرديكى تحولات ، ملل واقدام مختلفه‌نك افكار وحسياتنك انضمام وتلاحقى ايله آلديغى اشكال انقلابات بر چوق عالم ومتخصصلرك تدقيقاتنه اساس اتخاذ ايديلمش وبو يولده مهم اثرلر وجوده كتيرلمشدر .

بو ساحهٔ مساعى پك واسع اولوب همان تاريخ بشريتى احتوا ايده‌ر . ونتايج تدقيقاتك معكسى اولان آثار دخى او نسبتده اولمق لازم كلير . مقاله‌مزك حدود تدقيقنى بوقدر توسيع موافق وبلكه‌ده مفيد اولامازدى . بز كندى قانونمزى ، كندى احكام جزائيه‌مزى بو نقطهٔ نظردن تدقيق ايتدكدن ، اونك طريق تكاملنى تعقيب أيله‌دكدن صوكرا حال حاضرده‌كى احتياجاتمزى تأمل ايتمك ، نواقص قانونيه‌مزى تحرى واراءه أيله‌مك ايسته‌يورز .

قوانين وتشكيلات عدليه‌مزك اصلاحنه چاليشلان شوصيراده بوكا احتياج قطعى واردر دنيله‌بيلير. چونكه ماضى ايله حال وضوح تام ايله كوروله‌جك اولورسه استقبال ايچون وضع اولوناجق اساسات صاغلام زمينلره قونلمش اولور، او اساسلره استناد ايده‌جك بناى قانونى برقاچ كون ظرفنده تعديل وتبديل بليه‌سنه دوچار اولان موضوعات قانونيه‌نك حالنه بكزه‌مكدن قورتولور .

قانون جزامزك صفحات اوليه‌سنى تحرى خصوصنده برمبدأ تعيين ايتمك لازم كليوردى؛ بونك ايچون كلخانه خط همايونيله [١] كشاد اولونان دور تجددى مبدأ اتخاذ ايتمكى موافق بولدق. او دورك كشاديله تعقيبنه ابتدار اولونان بعض پرنسيبلرك تطبيقاتجه حصوله كتيرديكى نتايج آيريجه محتاج تدقيق وتتبع مسائلدندر. يالكز شوراسى‌ده امور مسلمه‌دندركه باشليجه قانونلرمزك خطوط اصليه‌سى آنجق اوتاريخدن صوكرا چيزلمش و ـ زمان زمان توقف ويا ترقى‌يه اوغرامق اوزره ـ تدريجى برتكامله تابع اولمشدر .

ايشته او تاريخدن اعتباراً قوانين جزائيه‌مزك صفحات ترقيسنى ـ بينلرنده‌كى انسجام وارتباطه خلل كتيريلمكسزين ـ پيش تدقيق وتتبعه آلدقدن ومقالات آتيه‌ده تحولات وتبدلات واقعه‌نك اسباب وعواملى

[١] ٢٦ شعبان ١٢٥٥

امكان دائره‌سنده تصوير وارائه ايتدكدن صوكرا بوسلسلهٔ تكاملك زمانمزه واحوال حاضرهٔ اجتماعيه‌مزه كوره اكمالى لازم كلهن جهاتى حقنده‌كى مطالعاتمزى درميان ايده‌جكز.

شوراسنى‌ده عرض ايتمك لازمدركه علوم وفنونك اوج بالاى كماله يوكسلديكى شوعصر ترقيده بالطبع ماضى‌يه ركز انظار ايدوب قالمق قصد ونيتنده بولونمايورز. مقصد اصلى ماضى‌يه شويله‌جه برنظر عطف ايتدكدن صوكرا حاله وبالخاصه استقباله باقمقدر.

مختلف تاريخلرده بعض موادى تعديل ويكيدن بعض مواد علاوه ايديلك صورتيله اليوم موقع مرعيتده بولونان قانون جزا بيان ايتديكمز دورتجددن صوكرا اوچنجى دفعه اولارق نشر ايديله‌ن جزا قانونيدر.

برنجى قانون جزا غره ربيع الاول ١٢٥٦، ايكنجيسى اون ايكى سنه قدر برفاصله ايله ١٥ ربيع الاخر ١٢٦٧ واوچنجيسى‌ده ٢٨ ذى الحجه ١٢٧٤ تاريخنده نشر واعلان اولونمشدر.

برنجى قانونه جزامز

بيك ايكى يوز أللى آلتى تاريخنده وضع ونشر اولونان برنجى قانون جزا برمقدمه‌يى واون اوچ فصل ايله برخاتمه‌يى احتوا ايتمكده‌در.

مقدمه‌ده امنيت مال وجان ومحفوظيت عرض وناموس قواعد اساسيه‌سندن وهركسك نظرشرع وقانونده مساواتندن بحث اولوندقدن صوكرا محتوى اولدوغى اون اوچ فصلده بروجه آتى جرملرك جزالرى تعداد اولونمشدر:

		حاوى اولدوغى ماده
برنجى فصل	قتل واعدام	٤
ايكنجى »	ساعى الفساد اولانلر	٤
اوچنجى »	حقارت، اطالهٔ لسان، ضرب	٥
دردنجى »	محفوظيت ملك ومال قاعده‌سنه مخالفت	٢
بشنجى »	رشوت	٧
آلتنجى »	ارتكاب واختلاس	٣
يدنجى »	اموال دولتك ضياعنه سببيت	٤
سكزنجى »	مأمورين حكومتك يكديكرى امورينه مداخله ايتمسى	٢
طقوزنجى »	ويركوسنى تأديه‌دن امتناع ومأمورين حكومته مخالفت ويا اونلرى ضرب وجرح	٣
اونجى »	تشهير سلاح وجرح	٢
اون برنجى »	شقاوت	٣
اون ايكنجى »	آمرينه اطاعت ووظيفه‌سندن خارج امورهٔ تصدى	٢
اون اوچنجى »	اوامر وتعليمات حكومته عدم رعايت	١
	مجموع مواد	٤٢

خاتمهٔ قانونده دخى حكم قانونك بلا استثنا تطبيق ايديله‌جكى وحقوق مشتركه اقتضاسنجه بالجمله افراد ناسك جرائم واقعه‌يى تحقيق وتحرى‌يه وقانون حكمنك عدم اجراسى تقديرنده حكومته اخبار كيفيتله احقاق حق اولونماسنى استدعايه حق اولدوغى بيان اولونمشدر.

شوقدرجق ايضاحاتدن‌ده آكلاشيلير كه بو قانون ابتدائى بر شكلده پك بسيط بر ذهنيت محصوليدر. قواعد حاضرهٔ جزائيه‌نك روحى بوقانونه نفوذ وحلول ايتمه‌مشدر. جرائمك ومجازاتك انواعه تقسيمى وهر نوعى حقنده‌كى احكام قانونيه‌نك وصور تطبيقيه‌نك توضيحى، مدار عفو ويا معذرت اولاجق اصولك تصريحى دوشونلمه‌مش، بيكلرجه جرائم بو قانونك دائرهٔ تهديدندن خارج قالمشدر. حتى قلبزنلك، ساخته‌كارلق، قونداقجيلق يالان شاهدلكى، يالان يره يمين، افلاس، دولانديريجيلق، امنيتى سوء استعمال كبى جرملر جزاسز براقيلمشدر.

قانون مذكورك محتوى اولدوغى جرائم ومجازات شونلردر:

قصداً قتل — قصاص شرعى

قولاً سعى بالفساد — بر سنه‌دن بش سنه‌يه قدر [كورك]

فعلاً » » — [اعدام] مؤبداً كوركه تجويلى ارادهٔ پادشاهى‌يه منوطدر.

حقارت واطالهٔ لسان — بش كوندن يكرمى بش كونه قدر [حبس] ياخود [تكدير وتوبيخ]

ضرب — اون بش كوندن اوچ آيه قدر [حبس]

غيرك مالنى ضبط ومصادره — مأمورين حقنده [مأموريتدن طرد] افراد حقنده بر سنه [نفى]

رشوت — [مأموريتدن طرد] ايله برابر اوچ سنه [كورك] افراد حقنده بعدما خدمت دولتده قوللانلمامق اوزره اوچ سنه [كورك]

ارتكاب واختلاس — [مأموريتدن طرد] ايله برابر اوچ سنه [كورك]

ويركوبى تأديه‌دن امتناع — [حبس]

ضابطه مأمورلرينك دعوتنه بلا معذرت عدم اجابت — اون كوندن قرق كونه قدر [حبس]

مأمورين ضابطه‌يه سلاح چكمك — ايكى سنه [كورك]

» » » بوشالتمق — اوچ » [»]

» » يى جرح — بش » [»]

» » » ايله وفاتنه سببيت — قصاص

تشهير سلاح — بر سنه [كورك]

سلاح بوشالتمق — ايكى » »

جرح — اوچ » »

جرحدن متأثراً وفاته سبيت — قصاص .
شقاوت —
شقاوت ايدنلرك آدم اتلاف ايتدكلرينه يقين حاصل اولورسه اون يدى سنه [كورك]
« « « « ايتدكلرى ثابت اولورسه قصاص

قانونده جزانك قاچ نوع اولدوغى وهر برينك نه‌صورتله تطبيق وتنفيذ ايديله‌جكى كوسترلمه‌مش ايسه‌ده شوجزالر تلخيص ايديلنجه كورولیوركه قانون ؛ (قصاص) ، (اعدام) ، (كورك) ، (نفى) ، (حبس) ، (مأموريتدن طرد) ، (تكدير وتوبيخ) جزالرينى قبول ووضع ايتمشدر .

كورك جزاسنك مؤبد اولابيله‌جكى ايكنجى فصلك ايكنجى ماده‌سندن آكلاشلمقده‌در . وموقت كورك جزاسنك حد اصغريسى شمديكى كيبى اوچ سنه اولمايوب بر سنه ، حد اعظميسى‌ده اون برنجى فصلك ايكنجى ماده‌سندن آكلاشلديغنه كوره اون سنه‌در . نفى جزاسنك مدتى بر سنه‌دن عبارتدر . (دردنجى فصل . ماده : ٢) حبسك حد اصغريسى بش كون ، حد اعظميسى اوچ آى اولدوغى آكلاشيليور . (اوچنجى فصل . ماده : ١ ، ٥) .

قانون بعض جرائمده‌ده مجازاتك انواعنى تعيين ايتديكى حالده مقدارينى تصريح ايتمه‌مشدر . ازجمله ويركوسنى وقت وزمانيله ويرمكده مخالفت ايده‌نلرك حبس ايديله‌جكى كوسترلمش ايكن مقدار حبس تعيين اولونمامشدر . (طقوزنجى فصل . ماده : ١)

بعض افعال دخى قانوناً منع وزجر اولونوب فقط جزاسى توضيح ايديلمه‌مشدر . مثلا مأمورين حكومتك يكديكرينك امورينه مداخله ايتمسى قطعياً منع ايديلمش ايسه‌ده بعدالمحاكمه جرمى ثابت اولانلرك تأديبنه باقيله‌جغى بيان اولونارق جزانك نه‌دن عبارت اولدوغى كوسترلمه‌مشدر .

١٢٥٦ تاريخلى قانونه جزانك وضع وتنظيمنده‌كى اسباب وعوامل وتأثيرات ونتايجى

مبادئ ظهورنده عدل ورأفت واحكام شرعيه‌يه كماليله رعايت كيبى رفاه ملك وملته ، تعالئ قدر دولته سبب اولاجق قواعد اصليه‌يى كنديسنه شعار اتخاذ ايتمش اولان حكومت عثمانيه بومسلك مستقيمه سلوك اثرى اولمق اوزره آز برزمانده جهانك پك مهم وواسع الكالرينى ضميمهٔ ممالك ايتمش ، قوت ومكنتى حد كماله واصل اولمش ايكن صوكرالرى اسباب متنوعه‌يه مبنى امر اداره‌ده هركونه يولسزلقلر تحدث ايتمكه ، شرع ونظامك تجويز وحقانيت ، عدالت فكرلرينك قبول ايتمه‌جكى اجراآت ومعاملات وقوعه كتيرلمكه باشلامشدر . قتل نفوس حلال مثابه‌سنه كتيرلمش ، افراد ناسك ده‌گيل ، بيكلرجه رجال دولتك حقلرنده برحكم صدور ايتمكسزين ، كنديلرينه برسؤال وجواب واقع اولمقسزين قتل واعدامى ومالرينك خط ومصادره‌سى عادت حالنه كلمش ايدى . رشوت دخى عادتا مباح درجه‌سنده كورولوردى ، تقريباً برعصر مقدم يعنى مجدد اوّل دولت اطلاقنه سزا اولان جنتمكان سلطان خان ثالث حضرتلرينك عهد سلطنتلرندنبرى تدريجاً

انكشاف وانتباهه كلمه‌ن افكار عموميه بوحالرك دوامنه قائل اولامايوردى . اصلاح حال دولته چاره‌لر آرانيليور وبونك ايچون مجادله‌لر ايديليوردى . سنه‌لرجه امتداد ايده‌ن بومجادلاتدن صوكرا بعض قواعد اساسيه وضع ايتمش ايدى كه بونلرده :

اولا ، امنيت جان .
ثانيا ، محفوظيت عرض وناموس .
ثالثا ، محفوظيت مال

اساسلرينه تعلق ايتمكده ايدى . فقط وضع اولونان برقواعد نه‌قدر معقول ومشروع اولسه ، نه‌قدر حسن نيتله تطبيق ايدلسه بر قوهٔ تأييديه‌سى اولمادقجه مرعيتنك تأمينى قابل اولامازدى . ايشته ١٢٥٦ تاريخلى قانون جزا او وقت افكار عامه‌نك طلب والتزام ايتديكى تأمينات حقوقيه‌يى — جزاتهديدى آلتنده — تأييد وتوثيق مقصديله ترتيب وتنظيم اولونمشدر .

مع‌هذا اولجه‌ده بالمناسبه بيان اولوندوغى وجهله بوقانون پك نقصان ، پك ابتدائى بر قانون ايدى وبويله اولمسى‌ده طبيعى ايدى . چونكه افكار حقوقيه‌نك ترقيسى آنجق تكامل محصوليدر . وقانونلرك برمملكتك ، بر ملتك حال ومزاجى ، تشكيلات وتأسيساتى ايله آهنكدار اولماسى ضروريدر . شو اعتبار ايله‌دركه هنوز تشكيلات عدليه‌اجرا ايدلمه‌مش ، افكار عموميه لزومى درجه‌سنده تنوراتيمه‌مش اولدوغى اوصره‌ده هرجهتده مكمل بر قانون جرا ترتيب وتنظيم ايديله‌مزدى . زمامداران امور طرفندن آرانيلان جهت آنجق اووقت بنيهٔ اجتماعيه‌ده كورولەن بعض امراض وضيحه‌يى تداوى ايتمك ايدى كه بومقصد قانونك نشر وتطبيقيله تماميله حصوله كلمش واوزماندن اعتباراً شونك بونك سياسةً قتل واعدامى ومضايقهٔ خزينه‌يى دفع ايچون متمولان مملكتك اموال واملاكنك ضبط ومصادره‌سى كيبى احوال سيئه اورته‌دن قالقمشدر . بناءً عليه شكل ترتيبى اعتباريله ناقص كورولەن بو قانون تأثيرات ونتايجى اعتباريله شايان تجيل عد اولونماغه سزادر . قانونك آرزو ايديلەن تكملنه كلجه بونى زمان واحوال ومؤسسات اجتماعيه‌نك سيرطبيعيسى وجوده كتيره‌بيليردى . نه‌كيم‌ده اويله اولمشدر . ١٢٥٦ تاريخلى برنجى قانون جزا ١٢٦٧ تاريخنده بعض علاوات وتعديلات ايله اصلاح ايدلمك ايسته‌نلش و ١٢٧٤ تاريخنده‌ده اسكيلرينه نسبةً مهما امكن منتظم دينيله‌جك بر قانون وجوده كتيرلمشدر .

١٢٦٧ و ١٢٧٤ تاريخلى قانونلرك صورت وضع وتنظيمندن ومختلف تاريخلرده آلديغى اشكال وصفحات ايله اسباب وعواملندن مقالات آتيه‌ده بحث ايدلمك اوزره شمديلك بو مقاله‌مزه زمين اتخاذ اولونان ١٢٥٦ تاريخلى قانون جزانك متنى بروجه آتى عيناً درج اولونور :

« مقدمه »

بياض اوزرينه شرفصدور بيوريلوب كچن اللى‌بش سنه‌سى شعبان شريفنك يكرمى آلتنجى كونى كلخانه‌ده

قرائت اولنان خط همايون معدلتمقرون حضرت شاهانه موجبنجه كافهٔ دولت عليه بلا استثناء امنيت جان ومال ومحفوظيت عرض وناموس حقوق مفروضه‌سنه از سرنو نائل اولمش وبر مقتضاى حريت شرعيه حضور شرع و قانونده ومواد حقوقيه‌ده هركسك يكسان وسيان اولمسى امور طبيعيه‌دن بولنمش اولمغله بعد ازين هركس كندو حقوقنى بيلوب اندن واز كچمامك وديكر بريسى كندو حقوقنه تسلط ايده‌جك اولور ايسه انك دفعنى دعوايه مقتدر اولمق و قوانين مؤسسه‌يه مخالف حركت ايدنلر هركيم وقنغى رتبه‌ده اولور ايسه اولسون حقلرنده مجازات مقرره اجرا اولنمق اوزره با ارادهٔ سنيه ترتيب اولنان جزا قانوننامه‌سيدر :

« اولنكى فصل »

برنجى ماده : بلا استثناء تبعهٔ دولت عليه‌دن اولانلرك متبوع شرعيسى اولان پادشاهنه اهانت ودولت عليه عليهنه ايقاظ فتنه‌يه جسارت وقتل نفسه جرأت مثللو بر حركت صريحه‌سى وقوعبولوبده شرعا وقانوناً وعلنا وتحقيقات‌لازمه وتدقيقات‌مقتضيه ايله كراراً ومرارا دعواسى كوريله‌رك بلاغرض حنجه‌سى بعدالثبوت حكم ترتب ايتمكسزين خفى وجلى وقتيلا وتسميما وكرك هردرلو صور ممكنه ايله هيچ كيمسه‌نك جانه قصد اولنمامسنه طرف اشرف حضرت شاهانه‌دن عهد ومثباق بيورلمش اولديغندن دولت عليه مأمورلرندن وعلى‌الاطلاق سائر اشخاصدن هيچ كيمسه ديكر بريسنك جانه قصد ايده‌ميه‌جكنه بناءً فرضا وزرادن بريسى طرفندن بر چوبانك بيله جانه قصد وقوعنده اول وزيرك حقنده دخى قصاص شرعى اجرا اولنه .

ايكنجى ماده : الحاصل اشبو قتل نفس ماده‌سنده بيوك وكچوك مساوى طوتيله .

اوچنجى ماده : بو مقوله قتل ماده‌لرى درسعادتده اولورايسه مطلقا حضور فتوا پناهيده كوريله‌رك تواترا ثابت اولوب شاهدلرى دخى كمال دقت‌ايله تزكيه برله حقيقت حال تحقق ايتمدكجه وبعده خاكپاى همايونه عرض ايله فرمان عالى صادر اولمدقجه اجراسى جائز اولميه .

دردنجى ماده : طشره‌لرده دخى وقوعبولدقده مملكت مجلسى مشورتنده معرفت شرعله شرائط محرره‌يه تطبيقاً دعواسى كوريلوب بعده اعلام شرعيسى ومجلس مضبطه‌سى درسعادته بالارسال طرف فتواپناهى‌يه تقديم ايله تصديق اولنوب آندن صكره دخى كذلك خاكپاى همايونه عرض ايله فرمان عالى كوندرلمدكجه اجرا اولنميه .

« ايكنجى فصل »

برنجى ماده : ساعى بالفساد اولنلر ايكى‌صورتدن خالى اولميوب بريسى قولاً وديكرى فعلاً اوله‌جغندن مثلا بر آدم ديكر بر آدمى وياخود بر طاقم آدملرى دولت عليه‌يه وقوانين ونظاماته مغاير حركاته ترغيب واديسنده فسادلى سوزلر سويليه‌جك اولور ايسه بر سنه‌دن بش سنه‌يه قدر فسادينك درجه‌سنه كوره وضع كورك اولنه .

ايكنجى ماده : فعلاً اولديغى حالده يعنى بر كمسنه‌يى ويا بر طاقم آدملرى بغى وعصيانه دعوت ايتمك وانلره اسلحه وباروت ويرمك كبى شيلره تصدى ايده‌جك اولديغى تقديرده بو مقوله‌لرك جنحه‌سى پك‌عظيم اوله‌جغندن قتل واعدام قلنه شوقدركه بو مقوله سياسةً قتل اولنه‌جقلرك اعدامنه حكم اولندقدن صكره طرف اشرف حضرت پادشاهى‌يه عرض واستيذان اولندقده صاحب جنحه‌نك قتله بدل‌مؤبداً كوركه وضعى ارادهٔ مراحمعادهٔ جناب شاهانه‌يه مفوض اوله .

اوچنجى‌ماده : بومثللوفسادلى‌قولى وفعلى‌يه جسارت ايدنلردرسعادتده اولدقلرى‌حالده دعوالرينك رؤيتى وتواتراً اثباتى مطلقا مجلس احكام عدليه‌يه مخصوص ومنحصر بولنه .

دردنجى ماده : طشره‌لرده وقوعبولديغى تقديرده دخى اول امرده مملكت مجلسنده كوريلوب بعده مجلس مضبطه‌سيله برابر اول آدم واقتضا ايدن شاهدلر درسعادته جلب ايله كذلك مجلس احكام عدليه‌ده تكرار دعواسى كوريله .

« اوچنجى فصل »

برنجى‌ماده : عرض وناموس دخى كشينك جانى كبى عزيز ومحترم اوله‌رق محافظه ووقايه‌سى مقتضاى حميت ومبتغاى انسانيتدن اولوب فرضا بر آدمك اعتبارينه طوقينه‌جق سوزسويلمك وبر آدمى دوكمك وبر شخصه سوكمك آنك ناموسنى هتك ايتمك ديمك اولديغندن وبوندن بويله ضابطان عسكريه وتفرات وقواص وسائر امورضبطيه وربطيه مأمورلرى خود بخود كيمسه‌يى دوكه‌ميوب وكيمسه‌يه بدلقردى‌سويليه‌ميوب فقط انلرك مأموريتلرى زوقاقلرده غوغا ونزاع وقوعنده وبعض ارباب تهمتك ظهورنده طوتوب هيچ برشى باپمقسزين طوغريجه اقتضا ايدن ضابطه محلنه كوتوروب تسليم‌ايتمكدن عبارت اوله‌جغندن فيمابعد كرك امور ضبطيه وربطيه‌يه مأمور اولان‌عساكروقواصلردن وعلى‌الاطلاق هرقنغى رتبه وصنفدن اولور ايسه اولسون هركيم بر غيريسنه سوكه‌جك واعتبارينه طوقونور برسوز سويليه‌جك اولور ايسه فرضا بوكيفيت درسعادتده وقوعبولوبده بوكا متجاسر اولان‌دخى يادولت‌عليه‌نك اصحاب‌مراتبندن وياخود علمادن اولور ايسه دعواسى مطلقا مجلس احكام عدليه‌ده كوريله‌رك جنحه‌سنك جسامتنه ودرجه‌سنه كوره ضابطى طرفنده بش‌كوندن بكرمى بش‌كونه قدر محبوس اوله وجنحه‌سى‌غايت خفيف اولدغى تبين ايتديكى تقديرده مجلسجه كندوسنى تكدير وتوبيخ ايله اكتفا اولنه .

ايكنجى‌ماده : اصحاب مراتب وعلمادن بريله ضابطان عسكريه‌دن برى بيننده بومثللو برشى وقوعنده دعواسى كذلك مجلس احكام عدليه‌ده كوريلوب ضابطان عسكريه‌دن اولان شخصك عسكرى‌قانوننامه‌سى اقتضاسنجه تأديبى اجرا اولنمق‌ايچون باب سرعسكرى‌يه وخاصه وبحريه طاقمندن اولدقلرى‌حالده دخى كذلك محللرينه حواله قلنه .

اوچنجى‌ماده : اصحاب مراتبدن اولميانلردن برينك يعنى هرقنغى‌صنفدن اولور ايسه اولسون‌عوام‌ناسك

بومقوله دعواسی ونزاعی ظهورنده محلی ضابطی طرفندن طوتیله‌رق اول محلده بولنان محکمه‌ده دعواسی رؤیت واثبات اولندقدن صکره هرقنغی طرفه منسوب ایسه زیرده کوستریله‌جك تأدیبنك اجراسی ایچون اعلام شرعیسیله برابر اورایه کوندریله وبو طاقدن نفرات عسکریه نك وعسکردن معدود اولان قواص طاقمنك تأدیبات ایجابیه‌سی عسکری قانوننامه‌سنه تطبیقا اجرا اولنه‌جغندن انلردن ماعداسنك برمنوال محرر سوکمك وناموس واعتباره طوقنور برسوز سویلمك مثللو حرکاته تصدیسی تقدیرنده کذلك قباحتی خفیفجه اولور ایسه تکدیر وتوبیخ ایله اکتفا اولنوب آغرجه اولدیغی صورتده بش کوندن یکرمی بش کونه قدر حبس ایتدیریله .

دردنجی ماده : طشره مملکتلرده بو مثللو ماده لر وقوعنده دعوالری بهمه حال مجلس مشورتده رؤیت اولنه‌رق تأدیبلری ضابطی معرفتیله اجرا قلنه .

بشنجی ماده : کذلك هرقنغی صنفدن اولور ایسه اولسون برکیمسه دیکر برکیمسه‌یه ال قالدیروب دوکه‌جك ویاخود بر آلت ایله ضرب ایده‌جك اولور ایسه برمنوال محرر اقتضا ایدن محلده دعواسی کورلدکدن صکره قباحتنك درجه‌سنه کوره اون بش کوندن اوچ آیه قدر حبس اولنه وبوماده‌لره قوری افترا ایله حکم اولنمیوب تحقیق وتدقیقنه باقیله‌رق مفترینك افتراسی تبین ایتدکده مفتری بولنان شخصی دخی تأدیباً بش کوندن قرق بش کونه قدر محبوس اوله .

«درنجی فصل»

برنجی ماده : طرف دولت علیه‌دن کیمسه‌نك مال واملاکنه وضع ید اولنمیه‌جغنه جانب معالیمناقب حضرت شاهانه‌دن کذلك عهد ومیثاق بیورلمش اولدیغندن بیوك وکوچك برکیمسه دیکر بریسنك مالی واملاکنه بغیر حق تعرض وتسلط ومداخله ایتمك ویاخود جبراً الق ویا صاتدیرمق ایچون بالذات ویاخود بالواسطه اجبار ایلمك مثللو شیلر وجها من الوجوه جائز اولمیه .

ایکنجی ماده : بعد ازین بو مثللو مادهٔ ممنوعه ومکروهه‌یه جسارت ایدن اولور ایسه فرضا برینك مال واملاکنه تسلطی وقوعنده منع ودفع اولنوب شاید بر تقریب ایله ضبط ایتمش بولنور ایسه مضبوط اولان مال واملاك موجود ایسه عیناً دکل ایسه ثمناً صاحب اولنه رد ایتدیرلدکدن بشقه اول شخصك خلاف قانون حرکتنه جسارتنه بناءً ارباب مناصب ومأموریندن ایسه خدمتندن طرد واخراج اولنوب بو طاقدن اولمدیغی حالده مملکتدن آخر محله بر سنه طورمق اوزره نفی وتغریب قلنه .

«بشنجی فصل»

برنجی ماده : چونکه کافهٔ علما ووکلا ووزرا وامرای عسکریه ورجال وسائر مأمورین دولت علیه وافراد عساکر والحاصل قنغی صنف وملتدن اولور ایسه اولسون مجموع مستخدمین مقدار کفایه معاش

وماهیه‌لر ایله موظف اولدقلرندن ارتق ارتشایه وارتشادن معدود هدایا اخذینه هیچ محل قالمامش اولمغله نهایت بو فعل مکروهه جسارت اولنه‌میه .

ایکنجی ماده : اکرچه جسارت ایدن اولور ایسه الدیغی رشوت بیت المال‌ه تسلیم اولنمق اوزره مرتشی بولنان آدم دخی ارباب مناصب ومأموریتدن بولندیغی حالده بعد ازین مناصب ومأموریت دولت علیه‌ده قوللانلمامق اوزره بولندیغی خدمتدن عزل واخراج ورتبه‌سندن حط وتنزیل ایله اوچ سنه مدت ایچون کورکه وضع قلنه .

اوچنجی ماده : بر کونه مأموریت وخدمت اربابندن بولنمدیغی صورتده آتیده هیچ بر مصالح دولت علیه‌ده استخدام اولنمامق اوزره کذلك اوچ سنه مدت ایچون کورکه قونیله .

دردنجی ماده : راشی اولان شخص حقنده دخی مرتشی حقنده مقرر اولان جزا ومعاملات عینیله اجرا اولنه .

بشنجی ماده : راشی اولان آدم شاید کندو امل مخصوصنی ترویج امیدیله وکندو رضاسیله ویرمیوبده مجرد مرتشینك اجبار واخافه‌سیله ویرمش ایسه اول حالده مظلوم اوله‌جغندن ویردیکی شیئك کندوسنه رد واعطا ایتدیرلمسی جائز اوله فقط اویله مجبوراً ویردیکی حالده آنی وقتیله محلنه خبر ویرمامك دخی کندویه بر نوع قباحت اوله‌جغندن عقیبنده خبر ویرمز ایسه تأدیباً بر سنه مدت ایچون مملکتندن آخر محله نفی وتغریب اولنه .

آلتنجی ماده : بعض تعاطیسی معتاد اولان هدایای رسمیه وعلنیه‌نك قبولی دخی مطلقا ارادهٔ سنیهٔ حضرت شاهانه‌یه متوقف بولنه .

یدنجی ماده : دوکونلرده وبعض جهتلرله دوستانه ومحبانه اعطاسی مسنون اولان هدایانك دخی جنس ومقداری بشقه‌جه بر قانون ایله تبیین وتحدید اولنه‌رق آنك تجاوزی بر وقتده جائز اولمیه .

«آلتنجی فصل»

برنجی ماده : دولت علیه‌نك امور مالیه‌سنده بولنانلر یعنی تحصیلات واعمالات ومصارفات خصوصلرینه مأمور اولانلر وطشره‌لرده اولان محصللر وکمرك وابنیه امناسی وآنلرك استخدام ایده‌جکی آدملر حاللو حالنجه سایهٔ دولت علیه‌ده کافهً موظف اولدقلرندن ارتق بونلر ایچون ارتکاب وسرقته قطعاً محل قالمامغله بعد ازین بو فعل مکروهدن کمالیله اتقا اولنه .

ایکنجی ماده : الحاصل طرف اشرف شاهانه‌دن کندوسنه تعیین اولنان معاشدن ماعدا هیچ بر نام ووسیله ایله بر یردن اقچه آلنمسی جائز اولمیه .

اوچنجی ماده : شاید سرقت تهمتنه جسارت ایدن اولور ایسه یعنی آزچوق بر شیئه ارتکاب ایدر ایسه هرقنغی رتبهٔ عالیه‌ده بولنور ایسه بولنسون علناً محاکمه اولنه‌رق جنحه‌سی ثابت اولدقدن صکره فقط اموال مسروقه یدندن نزع واسترداد ونقد موجودی اولمدیغی حالده یالکز ولمقدار شی اموال واملاکندن

استيفا ايله كندوسى فيما بعد مصالح دولت عليه‌ده استخدام اولنمامق شرطيله رتبه‌سندن حط وتنزيل اولنه‌رق اوچ سنه مدت ايچون كوركه وضع قلنه .

«برنجى فصل»

برنجى ماده : بوندن بويله تحصيلات واعلامات ومصارفات مأمورلرى ماه‌بماه رؤيت اولنان حساب عاديلرندن بشقه‌سنه‌ده بركره دخى محاسبه‌لرى حسابه مأمور اوله‌جق اقلام معرفتيله يكان يكان رؤيت واستكناه اولندقدن صكره دفترلرينى مجلس احكام عدليه‌يه عرض ايتمكه مجبور وهر براخذ واعطالرندن طولايى مجلسجه مسئول اولنه‌جقلرندن مقبوضات ومدفوعاتندن برشى چالدرمش ايسه مال مسروق سرقت ايدن آدمدن استرداد اولنه‌رق تأيى سرقت جزاسنه تطبيقاً اجرا قلنه واصل مأمورلر اولان ذات دخى بوقضيه‌يه واقف اولدقدن صكره اغماض ومساعده ايتمش ايسه عزل ايله تأديب اولنه .

ايكنجى ماده : برمأمور ايجاب ايتميه‌جك شيئه ومحله اقچه اعطاسيله مال ميرى‌يى اتلاف ايتمش ايسه واعمال اولنان مهمات وسائر اشيا ارائه اولنه‌جق نمونه‌يه توافق ايتمزسه تبين ايده‌جك تلف وضرر مأمورينه تضمين ايتديريله .

اوچنجى ماده : چونكه هربرمأمور مقبوضات ومدفوعاتندن طولايى مجلسجه مسئول وضررينه ضامن اوله‌جغندن استخدام ايده‌جكلرى آدملرك كندو عندلرنده معتمد ومؤتمن اولمسى لازم كله‌جكنه بناءً بعدازين اول مقوله خدمتلرده هيچ برطرفك خاطرى ايچون آدم استخدامى جائز اولميه .

دردنجى ماده : بومسئوليت ماده‌سى يالكز مقبوضات ومدفوعاته منحصر اولميوب چونكه مجلس احكام عدليه جميع قوانين مؤسسه‌نك ونظامات موضوعه‌نك حامئ قويسى اوله‌جغندن مجموع علما ووكلا وكافهٔ مأمورين ومستخدمين امور مأموره‌لرينه دائر هربرافعال وحركاتلرندن طولايى مجلسجه مسئول اوله‌رق فرضا بريسنه مصلحت مأموره‌سنده تكاسلنه دائر برشى عزو اولنوبده تبرئهٔ ذمته مقتدر اوله‌مادينى واكثريت آرانك عليهنده بولنديغى حالده اول مأمور درحال منصبندن استعفايه مجبور اوله .

«سكزنجى فصل»

برنجى ماده : هربرمملكتده حكومت اوچ نوع اولوب بريسى حكام افنديلركه امور شرعيه وقانونيه‌نك امين وحافظلريدر وبرى مشيران وامراى عسكريه‌دركه مملكتلرك اسايش واستراحتى ووقايهٔ نظامات موضوعه‌سى آنلرك عهدلرينه محول ومفوضدر واوچنجيسى امور ماليه‌يه مأمور محصللردركه اموال مرتبهٔ دولت عليه‌نك تحصيل واستيفاسى ووقت وزمانيله بوطرفه اسراسى بونلرك مصالح مخصوصه‌سندندر بونلرك

مصالح واقعه‌يى بينلرنده وبولندقلرى مملكتك مجلسنده تفاوت مراتبه باقلميه‌رق غرضسزجه وقرانداشجه مذاكره وايجابنه كوره بربرلرينه معاونت ايتملرى اقتضاى مأموريتلرندن ايسه‌ده برينك خبرى اولمقسزين آنك امورينه ديكرينك مداخله ايتمسى قطعاً جائز اولميه .

ايكنجى ماده : شايد مداخله‌دن وجهات سائره‌دن طولايى بينلرنده منافسه ظهوريله اشتكا واقع اولور ايسه تحقيقات لازمه وتدقيقات مقتضيه ايله بعدالمحاكمه تهمت وقباحت هرقنغى طرفده تحقق ايدر ايسه انك تأديبنه باقيله .

«طقوزنجى فصل»

برنجى ماده ؛ قوانين جديده اقتضاسنجه هركس على‌السويه امتيازات طبيعيه وحقوق‌مفروضه‌سنه‌نائل اولمش ايسه‌ده جمله‌سى امراولى‌الامره واحكام شرعيه وقانونيه‌يه اطاعت وانقياد ايله مأمور ومجبور اوله‌رق عكسنه حركتى تقديرنده‌مسئول ومعاتب اوله‌جغندن از جمله بيوك وكوچك هركس قوت ماليه‌وكميت املاكنه كوره تعين اولنه‌جق ويركوسنى وقت‌وزمانيله ويرمسى فريضهٔ ذمتى اولمله بو خصوصده مخالفتى وقوعنده اخذ وحبس ايله اجبار اولنه .

ايكنجى‌ماده : ضابطه طرفندن لمصلحته استيلوبده عذر حقيقيسى اولمقسزين كلز ايسه لاجل‌التأديب اون كوندن قرق كونه قدر حبس قلنه وضابطه طرفندن كيده‌جك آدمه مخالفت كوسترنلر حقنده معاملهٔ جبريه اجراسى جائز اوله .

اوچنجى ماده : امور ضبطيه وربطيه مأمورلرينه قارشو دوروب سلاح چكمك مثللو حالات رديه‌يه جسارت ايدنلر مقيداً درسعاته كتوريلوب ايكى سنه وسلاح بوشالتمش اولديغى حالده ولو راست كلامش اولسه بيله اوچ سنه وكرك قورشون وسائر آلت جارحه ايله مجروح ايتمش اولديغى صورتده دخى التيامنه قدر مصارفى اندن النوب كندوسى بش سنه مدت ايچون وضع كورك اولنه ومجروح اولان آدم جريحاً وفات ايتديكى حالده ارتقى‌ماده قتل مسئله‌سنه انتقال ايتمش اوله‌جغندن فصل اولده مندرج اولان احكام قصاصيه‌يه تطبيقاً اجراسى لازم كلور .

«اونجى فصل»

برنجى ماده : على‌الاطلاق ناسدن بريسى ديكرينه سلاح چكديكى حالده بر سنه وسلاح بوشالتمش ايكى سنه ومجروح ايلمش اولديغى صورتده كذلك التيامنه قدر مصارفى آلنمق اوزره اوچ سنه مدت ايچون كوركه وضع اولنه .

ايكنجى ماده : جرحدن متأثراً وفات وقوعنده كذلك مادهٔ قصاصيه اجرا قلنمق ايجاب ايدر .

«اوچنجی فصل»

برنجی ماده : بعض یوللرده قطاع طریق اولنلر اکر اتلاف نفس بشریه ایتمیه‌رك فقط آدم صویمق فضیحه‌سنه جسارت ایتمشلر ایسه یدی سنه مدت ایچون کورکه وضع اولنه .

ایکنجی ماده : بو مقوله‌لرك آدم اتلاف ایتدکلرینه جزم ویقین حاصل اولدیغی حالده اون سنه ایچون کورکه قونیله .

اوچنجی ماده : آدم تلف ایتدکلری حالده بالتحقیق ثابت اولدقدن صکره مسئلهٔ قصاصیه اجرا قلنه .

«اوچنجی فصل»

برنجی ماده : بوندن بویله هر کس حضور شرع وقانونده یکسان وسیان اوله‌جق ایسه‌ده هربر صنفك ضابط ورؤساسنه اطاعت وانقیاد وهر حالده اصول ادبیه‌یه رعایت ایتملری ووظیفه‌سندن خارج شیئلره تصدی ایتماملری لازمه‌دن اولمغله بوکا مخالف حرکتده بولنانلرك جنحه‌سنه کوره تکدیر وتربیه‌لری اجرا اولنه .

ایکنجی ماده : شوقدرکه بعدالمحاکمه ثابت اولمینجه هیچ کیمسه‌نك بلاموجب حبس وتأدیب ونفی قطعاً جائز اولمیه

«اوچنجی فصل»

طشره‌لرده بولنان محصللره باب عالیدن وحکام افندیلره طرف فتواپناهیدن وامور ضبطیه وربطیه مأمورلرینه دخی جانب سرعسکریدن تعلیمنامه‌لر ویرلمش اولدیغندن انلره مخالف حرکتده بولنانلر اشبو جزا قانوننامه‌سنده مندرج اولان تهمت وقباحتلرك برنده بولنمش اوله‌جغنه بناءً مجازات مقرره‌سنك اجراسنده دقیقه فوت اولنمیه .

«خاتمه»

مواد مشروحهٔ قانونیه ومجازات مقررهٔ دولت علیه‌نك مراتب عدیده ومتفاوته‌سنده بولنانلر واهل اسلام وملل سائره‌دن اولنلر حقلرنده بلا استثناء ولاغرض اجرا اولنمق اوزره قرارکیر اولمش اولمغله اشبو قوانین مؤسسه یالکز دولت علیه مأمورلرینك نظارت ودقتلرینه منحصر اولمیه‌رق حقوق مشترکه اقتضاسنجه بالجمله افراد ناسك دخی نظارت عمومیه‌سی تحتنده بولنوب بومادەلری تحقیق وتجسس وتحری‌یه وعدم اجراسی تقدیرنده کیفیتی طرف دولت علیه‌یه اخبار ایله احقاق حق اولنمسنی استدعایه هرکسك حقی اوله وبوندن بویله دخی ینه مجلسجه بالمطالعه بعض مواد مقتضیه علاوه‌سی جائز کوریله .

اشبو جزا قانوننامهٔ همایونی تمهیر ایدن وکلای فخام وعلمای عظام حضراتیله اعضای مجلس احکام عدلیه وسائر بعض ذوات کرامك اسامیسیدر .

قپودان دریا دولتلو سرعسکر عساکر منتظمه دولتلو ذات حضرت شیخ‌الاسلامی ذات حضرت صدراعظمی
سعیدپاشا حضرتلری خلیل رفعت پاشا حضرتلری (مکی زاده) (خسرو پاشا)
رئیس مجلس دولتلو تجارت ناظری دولتلو امور خارجیه ناظری دولتلو مشیر عساکر خاصهٔ شاهانه دولتلو
رؤف پاشا حضرتلری فتحی پاشا حضرتلری مصطفی رشید پاشا حضرتلری رضا پاشا حضرتلری
مجلس احکام عدلیه‌یه مأمور عطوفتلو صدور عظامدن ومجلس مذکور اعضاسندن سماحتلو
حسیب پاشا حضرتلری عبدالقادر بك افندی حضرتلری
ینه صدوردن ومجلس مذکور اعضاسندن سماحتلو ینه صدوردن ومجلس مذکور اعضاسندن سماحتلو
عبدالقادر بك افندی حضرتلری عارف حکمت بك افندی حضرتلری
ینه صدور واعضادن سماحتلو ینه صدوردن مجلس امور نافعه مفتیسی سماحتلو صدارت عظمی مستشاری سعادتلو
محمد اسعد افندی حضرتلری محمد رافع افندی حضرتلری سعید محب افندی حضرتلری
مالیه ناظری سعادتلو دفتردار سابق سعادتلو ضربخانهٔ عامره ناظری کتخدای مهد علیای سلطنت سعادتلو
صائب افندی حضرتلری موسی صفوتی افندی حضرتلری زیور افندی حضرتلری طاهر بك افندی حضرتلری
دعاوی ناظری سعادتلو فریقان کرامدن سینوب محافظی سعادتلو مهمات حربیه ناظری سعادتلو
نجیب افندی حضرتلری حسین پاشا حضرتلری عارف بك افندی حضرتلری
اوقاف همایون ناظری سعادتلو عساکر منتظمه مستشاری سعادتلو نظارت امور خارجیه مستشاری
شوقی افندی حضرتلری ادهم بك افندی حضرتلری رفعت بك افندی حضرتلری
بحریه مستشاری سعادتلو تجارت مستشاری سعادتلو اعضادن سعادتلو اعضادن سعادتلو اعضادن عزتلو
مظلوم بك افندی حضرتلری انور افندی حضرتلری ادهم افندی حضرتلری نافع افندی حضرتلری فائق افندی
اعضادن عزتلو اعضادن عزتلو اعضادن عزتلو تشریفاتی عزتلو بکلکجی وکیلی عزتلو
رئیف افندی عاطف بك افندی عاکف افندی سعید بك افندی ممتاز افندی
مدیر دیوان همایون عزتلو مکتوبی عزتلو دخلیه کاتبی عزتلو خارجیه کاتبی عزتلو
نعمان ماهر بك افندی زهدی بك افندی شهاب افندی شوکت بك افندی
دیوان همایون ترجمانی عزتلو دعاوی نظارتی معاون اولی عزتلو کاتب مجلس عزتلو کاتب ثانی مجلس عزتلو
عالی افندی اسماعیل افندی ناصر افندی محسن افندی
آمدی خلفاسندن ینه خلفای مومی‌الیهمدن
توفیق بك افندی مصطفی سامی افندی

غرهٔ را سنه ١٣٥٦

تدقیقات احصائیه

« دوائر استنطاقیه »

۱۳۲۶ سنه‌سی ظرفنده بالعموم دوائر استنطاقیه‌جه اجرا قیلنان معاملات دخی جدول آتیده خلاصةً کوسترلمشدر :

۱۳۲۵ سنه‌سندن مدور مواد	۱۳۲۶ سنه‌سنده کلان مواد	یکون	رؤیت اولونان	۱۳۲۷ سنه‌سنه دور ایدیلان	رؤیت ایدیلان مواد حقنده‌کی نتایج تحقیقات					
					مواد جنائیه‌دن اولوب استیناف مدعی عمومیلکنه ارسالنه قرار ویریلان	جنحه وقباحت درجه‌سنده اولدوغنه قرار ویریلان مواد	منع محاکمه‌سنه قرار ویریلان مواد	وظیفه خارجنده اولوب عامهٔ اولیات محلنه ارسال ایدیلان	مواد متفرقه	یکون
۶۳,۹۰۸	۱۳۱,۴۷۸	۱۹۵,۳۸۶	۱۳۲,۵۳۷	۶۲,۸۷۹	۱۴,۷۸۰	۷۱,۹۰۷	۳۶,۵۴۳	۵,۷۶۰	۳,۵۱۷	۱۳۲,۵۰۷

بالاده‌کی جدولك مطالعه‌سندن آکلاشیلاجغی وجهله ۱۳۲۶ سنه‌سی ظرفنده عموم استنطاق دائره‌لرینه سنهٔ سابقه‌دن دور ایدیله‌ن مواد ایله برابر سنه‌سی ظرفنده ورود ایده‌ن اوراق جزائیه‌نك یکونی (۱۹۵,۳۸۶) عددینه بالغ اولمش وبوندن (۱۳۲,۵۰۷) عددی یعنی یوزده آلتمش سکزی (٪۶۸) ی ـ تفصیلاتی جدول مذکورك خانهٔ مخصوصلرنده و عائد اولدقلری ولایت اعتباریله مرتب جدوللرنده کوسترلدیکی وجهله ـ رؤیت اولونوب باقی (۶۲,۸۷۹) عددی یعنی یوزده اوتوز ایکیسی (٪۳۲) دخی اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سنه دور ایدیلمشدر .

هیئت اتهامیه

هیئت اتهامیه‌لرك معاملاتی جدول آتیده خلاصةً کوسترلمشدر :

۱۳۲۵ سنه‌سندن مدور مواد	۱۳۲۶ سنه‌سنده کلان مواد	یکون	جنایتدن معدود اولدوغنه قرار ویریلان مواد	قباحت وجنحه‌دن معدود اولدوغنه قرار ویریلان مواد	اکمال نواقصه قرار ویریلان مواد	منع محاکمه قراری ویریلان مواد	۱۳۲۷ سنه‌سنه دور ایدیلان مواد	اتهامنه قرار ویریلان اشخاص	فعللری جنه وقباحت درجه‌سنده کورولان اشخاص	اوراقك مستنتق مخصوصه تودیعنه قرار ویریلان اشخاص	منع محاکمه‌لرینه قرار ویریلان اشخاص	۱۳۲۷ سنه‌سنه دور ایدیلان شخاص
۱۷۳	۱۸,۳۶۵	۱۸,۵۳۸	۱۱,۲۷۴	۲۵۹۹	۱۳۸۵	۲۹۹۶	۲۸۴	۲۶۲۶۶	۷۴۵۱	۱۹۶۵	۸۶۸۵	۱۶۸۰

اشبو جدولده کوسترلدیکی وجهله اوچ یوز یکرمی آلتی سنه‌سی ابتداسندن انتهاسنه قدر هیئت اتهامیه‌لره رأساً ودوراً (۱۸,۵۳۸) دعوی اوراقی ورود ایده‌رك بوندن (۱۱,۲۷۴) عددینه متعلق اشخاص جنایتله اتهام ایدلمش و (۲,۵۹۹) عددینه متعلق اشخاص فعللرینك جنحه وقباحتدن معدود اولدوغنه قرار ویرلمش و(۱,۳۸۵) عدد اوراقك اکمال نواقصنه قرار ویرلدیکی گیبی (۲,۹۹۶) عددینه متعلق اشخاص حقلرنده منع محاکمه قراری اتخاذ اولونمش و(۲۸۴) عددی دخی اوچ یوز یکرمی یدی سنه دور ایدیلمشدر .

محکمهٔ تمییز

۱۳۲۶ سنه‌سی ظرفنده محکمهٔ تمییز جزا دائره‌سنه جنایته متعلق اولمق اوزره (۷۰۰۸) اعلام ورود ایدوب سنهٔ سابقه‌دن مدور (۳۳۳) اعلام ایله برابر مجموع مواد (۷,۳۴۱) عددینه بالغ اولمشدر . بوندن رؤیت اولونان (۶,۹۳۲) عددن (۳,۷۶۹) عدی یعنی یوزده اللی بشی (٪۵۵) تصدیق و(۳,۱۶۳) عددی یعنی یوزده قرق بشی (٪۴۵) ی نقض ایدلمش و(۵۰) عددی اسباب قانونیه‌دن طولایی ش مدعی عمومیلك مأموریت علیه‌سنه اعاده ایدیلوب (۳۵۹) عدوی سنهٔ آتیه‌یه دور اولنمشدر .

§ سنهٔ مذکوره ظرفنده استدعا دائره‌سنه ورود ایدن (۳,۹۹۲) اعلام ایله سنهٔ سابقه‌دن مدور (۱۲۷) اعلامك یکونی (۳,۸۱۹) عددینه بالغ اولوب بوندن رؤیت اولنان (۳,۴۲۳) عدددن (۱,۵۹۴) ی یعنی یوزده قرق یدیسی (٪۴۷) ی تصدیق و (۱,۸۲۹) ی یعنی یوزده اللی اوچی (٪۵۳) نقض اولنمش و (۲۷۵) عددی اسباب قانونیه‌دن طولایی اعاده ایدیلوب متباقی (۱۲۱) عددی سنهٔ آتیه‌یه دور اولنمشدر .

محكمهٔ جزا واستدعا دائره‌لرينك ١٣٢٦ سنه‌سى معاملاتنى مبين خلاصه جدولى

	سنهٔ سابقه‌دن مدور	٣٢٦ سنه‌سنده وارد اولان	يكون	رؤيت ايديلان			اسباب قانونيه‌دن طولايى بلس مدعه عموميكه اعاده ايديلن	سنهٔ آتيه‌يه دور اولنان
				تصديق	نقض	يكون		
جزا دائره‌سى	٣٣٣	٧٠٠٨	٧٣٤١	٢٧٦٩	٣١٦٣	٦٩٣٢	٥٠	٣٥٩
استدعا «	١٢٧	٣١٩٢	٣٨١٩	١٥٩٤	١٨٢٩	٣٤٢٣	٢٧٥	١٢١
يكون	٤٦٠	١٠٧٠٠	١١١٦٠	٥٣٦٣	٤٩٩٢	١٠٣٢٥	٣٢٥	٤٨٠

محكمهٔ تمييز جزا واستدعا دائره‌لرينك ١٣٢٦ سنه‌سى معاملاتى ايله سنين سابقه معاملاتى بيننده برمقايسه اجراسى ايچون ١٢٩٦ و١٢٩٨ و١٣١٦ و١٣١٧ سنه‌لرينه عائددرت قطعه خلاصهٔ احصائيه زيره درج اولندى:

١٢٩٦ سنه‌سى

	سنهٔ سابقه‌دن مدور	١٢٩٦ سنه‌سنده كلن	يكون	رؤيت ايديلان	اعاده و ابطال اولنان	١٢٩٧ سنه‌سنه دور ايديلان		
جزا دائره‌سى (جنحه وقباحت) [١]	٨٣	٥٥	١٣٨	٣١	٠	١٠٧		
جزا دائره‌سى (جنايت)	١١٣٢	١٠١٨	٢١٥٠	٣٢٦	٥٥٨	١٢٦٦		
يكون	١٢١٥	١٠٧٣	٢٢٨٨	٣٥٧	٥٥٨	١٣٧٣		

[٦] ١٢٩٦، ١٢٩٨، ١٣١٦، ١٣١٧ سنه‌لرينه عائداولان اشبو خلاصهٔ احصائيه‌لرده محكمهٔ تمييز استدعا دائره‌سنك معاملاتندن بحث اولنمامسنك سببى شودر : اوتاريخلرده كرك جنايته وكرك قباحته متعلق حكملر تمييزاً جزا دائره‌سنجه تدقيق اولونوردى. استدعا دائره‌سنك وظائفى ايسه ٧ كانون ثانى ١٣٠٣ تاريخلى مادهٔ قانونيه ايجابنجه حقوق وجزا دعوالرينه متعلق عرضحاللرده موافق قانون بولنانلرينى قبول ومدت تمييزك مرورى ويا خود شرائط تمييزك نقصان ويا دعوانك قابل تمييز اولماسى جهتيله شايان قبول اولميانلرى رد ايتمك وقبول ايتديكى عرضحاللردن مرورزمان، ووظيفه وصلاحيت قرارلريله قابل تمييز اولان قرار قرينه لره ومفسوخيتى ادعا اولنان اتهام مضبطه لرينه ورسم تمغا جزاى نقدى قرارنامه لرينه دائر اولانلرى تمييزاً رؤيت ايدرك بوندن ماعدا اولان عرضحاللرى عائد اولديغى دائره‌يه كوندرمك وبرده تعيين مرجع ونقل دعوى استدعالرينه حكم ألبلكدن عبارت ايدى . بو بابده‌كى مواد قانونيه ٤ ربيع الاول ١٣٢٥ و ٤ نيسان ١٣٢٣ تاريخنده تعديل اولونارق مواد جنائيه‌يى رؤيت وحكم ايده‌ن محاكم ايله هيئت اتهاميه‌دن بومواددە متدائر اولمق اوزره صدور ايده‌ن مقررات ايله احكام قطعيه‌يى تمييزاً تدقيق وظيفه‌سى جزا دائره‌سنه ويرلمش وجنحه وقباحته دائر محاكم عائده‌سيله هيئات اتهاميه‌دن وبريله‌ن بالعموم اعلامات ومقررات عليهنده اعطا قلنان تمييز عرضحالرينك مرور مدتدن ويا شرائط قانونيه‌سنك نقصان اولمسندن ناشى شايان قبول اولميانلرينى رد ايتمك وقبول ايلدكى عرضحاللرى متعلق اولديغى جنحه وقباحت حقنده‌كى احكام ومقرراتى ورسم تمغا جزاى نقديسنه متدائر قرارنامه‌لر ايله ضابط اتهاميه‌دن طولايى ويريلن مفسوخيت ومواد جزائيه‌يه متفرع تعيين مرجع ونقل دعوى استدعالرينى تدقيق ايدرك قراره ربط ايلمك خصوصاتى استدعا دائره‌سنه تفويض اولنمش وبر اعلامده هم جنايت وهم جنحه وقباحته دائر احكام قطعيه موجود اولدوغى حالده بوقبيل اعلاماتك جنحه وقباحته متفرع جهاتنك‌ده جنايت حقنده‌كى فقرات حكميه‌سنه تبعاً جزا دائره‌سنجه تمييزاً تيقن اولونا جغى تصريح ايدلمشدر.

١٢٩٨ سنه‌سى

	سنهٔ سابقه‌دن مدور	١٢٨٨ سنه‌سنده كلن	يكون	رؤيت ايديلان	اعاده و ابطال اولنان	١٢٩٩ سنه‌سنه دور ايديلان		
جزا دائره‌سى (جنحه وقباحت)	١٩٧	٢٦١	٤٥٨	٩٧	١٥٧	٢٠٤		
جزا دائره‌سى (جنايت)	١٣٦٣	١٥٦٣	٢٩٢٦	٦٥٣	٣٨٨	١٨٨٥		
يكون	١٥٦٠	١٨٢٤	٣٣٨٤	٧٥٠	٥٤٥	٢٠٨٩		

١٣١٦ سنه‌سى

	سنهٔ سابقه‌دن مدور	١٣١٦ سنه‌سنده كلن	يكون	رؤيت ايديلان			اسباب قانونيه‌يه مبنى اعاده	١٣١٧ سنه‌سنه دور ايديلان
				تصديق	نقض	يكون		
جزا دائره‌سى (جنحه وقباحت)	١٥٩	١٤٢٣	١٥٨٢	٥٩١	٦٢١	١٢١٢	٠	٣٧٠
جزا دائره‌سى (جنايت)	١١٨٣	٣٩٨١	٥١٦٤	١٣٣٠	١٥٣٧	٢٨٦٧	٣٤	٢٢٦٣
يكون	١٣٤٢	٥٤٠٤	٦٧٤٦	١٩٢١	٢١٥٨	٤٠٧٩	٣٤	٢٦٣٣

١٣١٧ سنه‌سى

	سنهٔ سابقه‌دن مدور	١٣١٧ سنه‌سنده كلن	يكون	رؤيت ايديلان			١٣١٨ سنه‌سنه دور ايديلان	
				تصديق	نقض	يكون		
جزا دائره‌سى (جنحه وقباحت	٦٥٧	٩٨٠	١٦٣٧	٤٧٣	٥٧٩	١٠٥٢	٠٨٥	
جزا دائره‌سى ((جنايت)	٢٤٨٧	٣٨٢٣	٦٣١٠	١٩٠٠	١٦٣٦	٣٥٣٦	٢٧٧٤	
يكون	٣١٤٤	٤٨٠٣	٧٩٤٧	٢٣٧٣	٢٢١٥	٤٥٨٨	٣٣٥٩	

بالاده‌كى خلاصه لردن مستبان اولاجغى وجهله محكمهٔ تمييز دوائرينه جزايه متعلق اولمق اوزره ١٢٩٦ سنه‌سنده دوراً ورأساً كله‌ن مواد يكونى (٢,٢٨٨) عددن عبارت ايكن ١٢٩٨ سنه‌سنده (٣,٣٨٤) و١٣١٦ سنه‌سنده (٦,٧٤٦) و١٣١٧ سنه‌سنده (٧,٩٤٧) عددينه ونهايت ١٣٢٦ سنه‌سنده (١١,١٦٠) مقدارينه بالغ اولمش يعنى تقريباً اوتوزسنه ظرفنده بش مثلنه قريب برفضله حصوله كلمشدر .

متفرق مطالعه‌لر

نفوس قانونی جدیدندن متولد بعض مسائل

نفوس قانوننك تطبیقاتده تولید ایتدیکی مسائل غایت متنوعدر :

۱ — مرجع دعوا حقنده اختلافات . — قانون مذکورك ابتدای نشرنده محاکم عثمانیه مسائل مذکوره‌نك رؤیت وفصلنه صلاحیتدار مرجع قانونینك تعیینی مسأله‌سیله قارشیلاشمشدر . فی الحقیقه نفوس وقوعاتنی وقت وزمانیله اخبار ایتمه‌مك کیفیتنده ماهیت جرمیه غالب اولمامسنه بناءً بوخصوص خیلی ترددی موجب اولمش، دیکر طرفدن تصحیح سن وقیدواسم معاملاتنك حقوق محکمه‌سنجه رؤیت ایدیله‌جکی حقنده اون برنجی ماده‌سنده‌کی صراحتده بوترددلری تقویه ایتمکده بولونمشدی. نتیجه اعتباریله قباحت موادندن اولان نفوس وقوعاتنك جزا محکمه‌لرنجه رؤیت وفصلی محکمهٔ تمییزجانبندن اجتهاد ایدیله‌رك بومسأله برطرف اولمش ایسه‌ده قباحته متعلق دعاوینك رؤیت و انتاجی صلح محکمه‌سنك صلاحیتی داخلنده اولماسنه ونفوس قانوننه داخل جرائمك کافه‌سی قباحت درجه‌سنده بولونماسنه بناءً بو بابده صلح محکمه‌لرینك وظیفه‌دار اولوب اولمادیغی خصوصنده ترددحصوله کلمشدی. بو مسأله حقنده‌ده اجتهادینی تعیین وتقریر مجبوریتنده قالان محکمهٔ تمییز قانون مذکورك سکزنجی ماده‌سنده محرر سجلاتك تختیم وتصدیقنه عائد معاملاتك محاکم ابتدائیه طرفندن اجرا ایدیله‌جکی حقنده‌کی صراحته و ۱۶ نجی ماده‌سنده مدعیٔ عمومیلرك هرسنه نهایتنده سجلاتی تدقیق ایده‌جکلری زمیننده‌کی قید قانونی‌یه بالاستناد نفوسه متعلق مسائلك رؤیت وفصلی مدعیٔ عمومیلرك حضوریله بدایت محاکمی جزا دائره‌لرینه عائد مواد وخصوصاتدن اولدوغی فکرنده بولونمشدر . اجتهاد مذکورك مابه‌الاستنادی اولان آنف‌البیان مواد قانونیه‌ده اوزاق یقین بوکا دائر بر ایما غیر موجوددر . فی الحقیقه مدعیٔ عمومیلرك نفوس قیودینی تدقیق وتفتیش ایتمك صلاحیتندن مطلقا محکمه‌ده اثبات وجود ایتملری لزومی قابل استخراج اولدوغی کبی سجلاتك محاکم ابتدائیه‌جه تختیم وتصدیقی لازم کلمه‌سندن‌ده قباحتلرك مرجع رؤیتی اولان صلح محکمه‌لرندن رفع صلاحیتی مستلزم اسباب استنباط ایدیله‌مز . بنابرین سرعت رؤیت و انتاجی مقصد قانونه کوره لابد اولان مواد وخصوصات مذکوره‌نك حاکم طبیعیسنه یعنی صلح حاکملرینه اعاده‌سی موافق اولور .

۲ — نفوس وقوعاتنك مرور زمانی — نفوس قانوننه داخل موادك مرور زمانی تعیین خصوصی محاکمی اك چوق اشغال ایده‌کله‌ن مسائلدن اولوب بوجهت محکمهٔ تمییزی بیله متعدد ومتخالف قرارلره سوق ایتمشدر .

نفوس قانوننك ۱۹، ۲۶ و ۳۱ نجی ماده‌لری موجبنجه تولدات ، وفیات ومناکحاتك برمدت معینه ظرفنده جانب حکومته اخباری لازمه‌دن اولوب مدت مذکوره‌نك مرورندن صوکرا قانونده معین جزای نقدیر حکم اولونور . بو تقدیره کوره افعال مدعایهانك مرور زمانی نه‌ره‌دن اعتبار ایتمك لازم کله‌جکی محتاج

تدقیقدر . بر رأیه تولدات وفیات ومناکحاتی اخبار ایتمه‌یه‌نلرك شو حرکتی بر ماهیت استمراریه ومتمادیه‌یی حائز اولاجغنه نظراً جرم صوك فعل ایله تمام اولارق اطلاع حصوله کلدیکی تاریخدن اعتباراً مرور زمان حساب ایدلمك لازم کلیر . محکمهٔ تمییزك ایلك اجتهادی بو مرکزده‌ایدی .

شو قدر وار که جرم ماهیت متمادیه‌یی حائز اولدوغی حالده قانونده موضوع مهلك حکمت وضعی آکلاشیلاماز . واضع قانون تولدات، وفیات و مناکحاتك بر مدت معینه ظرفنده اخبارینی تأمین ایتمك امنیه‌سیله بر مهل قانونی بخش ایده‌یور . مهل قانونینك مرورنده آرتیق، قباحت فعلی موجود وتحقق ایتمش عد اولونمق ضروریدر . فعل تحقق و تکمل ایتدکدن صوکرا اطلاع امکانی اولوب اولمامسنه نظراً کندیسنه ماهیت استمراریه و متمادیه عطف و اضافه اولونمق دوغرو دکلدر . چونکه جرائمك مرور زمانی حساب خصوصنده اطلاع تاریخنك دخلی اولمادیغی کبی جنایات وجنحه‌لر ایچون دوغرو اولان بو اساسه قباحتلر حقنده اولویتله تمسك ایتمك ایجاب ایدر . فی الحقیقه قباحت موادی هیئت اجتماعیه‌یه قارشی ضرری محدود اولماسنه بناءً — حتی قباحت مرتکبنك اثر صنعی اولارق اطلاع ممکن اولامامسنه رغماً — بر سنه کذرانی حالنده مرور زمان تحقق ایده‌جکی بین المؤلفین متفق علیه مسائلدندر .

بناءً علیه اطلاع امکانی اولمامسنه کوره مسأله‌نك محاکمه‌سی و اوندن نتایج قانونیه استخراجی موافق اولماز . بو اعتبارله قباحت موادنده بر سنه مدت مروریله تعقیبات اجرا اولونامامق اساسنه نمسکله مهل معینك مروری عقیبنده تعقیب اولونمایان بو قبیل جرائمك بر سنه ختامنده مرور زمانه اوغرایه‌جغنی فرض و قبول ایتمك ایجاب ایدر . محکمهٔ تمییزك اجتهادی بو مرکزده تقرر وتأسس أیله‌مشدر . قانون مذکورك زمان انتشارندن اولکی وقوعاتك‌ده قانون مذکور احکامنه تابع اولوب اولمادیغی مسأله‌سنه کلنجه ۱۴ اغستوس ۳۳۰ تاریخلی قانونك نشرندن مقصد مملکتك نفوس عمومیه‌سنه و سکنهٔ مملکتك احوال شخصیه‌لرینه وقوف قضیه‌سی اولوب بومقصدله قانونه برمهل مناسب درج و ادخال قیلنمش اولمسنه نظراً مدت مذکوره‌نك ختامنده اخبار اولونمایان وقوعاتدن دولایی تعقیبات اجرا اولونابیلمسی لزوم وضرورتی نمایان اولور .

بناءً علیه قانونك نشرندن مقدم دوچار تعقیبات اولمادیغندن و حقلرنده مرور زمان تحققندن بحثله بو قبیل قباحت افعالنك تعقیبسز قالمامسی ایجاب ایدر . زیرا قباحت موادی قوانین ونظامات دولته مخالف حرکاتدن عبارت اولوب نفوس قانوننده مندرج اوامری اصغا ایتمه‌یه‌نلرده یکیدن بر قباحت جرمنی ایقاع أیلمش اولاجقلرندن موضوع بحث اولان فعل ثانیاً ایقاع اولونان جرمدر . ذاتاً قباحت فعللرنده اجتماع مجازات اساسی متفق علیه اولدوغی کبی برچوق فعللرك توالی وتعاقبندن عبارت قباحت موادنده هردفعه‌سی ایچون جزا تعیین اولونا بیله‌جکی مسلماتدندر . ذاتاً قباحت جزاسی غایت جزؤی اولوب بونلرك اجتماع و تکرر ایتمه‌سنده‌ده محذور اولاماز . .

بو تقدیره کوره قانونك ماقبلنه تشمیلی موضوع بحث اولمابوب بلکه قانونك نشری اوزرینه ایقاع اولونان افعالك جزالندیرلمسی مقصوددر که بونده شك و تردد یوقدر .

۳ — نفوس قانوننك سببیت ویردیکی اختلافاتدن بریسی‌ده جزای نقدی‌یی وپرمه‌ینلرك جزاسی حبسه تحویل اولونابیلمك ایچون « تأدیه‌دن امتناع » کیفیتنك لزوم ویا عدم لزومیدر. — قانون مذکورك نشری اوزرینه

نفوس مأموری طرفندن مترتب جزای نقدی طلب اولونمادیغی حالده محاکمجه جزای نقدینك حبسه تحویلی جهتنه کیدیلدیکی کثرتله کورولمکده ایدی . حال بوکه قانونده « تأدیه‌دن امتناع ایده‌نلر» عباره‌سنك مدلول صریحنه کوره مقدما سبق ایده‌جك طلبه درشی تمرد ایده‌ن اشخاص حقنده ذکر اولونان تدبیره توسل ایدیله‌جکی آکلاشیلمقده‌در. بنابرین مهل معینك انقضاسنده ادارهٔ جزای نقدینك ایفاسی طلبی سبق ایتمه‌دکجه محاکم جانبندن جزای نقدینك حبسه تحویلی یولنده متخذ قرارلرك نقضی تقرر ایده‌رك مسألهٔ مذکوره‌ده بو صورت حله اقتران ایتمشدر .

٤ . — *مدعیٔ عمومیلرك نفوس مسائلنده وضعیت قانونیه‌سی* . — نفوس قانوننك اون برنجی مادهٔ معدله‌سنده « کندی سن وقید واسمنی تصحیح ایتدیرمك ایسته‌یه‌ن شخصك وکرك دوائر متعلقه‌سنجه کوستریله‌جك لزومه بناءً مدعی عمومیلرك مراجعتی اوزرینه » دعوانك رؤیت و اعلامه ربط اولوناجغی تصریح ایدیلك صورتیله مدعیٔ عمومیلرك بوقبیل دعاویده وضعیت قانونیه‌سی تعین ایدیلمشدر. مادهٔ مذکوره صراحتنه کوره علاقه‌داران (کرك اشخاص وکرکسه دوائر متعلقه) طرفندن کوستریله‌جك لزوم اوزرینه مدعیٔ عمومیلر اقامهٔ دعوا ایله مکلف اولوب بوبابده برکونا صلاحیت تقدیریه استعمال اولونماسنه ساغ کوسته‌ریله‌مشدر. اقامه ایدیله‌جك دعواده طرفیندن معدود بولونان مدعیٔ عمومینك لاحق اولاجق قرارلره قارشی حق تمیزه مالك اولدوغی باشقه‌جه تصریح قیلنمش ایسه‌ده تمیز دعوا نتیجه‌سنده واقع اولاجق نقصك تأثیراتی احکام عمومیه‌یه تابع بولونمشدر . فی‌الحقیقه مدعیٔ عمومیلرك مواد حقوقیه‌ده مداخله ایده‌جکلری خصوصاتدن دولایی وقوعه کله‌جك استیناف و تمیز دعوانك نتیجه‌سنه علاقه‌دارانك تابع اولمادیغی وطرفینك نقضدن استفاده ایتمیه‌جکی تشکیل محاکم قانوننك یتمش ایکنجی ماده‌سی صراحتنك اقتضاسندن اولوب تصحیح سن وقید واسم حقده‌کی دعاوینك حقوق محکمه‌لرنده رؤیت وانتاجی کیفیتی مدعیٔ عمومیلرك بوقبیل مواددده حائز اولدقلری صلاحیت تمیزیه‌نك للقانون استعمال اوناجغی ذهابنی تولید ایده‌جك ماهیتده ایسه‌ده مدعیٔ عمومیلرك مواد حقوقیه‌ده مداخله‌لری ایکی درلو واقع اولوب اکثر احوالده ذاتاً اقامه ایدلمش اولان دعاویده حقوق عمومیه نامنه بیان مطالعه ودیکر بعض احواله دخی کذلك حقوق عمومیه نامنه علاقه‌دارانك وکالةً اقامهٔ دعوادر. شق ثانی‌یه کوره اولجه آخر طرفندن اقامه ایدیلمش بردعوانك وجودی شرط اولمیوب مدعیٔ عمومی سبق ایده‌جك طلب و مراجعت اوزرینه حقوق عمومیه‌یی محافظةً جهت حقوقیه‌ده دخی اقامه وتعقیب دعوا ایده‌بیلیرلر. تصحیح سن وقید اسم ومعاملاتی بوقبیل دعاویدندر. بناءً علیه مدعیٔ عمومیلر طرفین موقعنده اولوب مدعیات ومطالباتنه موافق اولمایان مقرراته قارشی عینیله اشخاص عادیه‌نك حائز اولدقلری حق استیناف وتمیزی بالاستعمال طرق مذکورهٔ قانونیه‌یه وقوع بولاجق مراجعتلری نتیجه‌سنده احکام صادره عادیاً نقض اولونور. مع‌هذا مدعیٔ عمومیلرك مطلق اولان صلاحیتلرینك استعمالی مراجعت وقوعنه تعلیق ایدلمش اولماسنه کوره طلب ودعوا سبق ایتمکسزین مأمورینك مومی‌الیهمك رأساً اقامهٔ دعوا ایده‌میه‌جکلری سیاق وسباق عباره‌دن مستدل ایسه‌ده حقیقتده مادهٔ مذکوره‌ده مدعیٔ عمومیلرك صلاحیت عامه وشامله‌سی تقیید وتحدید اولونمامش ومجرد دعوانك علاقه‌داران طرفندن تحریکی حالنده یاپیلاجق معامله‌نك تصریحیله اکتفا اولونمشدر . بو اعتبارله مدعیٔ عمومیلرك استخبار ایده‌جکلره خصوصات حقنده

طلب وقوعنه انتظار ایتمکه مجبور اولمقسزین تصحیح سن وقید و اسم دعوالرینی رأساً اقامه ایده بیلملرینی احکام عمومیه وقواعد نظریه متکفلدر [*]

مدعیٔ عمومیلر هر حالده تصحیح سن قید واسم معاملاتنده طرفیندن معدود اولاجقلرینه کوره سالف الذکر مادهٔ قانونیه‌ده « کرك اشخاص طرفندن وکرکسه دوائر متعلقه‌سنك مراجعتی اوزرینه مدعیٔ عمومیلر جانبندن اعتراض الغیر دعواسی دخی اقامه اولونا بیلیر .» یولنده وموضوع قاعده‌نك حکمت وضعی اکلاشیلمیور. زیرا مدعیٔ عمومیلك تشکیلاتی اقتضاسنجه برینك حضوریله اتخاذ اولونان قرار بالجمله مدعیٔ عمومیلك دوائرینی قید وبند ایدر . وذاتاً اعتراض الغیر طریقی آنجق بردغواده طرفیندن اولمایان اشخاصه کشاده‌در. مدعیٔ عمومینك قرار سابقده صفتی یا مدعی ویاخود مدعی علیهدر . بنابرین شو ایکی دعوانك برنده علاقه‌دار اشخاص ودوائری طرفیندن عد ایتمك ویاخود اعتراض الغیردعواسنده مدعیٔ عمومینك بیان مطالعه ضمننده مداخله‌سنی قبول ایله‌مك شقلرندن برینك اختیاری ضروریدر .

٥ — *اصول محاکمه* — تصحیح سن وقید واسم دعوالرینك مرجع محاکمه‌سی بدایت محکمه‌سی حقوق دائره‌لری اولاجغی سالف الذکر اونبرنجی مادهٔ قانونیه‌ده تصریح ایدیلش اولمقله برابر اصول محاکمه‌سی ومدت تمیز وسائر شرائط قانونیه‌سی حقنده تصریحات کافیه غیر موجوددر . بوحال محاکمده دعاویٔ مذکوره‌نك صورت انتاجی امرنده مشکلاتی موجب اولاکلمش وفقط أك جوق موجب اختلاف اولان مسأله صور ثبوتیه جهتی اولمشدر .

دعاویٔ مذکوره‌یی رؤیت ایده‌ن محاکمك اکثریسی طرفندن بدایت امرده معاینهٔ طبیه کبی اصول ووسائط ابتدائیه‌یه مراجعت ایدیلمکده، طبیبك ویره‌جکی راپور اوزرینه بنای حکم ایدیله کلمکده ایدی.. بونك اوزرینه نفوس قانوننك اون برنجی ماده‌سنه بوقبیل دعاوینك صور ثبوتیه‌سی واسباب حکمی نه‌لردن عبارت اولاجغی یولنده صراحت درجی لزومی تحقق ایتدی . صراحت مذکوره ایجابنجه تصحیح سن قید واسم دعوالری شهادات وسائر قیود ووثائق ایله اثبات اولونابیلیر . وهر صورتده ظاهر حالك دعوایی مکذب اولمامسی شرطدر . مع‌هذا محاکم بوبابده مطرد بر اصوله تبعیت ایتمه‌مشدر . بعضیسی صور ثبوتیه طلب ایتمکسزین مجرد ناصیهٔ حاله ابتناءً حکم ایدرلر ، بعضیسی‌ده شهود ووثائق سائره جلبندن صوکرا دعوانك ناصیهٔ حال ایله مکذب اولدوغندن بحثله دعوانك ردینه قرار ویررلر . بوبابده‌کی اطرادسزلقلره خاتمه چکمك اوزره محکمهٔ تمیز جانبندن ناصیهٔ حالك مبادیٔ دعواده شرائط صحتدن اولارق نظره آلنماسی لازم کله‌جکی اجتهاد ایدیله‌رك منحصراً دعوانك مسموعیتی بحثنده ناصیهٔ حال ایله استشهاد لزومی تعیین وتصریح قیلنمشدر .

فی‌الحقیقه مجله‌نك مادهٔ مخصوصه‌سی حکمنجه محسوسك خلافنه بینه اقامه‌سی جائز اولمایوب محکمه جانبندن شهود اقامه‌سنه وسائر وثائقك جلب وتدقیقنه قرار اعطاسندن وتدقیقات لازمه‌نك اکمالندن صوکرا مسأله حکم درجه‌سنه کلدیکی صیراده ناصیهٔ حالك دعوایی تکذیب ایتدیکندن بحثله رد استدعایه قرار ویرلمسنده‌کی غرابت جالب دقت اولمقدن خالی دکلدر .

بناءً عليه دعوانك شرائط صحتندن معدود اولان ناصيهٔ حالك مبادئ دعواده موضوع بحث ايديله جك مسائلدن اولماديغى بو صورتله تعين وتقرر ايتمكله خلافنه حركت ايدن محاكمك اعلاماتى نقض ايديله كلمكده ايسه‌ده بالاخره اساس مذكوره توفيق حركت ايدن محاكم عندنده مجرد ناصيهٔ حالك رد دعوا اسبابندن اولارق كثرتله استعمال ايديلديكى وبونده هيچ بر قاعده كوزه‌تلميه‌رك عندى تقديراته توسل صورتيله ضياع حقوقه ميدان ويريلديكى تظاهر ايتمكه باشلادى . مسائل مذكوره‌نك حلنجه اوته‌دنبرى علمى ومنطقى براساس تحريسندن خالى قالمايان وبو بابده‌كى اجتهادلرك مجراى قانونيسنده تأسسى امرنده خدمات بركزيده‌سى مشهود اولان باش مدعئ عموميلك دائره‌سنجه كيفيت لايق اولدوغى اهميله پيش نظره آلنمش ومحكمه‌جه دعواى مكذب بولونان ناصيهٔ حالك قيد رسمى‌يى ويا ادعاى واقعى تكذيب ايدر ماهيتده كورولديكنك اسباب موجبه‌سى كوسته‌ريله‌مكده اولماسنه كوره دعوانك محسوسك خلافنه اقامه ايديلمش اولدوغنك دلائل موضحه‌سى آرانمغه وبو واديده ذهول وتكاسلى كورولەن اعلاملرينك نقضى دائرهٔ مشار اليهاجه طلب اولونماغه باشلادى .

مؤخراً دها زياده ايلرى كيديله‌رك ظاهر حالك ادعاى واقعى مكذب اولوب اولماديغنك تعيينى امرنده ميخانيكى بر دستور كشف ايديلدى . شويله‌كه : قيد رسمى ويا ادعاى واقع ايله ناصيهٔ حال بيننده‌كى تفاوت مذكور غير محسوس بولونماسنه كوره محاكمجه بو حدك دعواى مكذب ماهيتده عدى تجويز اولونمامش وبالعكس مقدار مذكورى تجاوز ايدن وبالنتيجه محسوس بردوجه‌ده بولونان درت بش سنه‌لك تفاوته بناءً رد استدعا جهتنه كيديله بيله‌جكى اجتهاد ايديلمش واجتهاد واقع محكمهٔ تميز جانبندن‌ده قبول وتصويب قيلنمشدر .

خلاصه ، محاكمك عندى تقديراتنه تابع اولمقدن زياده زياده علمى ومنطقى اساسلر اوزرينه ابتناسى كيفيتنه ويريلەن اهميت دولايىسيله حالاً مجرد ناصيهٔ حاله بنا ايديلمش اسباب موجبه‌دن عارى حكملره اسكيسى قدر تصادف اولونماز . مع هذا يوقاريدن برى تفصيل اولونان اصول واجتهادك ضعيف نقطه‌لرى يوق دكلدر . زيرا دعوا بر ايكى سنه‌لك تفاوت اوزرينه بنا ايديلمك صورتيله حاكمك بو بابده‌كى صلاحيت تقديريه‌سندن تخليص نفس ايتمك امكانى براقلمش اولور . مع هذا شو محذوره رغماً اجتهاد اخيرك فوائد ومحسناتى غير قابل انكار اولوب چونكه محاكمجه مسائل مذكوره‌نك تدقيقاتنده جديت ضرورتى بو صورتله تحت تأمينه آلنمشدر .

تصحيح قيدوسن واسم دعوالرينه باقان حقوق محاكمنك بودعاوى حقنده‌كى اعلاماتى ايكى اوچ سطردن عبارت ويالكز مدعينك صورت دعواسيله قرار خلاصه‌سنه منحصر وجريان محاكمه ايله طرفينك ادعا ومدافعاتى غير حاوى بولونماسنه بناءً بوقبيل ورقاره‌لرك وثوق قانونيدن عارى واعلامات سائره‌كيبى اصول ومراسم قانونيه‌يى غير جامع بولونمالرى نقطه‌سندن نقضى لزومى تقرر ايتمشدر . حال حاضرده تصحيح سن وقيد واسم دعوالرينه عائد اعلاماتك اشكال قانونيه دائره‌سنده تنظيمى يولنده اجتهاد مؤسس اولدوغى كبى شاهدلرك تحليف مجبوريتنه مقابل تزكيه‌لرينك لزومسزلغى اجتهاد ايديلمش ومدت تميز خصوصى‌ده اصول محاكمهٔ حقوقيه دائره‌سنده ايفاى معامله اولونماسى قرار كير اولارق نقاط مذكوره اطرافنده‌كى ترددلر ازاله قيلنمشدر .